Fotografija: Thinkstock

POROČILO

AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

ZA LETO 2016

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

REPUBLIKA SLOVENIJA

AGENCIJA ZA ZAVAROVALNI NADZOR

POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2016

UVODNA BESEDA DIREKTORJA AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2016

II. LETNO POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2016

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

Fotografija: Thinkstock

Uvodna beseda direktorja Agencije za zavarovalni nadzor

Leto 2016 je bilo za zavarovalnice in pozavarovalnice ter njihove nadzornike v Evropski uniji in s tem tudi v Sloveniji leto velikih sprememb, kar se odraža tudi v Poročilu o stanju na področju zavarovalništva in Poročilu o delu Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2016. S 1. januarjem se je namreč začel uporabljati nov zakonodajni, poslovni in nadzorni sistem, imenovan Solventnost 2, ki ga je kot osrednji zakonodajni dokument s tega področja uvedla Direktiva Solventnost 2. V slovenski pravni red je imenovano direktivo prenesel nov zakon o zavarovalništvu, poleg tega pa slovenske zavarovalnice in pozavarovalnice ter Agencijo za zavarovalni nadzor naslavljajo in zavezujejo tudi uredbe Evropske komisije.

Sistem Solventnost 2 v primerjavi s prej veljavnim sistemom Solventnost 1 pomeni velik vsebinski preskok. Po novem morajo zavarovalnice in pozavarovalnice svoja sredstva in obveznosti vrednotiti po tržni vrednosti, njihove kapitalske zahteve pa morajo odražati dejanska tveganja, ki se jim izpostavljajo. Poleg tega morajo izpolnjevati zahteve glede trdnosti in zanesljivosti sistema upravljanja, povečal pa se je tudi obseg informacij, ki jih zavarovalnice in pozavarovalnice razkrivajo javnosti ter nadzorniku.

Informacije, ki jih nadzorniki prejemamo od zavarovalnic in pozavarovalnic, po novem merijo tveganja bolj poglobljeno ter poskušajo razvrstiti obračunane premije, škode in zavarovalno-tehnične rezervacije zavarovalnic in pozavarovalnic po tipu tveganj, ki jih te sprejemajo. Posledično je z uveljavitvijo nove zakonodaje prišlo do večjih vsebinskih sprememb pri zajemu podatkov o poslovanju zavarovalnic in pozavarovalnic, ki ne omogoča več prikazov po istih zavarovalnih vrstah, kot do sedaj, pač pa po novih vrstah poslovanja. Hkrati pa nov način zajema informacij omogoča, da so v Poročilu o stanju na področju zavarovalništva za leto 2016 natančneje prikazana tveganja zavarovalnic in pozavarovalnic. Poročilo za leto 2016 smo zato prenovili po strukturi in po vsebini. Posebej smo za boljše razumevanje prehoda s Solventnosti 1 na Solventnost 2 v Poročilo vključili tudi primerjavo med obema sistemoma na presečni datum 31. 12. 2015 oziroma 1. 1. 2016.

Glede na prejšnja leta ostaja nespremenjen del poročila o poslovanju pokojninskih družb, ki niso vključene v sistem Solventnosti 2.

Želel pa bi omeniti, da je v pokojninskih družbah in zavarovalnicah, ki izvajajo prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, v letu 2016 zaživelo varčevanje za dodatno pokojnino v t. i. skladih življenjskega cikla, v okviru katerih posameznik s staranjem potuje skozi celoten življenjski cikel sklada, prvi, dinamični podsklad, ki ima najbolj agresivno naložbeno politiko, drugi, preudarni podsklad, ki zasleduje bolj preudarno naložbeno politiko in tretji podsklad z zajamčeno donosnostjo.

Z uvedbo Solventnosti 2 smo dobili nove zadolžitve tudi nadzorniki. Agencija za zavarovalni nadzor je v ta namen že v letih priprave na novo zakonodajo v svoje procese dela vpeljala postopke nadzora, ki temelji na tveganjih. V letu 2016 pa je Agencija v te postopke vključila še podatke, prejete v okviru nove zakonodaje in na njihovi osnovi izvedla podrobno analizo tveganj subjektov nadzora. Podrobneje o teh procesih poročamo v Poročilu o delu Agencije za leto 2016.

Sergej Simoniti, direktor

Leto 2016 je prineslo tudi delno konsolidacijo slovenskega zavarovalniškega trga. Med letom 2016 so se dve slovenski in dve hrvaški zavarovalnici združile v eno zavarovalnico s sedežem v Republiki Sloveniji. Tako je konec poslovnega leta 2016 v Sloveniji delovalo 14 zavarovalnic, dve pozavarovalnici, tri pokojninske družbe, Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ, v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja Škodni sklad in Odškodninski urad, 515 zavarovalno zastopniških družb, 1.105 zavarovalnih zastopnikov – samostojnih podjetnikov, 97 zavarovalno posredniških družb in 10 zavarovalnih posrednikov – samostojnih podjetnikov. Poleg navedenih subjektov je na slovenskem zavarovalnem trgu delovalo še sedem podružnic zavarovalnic držav članic in 134 zavarovalnic držav članic od skupno 749, kolikor je bilo registriranih za neposredno opravljanje zavarovalnih poslov.

Ekonomsko oziroma gospodarsko okolje, v katerem poslujejo slovenski zavarovani subjekti, se je tudi v letu 2016 izboljšalo. Gospodarska rast, ki se je v Sloveniji začela krepiti v letu 2014, se je nadaljevala tudi leta 2015 in leta 2016, ko se je bruto domači proizvod okrepil za 2,5 odstotka. Ključni dejavnik rasti gospodarske aktivnosti je bil izvoz. Investicijska aktivnost v letu 2016 ostaja nizka zaradi upada državnih investicij ob manjšem črpanju sredstev EU. V letu 2016 se je okrepilo tudi trošenje gospodinjstev ob izboljšanju razmer na trgu dela in večji ravni zaupanja potrošnikov. Po upočasnitvi v letu 2015 se je nominalna rast povprečne bruto plače zaradi višje rasti v zasebnem in javnem sektorju v letu 2016 okrepila. Podjetniški sektor je močnejši kot pred leti in tudi manj odvisen od financiranja pri bankah. Zdrav del gospodarstva, tisti, ki največ prispeva h gospodarski rasti, je v preteklih letih spreminjal strukturo financiranja z večjim naslanjanjem na lastne vire in na financiranje v tujini. Povprečna donosnost desetletnih državnih obveznic evroobmočja, tehtana z BDP-jem, se je v letu 2016 znižala za okrog 30 bazičnih točk in ob koncu leta znašala 0,9 %. Med letom 2016 so se obrestne mere še naprej zniževale. Okolje nizkih obrestnih mer je ustvarjalo pritiske na finančne institucije. Dolgotrajno okolje nizkih obrestnih mer lahko ogrozi dobičkonosnost in solventnost institucij, ki ponujajo zajamčen donos v daljšem obdobju, kamor sodijo tudi zavarovalnice in pokojninske družbe.

V poslovnem letu 2016 so slovenske zavarovalnice obračunale za 1.942,2 mio EUR kosmate zavarovalne premije. To predstavlja nominalno 1,6-odstotno rast, upoštevajoč letno rast cen, merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin v višini 0,6 odstotka, pa 1-odstotno realno rast. Zavarovalnice so kar 89 odstotkov premije premoženjskih zavarovanj dosegle v petih vrstah poslovanja od dvanajstih, od tega največ – 33 odstotkov – v vrsti poslovanja »zavarovanje za stroške zdravljenja«, kamor sodijo dopolnilna zdravstvena zavarovanja. Ker v Poročilu o stanju na trgu zavarovalništva za leto 2016 prvič prikazujemo podatke po zavarovalnih skupinah in vrstah poslovanja na način, kot ga zahteva Solventnost 2, tokrat primerjava s stanjem preteklih let ni mogoča, vsekakor pa sem z razvojem in rastjo trga zadovoljen.

Tudi škodno dogajanje v poslovnem letu 2016 je bilo za slovenske zavarovalnice in pozavarovalnice ugodno, saj razen neurja s točo niso beležile večjih katastrofalnih dogodkov na področju premoženjskih zavarovanj. Ravno tako se je v preteklih letih zaustavil trend visokega števila in zneska izplačil iz pokojninskih in življenjskih zavarovanj, kar je nedvomno del vzrokov v izboljšanju gospodarskega okolja in znižanju pritiska na dohodke gospodinjstev in s tem povezano ravnijo potrošnje.

Glede na predhodno navedeno je bil tudi čisti poslovni rezultat zavarovalnic kot celote v poslovnem letu 2016 pozitiven. Pri zavarovalnih poslih skupaj so dosegle 138,9 mio EUR čistega poslovnega izida. Na nivoju zavarovalno-tehničnega rezultata pa je izid iz življenjskih zavarovanj zna-

šal 39 mio EUR in izid iz premoženjskih zavarovanj 84,6 mio EUR, znotraj katerega je dopolnilno zdravstveno zavarovanje kot največja vrsta poslovanja premoženjskega zavarovanja ustvarilo negativen izid v višini –5,7 mio EUR. Obe pozavarovalnici skupaj sta ustvarili za 39,4 mio EUR čistega dobička, tri pokojninske družbe pa so poslovno leto 2016 zaključile s čistim poslovnim izidom v višini 3,2 mio EUR.

Vse zavarovalnice in obe pozavarovalnici na dan 31. 12. 2016 izkazujejo presežek primernih lastnih virov sredstev nad zahtevanim solventnostnim kapitalom. Zavarovalnice izkazujejo količnik kapitalske ustreznosti v višini skoraj 233 %, pozavarovalnici pa v višini skoraj 275 %.

Tudi pokojninske družbe na dan 31. 12. 2016 izkazujejo presežek kapitala nad minimalnim, količnik kapitalske ustreznosti pa znaša 153 %.

Vsi podrobni podatki o poslovanju so navedeni v nadaljevanju tega poročila. Agencija za zavarovalni nadzor pa, glede na vse navedeno in v nadaljevanju podrobno opisano, ocenjuje, da so slovenske zavarovalnice, pozavarovalnici in pokojninske družbe v poslovnem letu 2016 poslovale uspešno.

Ko preidem k Poročilu o delu Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2016, lahko rečem, da je Agencija za zavarovalni nadzor v tem letu naredila še posebej veliko. To velja tako za delo Agencije na vseh področjih nadzora kot tudi za njeno delo v vlogi pripravljavca podzakonskih predpisov kot tudi organa, ki sodeluje pri pripravi zakonov.

Na področju izdaje odločb je Agencija za zavarovalni nadzor izdala 1.296 odločb, kar predstavlja 48 % večje število odločb kot leta 2015. Med odločbami se je najbolj, in sicer za 58 %, povečalo število dovoljenj za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

Na področju pregledov poslovanja je bilo v letu 2016 začetih 23 pregledov in v istem letu zaključenih 14 pregledov. Za primerjavo naj povem, da je bilo v letu 2015 začetih 13 pregledov in zaključenih 6.

Na področju preverjanja poročil in obvestil je Agencija za zavarovalni nadzor izvedla nadzorne postopke, s katerimi je zagotovila pregled kvantitativnih in kvalitativnih podatkov in informacij, ki so jih zavarovalnice in pozavarovalnice za leto 2016 prvič pripravile skladno z zahtevami Solventnosti 2. Poleg navedenega je Agencija na podlagi interno opredeljene metodologije za oceno tveganj subjektov nadzora pristopila k vzpostavitvi postopkov nadzora, ki temelji na tveganjih in v tem letu zaključila oceno tveganja za tri zavarovalnice in začela postopek ocenjevanja še za štiri zavarovalnice.

Na področju ukrepov nadzora je Agencija za zavarovalni nadzor izdala 54 ukrepov nadzora, kar pomeni 69-odstotno povečanje glede na preteklo leto. Omenjeno povečanje izhaja predvsem iz povečanja števila obvestil pred izdajo odredbe o odpravi kršitev, ki znaša 188 %.

Tudi na zakonodajnem področju je bila Agencija za zavarovalni nadzor izjemno dejavna. Sprejela je 36 podzakonskih predpisov na podlagi novega zakona o zavarovalništvu in dva na podlagi ZPIZ-2 ter sodelovala pri pripravi desetih zakonov in treh pravilnikov.

Poleg tega je bilo pestro tudi sodelovanje Agencije z domačimi in tujimi nadzornimi organi. Kot članica Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov je bila prisotna na štirih srečanjih. Ravno tako je sodelovala na štirih srečanjih Odbora za finančno stabilnost in se udeleževala tudi sej Generalnega odbora Evropskega odbora za sistemska tveganja. Agencija za zavarovalni nadzor sodeluje tudi z nadzornimi organi zavarovalnega oziroma finančnega nadzora držav članic Evropskega gospodarskega prostora in republik bivše Jugoslavije. Nadalje so zaposleni na Agenciji tudi v letu 2016 dejavno sodelovali na kolegijih nadzornikov, in

sicer skupine Merkur zavarovalnice, zavarovalnice Grawe ter zavarovalnice Generali.

Omeniti je treba tudi sodelovanje Agencije za zavarovalni nadzor v Evropskem organu za zavarovanje in poklicne pokojnine (EIOPA). V letu 2016 je sodelovala na petih zasedanjih Odbora nadzornikov. Zaposleni na Agenciji so v letu 2016 aktivno sodelovali v Odboru EIOPE za tveganja in finančno stabilnost, njenih ekspertnih skupinah ter pri projektu pregleda ustreznosti izračuna kapitalskih zahtev.

Na koncu naj omenim tudi sodelovanje zaposlenih Agencije za zavarovalni nadzor v Mednarodnem združenju zavarovalnih nadzornikov (IAIS). Zaposleni na Agenciji so v letu 2016 izvajali aktivnosti v okviru implementacijske komisije, delovne skupine za ravnanje udeležencev na trgu in delovne skupine za pokojninska zavarovanja.

Na podlagi vsega navedenega in predstavljenega v tem poročilu lahko zaključim, da je bilo poslovanje slovenskih zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb v letu 2016 uspešno, da je slovenski zavarovalni trg brez motenj prešel v sistem Solventnosti 2 in da tudi po uveljavitvi novih zakonodajnih zahtev s tem v zvezi kapitalska ustreznost slovenskega zavarovalnega trga ostaja na zadovoljivi ravni.

Sergej Simoniti, direktor

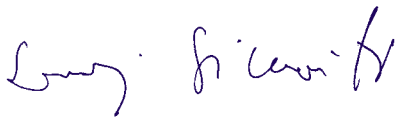

Ljubljana, junij 2017

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2016

Fotografija: Thinkstock

KAZALO

1. UVOD 11

2. ZAKONODAJA 13
2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-1) 14
2.2. Podzakonski predpisi, sprejeti na podlagi Zakona o zavarovalništvu 15
2.3. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) 15
2.4. Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS) 16
2.5. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT) 16
2.6. Obligacijski zakonik (OZ) 17
2.7. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) 17
2.8. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP) 17
2.9. Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP) in Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot) 18
2.10. Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov (ZIsRPS) 18

3. ZAVAROVALNICE 19
3.1. Uvod 19
3.2. Struktura slovenskega zavarovalnega trga 20
3.2.1. Struktura zavarovalnega trga glede na vrste poslovanja in osnovne oblike zavarovanj 20
3.2.2. Struktura zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic 23
3.3. Pozavarovanje 24
3.4. Pregled premij in škod zavarovalnic in pozavarovalnic 25
3.5. Zavarovalnice iz držav članic EU, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle 27
3.6. Primerjava višine zavarovalne premije Slovenije z drugimi državami 28
3.7. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic 30
3.7.1. Izidi poslovanja zavarovalnic 30
3.7.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic 33
3.8. Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic 34
3.9. Zavarovalno-tehnične rezervacije 38
3.10. Otvoritveno stanje zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 1. 1. 2016 41
3.10.1. Zaključna bilanca stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po MSRP-jih in otvoritvena bilanca stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po Solventnosti 2 41
3.10.2. Kapitalska ustreznost zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2015 oziroma na dan 1. 1. 2016 44
3.11. Stanje zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2016 45
3.11.1. Bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po MSRP-jih in Solventnosti 2 po stanju na dan 31. 12. 2016 45
3.11.2. Kapitalska ustreznost zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2016 46

4. POKOJNINSKE DRUŽBE 50
4.1. Struktura zavarovalnega trga glede na tržne deleže pokojninskih družb 50
4.2. Poslovanje pokojninskih družb 51
4.3. Bilanca stanja pokojninskih družb 54
4.4. Matematične rezervacije in obveznosti iz finančnih pogodb 55
4.5. Kazalniki poslovanja pokojninskih družb 55
4.6. Naložbe 56
4.7. Kapitalska ustreznost pokojninskih družb 57

5. SKUPINE 59

6. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI 61

Fotografija: Thinkstock

1. UVOD

Poročilo o stanju na področju zavarovalništva za leto 2016 vključuje poslovanje tistih subjektov zavarovalniškega sektorja, ki jih nadzoruje Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija), razen če je v besedilu posebej navedeno drugače.

Podatki v tem poročilu se praviloma nanašajo na poslovno leto 2016, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, povezanih s stanjem na področju zavarovalništva. Podatki za leto 2016 so nerevidirani.

Konec leta 2016 so na slovenskem zavarovalnem trgu poslovali naslednji subjekti, ki jih nadzoruje Agencija:

- 14 zavarovalnic,
- dve pozavarovalnici,
- tri pokojninske družbe,
- Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ,
- Škodni sklad in Odškodninski urad v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja,
- 515 zavarovalno zastopniških družb,
- 1.105 zavarovalnih zastopnikov – samostojnih podjetnikov,
- 97 zavarovalno posredniških družb,
- 10 zavarovalnih posrednikov – samostojnih podjetnikov.

Ko primerjamo število zavarovalnic iz Poročila o stanju na področju zavarovalništva za leto 2016 s številom, navedenim v poročilu za leto poprej, lahko vidimo, da se je zmanjšalo za eno zavarovalnico. Septembra 2016 je namreč Agencija izdala dovoljenje za združitev zavarovalnic s pripojitvijo Zavarovalnice Tilia in čezmejno pripojitvijo družb Velebit osiguranje ter Velebit životno osiguranje na Hrvaškem k Zavarovalnici Maribor. Nastala je Zavarovalnica Sava, ki je začela poslovati novembra 2016. Med 14 zavarovalnicami je šest zavarovalnic kompozitnih, ki opravljajo posle premoženjskega in življenjskega zavarovanja. Štiri zavarovalnice opravljajo izključno posle premoženjskih zavarovanj, in sicer za omejeno število zavarovalnih vrst, od njih je ena zavarovalnica specializirana za zdravstvena zavarovanja, ena za zdravstvena in nezgodna zavarovanja ter ena za kreditna in ena za kavcijska zavarovanja. Samo ena zavarovalnica sklepa izključno življenjska zavarovanja.Od preostalih treh zavarovalnic, ki opravljajo posle življenjskega zavarovanja, sklepata dve pretežno življenjska zavarovanja, poleg pa še zavarovanja iz zavarovalnih vrst nezgodnih in zdravstvenih zavarovanj, ena zavarovalnica pa poleg sklepanja življenjskih zavarovanj sklepa še zavarovanja iz zavarovalne vrste nezgodnih zavarovanj. V letu 2015 sta sicer dobili dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov dve zavarovalnici, ena v zavarovalni vrsti zavarovanje odgovornosti pri uporabi vozil, druga pa v zavarovalni vrsti kavcijsko zavarovanje, vendar je začela poslovati samo zadnja. Ker prva ni začela poslovati v enem letu od izdaje dovoljenja, ji je Agencija na podlagi 122. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15) leta 2016 izdala odločbo o prenehanju opravljanja zavarovalnih poslov.

Pokojninske družbe opravljajo izključno dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, saj jim zakon ne dovoljuje opravljanja poslov iz naslova drugih zavarovanj.

Poleg navedenih subjektov Agencija nadzira tudi Prvi pokojninski sklad Republike Slovenije, ki ga upravlja Modra zavarovalnica, d. d. Prvi pokojninski sklad je posebna oblika pokojninskega sklada, ki je bil oblikovan na podlagi Zakona o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju investicijskih družb (ZPSPID).

V skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je Agencija pristojna za nadzor nad izplačevalci pokojninskih rent in poklicnih pokojnin. Agencija tako od leta 2013 izvaja tudi nadzor nad Kritnim skladom Sklada obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki ga upravlja Kapitalska družba, d. d.

V preteklem letu je poleg navedenih subjektov na slovenskem zavarovalnem trgu delovalo še sedem podružnic zavarovalnic držav članic in 134[1] zavarovalnic držav članic od skupno 749, kolikor je bilo registriranih za neposredno opravljanje zavarovalnih poslov. Agencija je samo deloma pristojna za nadzor nad

[1] Podatek je po stanju na dan 31. 12. 2016.

poslovanjem podružnic zavarovalnic držav članic, ni pa pristojna za nadzor zavarovalnic držav članic, ki na slovenskem trgu opravljajo zavarovalne posle neposredno.

Na slovenskem zavarovalnem trgu so v letu 2016 delovale štiri skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Republiki Sloveniji. Prvi je nadrejena Zavarovalnica Triglav, d. d., drugi Pozavarovalnica Sava, d. d., tretji Adriatic Slovenica, d. d., in četrti Skupina Prva, d. d. Poleg obstoja skupin, katerim je nadrejena zavarovalnica oziroma druga družba, ki je registrirana v Sloveniji, so tudi nekatere zavarovalnice, ki imajo sedež v Sloveniji, del skupin, katerih nadrejena družba je družba s sedežem v državi članici Evropske unije. Takšna je Merkur zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Merkur Versicherung AG Graz iz Avstrije, GRAWE zavarovalnica, d. d., ki je podrejena družba avstrijske zavarovalnice GRAZER Wechselseitige Versicherung AG in GENERALI zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Assicurazioni Generali S.p.A.

Tabela 1:
Zavarovalne vrste, za katere so zavarovalnice pridobile dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov

ZAVAROVALNICA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Adriatic Slovenica zavarovalna družba, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔		✔		✔	
CDA 40 zavarovalnica, d. d.															✔									
Ergo življenjska zavarovalnica d. d.																			✔	✔	✔		✔	
Generali zavarovalnica, d. d.	✔	✔	✔		✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔			✔	✔	✔	✔		✔			
Grawe zavarovalnica, d. d.	✔		✔					✔	✔	✔			✔					✔	✔		✔			
Merkur zavarovalnica, d. d.	✔	✔						✔	✔				✔			✔			✔	✔	✔			
Modra zavarovalnica, d. d.	✔																		✔					
NLB Vita, d. d.	✔	✔																	✔		✔			
Prva osebna zavarovalnica, d. d.	✔	✔																	✔		✔		✔	
SID - Prva kreditna zavarovalnica, d. d.														✔										
Triglav zdravstvena zavarovalnica, d. d.		✔																						
Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d. v. z.	✔	✔																						
Zavarovalnica Sava, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔		✔			
Zavarovalnica Triglav, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔		✔	
Pozavarovalnica Sava, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔
Pozavarovalnica Triglav RE, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔

Legenda:

1 Nezgodno zavarovanje
2 Zdravstveno zavarovanje
3 Zavarovanje kopenskih motornih vozil
4 Zavarovanje tirnih vozil
5 Letalsko zavarovanje
6 Zavarovanje plovil
7 Zavarovanje prevoza blaga
8 Zavarovanje požara in elementarnih nesreč
9 Drugo škodno zavarovanje
10 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil
11 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov
12 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil
13 Splošno zavarovanje odgovornosti
14 Kreditno zavarovanje
15 Kavcijsko zavarovanje
16 Zavarovanje različnih finančnih izgub
17 Zavarovanje stroškov postopka
18 Zavarovanje pomoči
19 Življenjsko zavarovanje
20 Zavarovanje za primer poroke oz. rojstva
21 Življenjsko zavarovanje vezano na enote investicijskih skladov
22 Tontine
23 Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil
24 Zavarovanje izpada dohodkov zaradi nezgode ali bolezni

2. ZAKONODAJA

Zakoni, pomembni za poslovanje zavarovalnic in pokojninskih družb ter drugih subjektov, ki poslujejo na področju zavarovalništva v Republiki Sloveniji, so:

- Zakon o zavarovalništvu,
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju,
- Zakon o makrobonitetnem nadzoru,
- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma,
- Obligacijski zakonik,
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju,
- Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu,
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami in Zakon o varstvu potrošnikov,
- Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov.

Zavarovalnice in pozavarovalnice naslavljajo in zavezujejo tudi evropski predpisi. Seznam direktiv in izvedbenih predpisov Evropske unije, pomembnih za zavarovalništvo, je objavljen na spletni strani https://www.a-zn.si/zakonodaja-in-smernice/predpisi-evropske-unije/.

Najpomembnejša direktiva na področju zavarovalništva je Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (v nadaljevanju: Direktiva Solventnost II), ki je prenesena v Zakon o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15; v nadaljevanju: ZZavar-1). Na podlagi Direktive Solventnost II je Evropska komisija izdala vrsto uredb, ki so neposredno uporabljive in zavarovalnice ter pozavarovalnice zavezujejo kot nacionalni zakoni. Najpomembnejša med njimi je Delegirana uredba Komisije (EU) z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (v nadaljevanju: Delegirana uredba).

V letu 2016 ni bila sprejeta nobena direktiva ali delegirana uredba, ki bi kakor koli spreminjala Direktivo Solventnost II ali Delegirano uredbo.

Dodatno Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine (v nadaljevanju: EIOPA) izdaja smernice, ki so kot standard poslovanja pomembne za zavarovalnice in pozavarovalnice ter so dostopne na njeni internetni strani https://eiopa.europa.eu/publications/eiopa-guidelines. Agencija je na svoji spletni strani v začetku leta 2016 javno objavila, da pričakuje, da bodo zavarovalnice in pozavarovalnice storile vse, kar je v njihovi moči, da bodo pri svojem poslovanju upoštevale smernice EIOPE, kakor tudi, da bo v postopkih nadzora nad zavarovalnicami in pozavarovalnicami uporabljala smernice EIOPE za vsebinsko presojo vprašanj, ki se nanašajo na področje njihovega urejanja.

Poleg ZZavar-1 so za nekatere subjekte, ki jih nadzoruje Agencija, pomembni še posebni zakoni. Tako poslovanje Prvega pokojninskega sklada ureja Zakon o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (ZPSPID, Uradni list RS, št. 50/99, 58/02, 61/04, 85/09 in 32/16).

V letu 2006 sprejeti Zakon o finančnih konglomeratih (Uradni list RS, št. 43/06, 87/11, 56/13; v nadaljevanju: ZFK) je v slovensko zakonodajo implementiral Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2002/87/ES z dne 16. 12. 2002 o dopolnilnem nadzoru kreditnih institucij, zavarovalnic in investicijskih družb v finančnem konglomeratu ter uredil nadzor nad nadzorovanimi osebami iz finančnega sektorja, v nadaljevanju: ZBan – 2) v zvezi z dodatnim nadzorom na najvišji ravni finančne skupine. V ta namen vsebuje tudi določbe za usklajevanje različnih nadzornikov finančne skupine. ZFK opredeljuje ustrezni pristojni organ in od koordinatorja (nadzornika na najvišji ravni) zahteva, naj se s tem organom posvetuje glede določenih nadzornih vprašanj. V letu 2016 v Republiki Sloveniji ni bil identificiran noben finančni konglomerat.

Zakon o premostitvenem zavarovanju poklicnih in vrhunskih športnikov (Uradni list RS, št. 82/15, v nadaljevanju: ZPZPŠ-1) ureja premostitveno zavarovanje poklicnih športnikov oziroma športnic in vrhunskih športnikov oziroma športnic, s katerim se zagotavlja njihova socialna varnost po zaključku aktivne športne kariere. Za nadzor nad izplačevalci premostitvenih rent je po 36. členu ZPZPŠ-1 pristojna Agencija.

Dne 31. decembra 2016 se je začela v vseh državah članicah EU neposredno uporabljati Uredba (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP), ki je bila objavljena v Uradnem listu EU, L 352 z dne 9. decembra 2014 (v nadaljevanju: Uredba PRIIP). Ta uvaja nov, do potrošnika (zavarovalca) prijazen, dokument s ključnimi informacijami (angl.: Key Information Document ali KID), z namenom, da bodo paketni naložbeni produkti med seboj lažje primerljivi. Vsak proizvajalec oziroma ponudnik naložbenih produktov, to je upravitelj investicijskih skladov, zavarovalnica in banka, bo moral tak dokument pripraviti in ga objaviti na svoji spletni strani.

Dne 2. februarja 2016 je bila objavljena Direktiva (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. januarja o distribuciji zavarovalnih produktov (prenovitev) (v nadaljevanju: Direktiva IDD), ki krepi varstvo potrošnikov na več področjih. Tako uvaja enotna pravila delovanja za vse distribucijske kanale, s čimer daje podlago za zagotavljanje enake ravni varstva strank ne glede na to, kje kupijo zavarovalni produkt, bodisi neposredno pri zavarovalnici ali posredno pri posredniku. Direktiva IDD še posebno izpostavlja pomembnost izvedbe testa zahtev in potreb na podlagi informacij, pridobljenih od stranke, ter v primeru prodaje s svetovanjem tudi zagotovitev osebnega priporočila, ki pojasnjuje, zakaj je posamezen produkt najustreznejši glede na zahteve in potrebe stranke v zvezi z zavarovanjem. Dodatno uvaja zahteve v zvezi z ustreznim informiranjem stranke pred in ob sami sklenitvi zavarovalne pogodbe. Direktiva IDD je začela veljati dne 23. februarja 2016, rok za njen prevzem v nacionalne zakonodaje pa je 23. februar 2018.

Evropska komisija je Uredbo PRIIP in Direktivo IDD predlagala v sprejem z namenom izboljšati varstvo potrošnikov tako, da bi ti lažje primerjali različne ponudbe ponudnikov zavarovalnih produktov, ki obstajajo na trgu, in bi se na podlagi dostopnih informacij na razumljiv način potrošniki lažje odločali za izbiro zavarovalnih produktov.

EIOPA je na podlagi Direktive IDD izdala Pripravljalne smernice o nadzoru nad produkti in ureditvi upravljanja zavarovalnic in distributerjev zavarovalnih produktov (v nadaljevanju: Smernice POG). Smernice POG predstavljajo standard, ki se zahteva od vseh distributerjev zavarovalnih produktov glede ravnanja v pripravljalnem obdobju pred prenosom Direktive IDD in pred uporabo delegiranih aktov, ki jih ta predvideva.

2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-1)

Dne 22. decembra 2015 je v Republiki Sloveniji začel veljati novi zakon o zavarovalništvu, to je ZZavar-1. ZZavar-1 je osnovni zakon, ki ureja vprašanja v zvezi z ustanavljanjem, poslovanjem, nadzorom in prenehanjem zavarovalnic, pozavarovalnic, zavarovalnih in pozavarovalnih poolov ter zavarovalno zastopniških in posredniških družb ter pravila za delovanje zavarovalnih zastopnikov in posrednikov.

Statusna pravila, ki jih za osebe iz prejšnjega odstavka določa ZZavar-1, se uporabljajo poleg pravil, ki jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe, in ki jih morajo te osebe ravno tako spoštovati.

ZZavar-1, ki se uporablja od 1. januarja 2016, pomeni prenos Direktive Solventnost II.

Osnovna vsebina ureditve Solventnost II in ZZavar-1 je, da poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic ter posledično njihov nadzor temeljita na tveganjih. To je tudi bistvena razlika, ki jo je ZZavar-1 prinesel v primerjavi s prej veljavnim ZZavar. Tako ZZavar-1 določa, da kapitalska zahteva, ki jo izraža zahtevani solventnostni kapital, izračunan na podlagi standardne formule oziroma osnovni zahtevani solventnostni kapital kot največja postavka zahtevanega solventnostnega kapitala, zajema najmanj module tveganja premoženjskih zavarovanj, življenjskih zavarovanj, zdravstvenih zavarovanj, tržnega tveganja in tveganja neplačila nasprotne stranke. Zavarovalnica lahko, če meni, da standardni model ne ustreza tveganjem, ki izhajajo iz zavarovalnih poslov, ki jih opravlja, izračuna zahtevani solventnostni kapital z delnim ali popolnim notranjim modelom, za kar pa potrebuje dovoljenje Agencije.

ZZavar-1 je prinesel novost tudi na področju kapitala zavarovalnice, s katerim ta pokriva kapitalske zahteve. Kapital ali lastni viri zavarovalnice se namreč lahko uvrščajo v tri razrede različne kakovosti glede na to, v kolikšni meri ustrezajo lastnostim, določenim z ZZavar-1 in podrobneje predpisanim v Delegirani uredbi. Omeniti velja tudi, da ZZavar-1 zahteva tržno vrednotenje tako sredstev zavarovalnice kot tudi njenih obveznosti ali zavarovalno-tehničnih rezervacij. Vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij je enaka

vsoti najboljše ocene in dodatka za tveganje. Predhodno opisane kategorije predstavljajo t. i. prvi steber Solventnosti II.

Poleg prvega stebra Solventnost II sestavljata še drugi in tretji steber. Drugi steber se nanaša na nadzorni proces in sistem upravljanja tveganj. V sistem upravljanja tveganj sodijo lastna ocena tveganj in solventnosti, zahteve glede organov vodenja in nadzora ter ključnih funkcij in zahteve glede sistema upravljanja tveganj ter dokumentacije. V oceni tveganj in solventnosti zavarovalnica presodi, kakšne so njene celotne solventnostne potrebe na osnovi vseh tveganj, ki jim je izpostavljena, poleg tveganj, ki jih zajema standardna formula. Pri tem upošteva tudi odnos do tveganj in poslovno strategijo. V sistemu upravljanja je treba zagotoviti, da so vzpostavljeni ustrezni procesi, ki zagotavljajo učinkovito delovanje organov vodenja in nadzora ter ključnih funkcij in da so ti procesi ustrezno dokumentirani ter podprti z učinkovitim sistemom notranjih kontrol. Solventnost II je, poleg aktuarske funkcije in funkcije notranje revizije, ki ju je poznala že Solventnost I, vpeljala še funkcijo upravljanja tveganj in funkcijo skladnosti. Tretji steber se nanaša na javna razkritja tako zavarovalnic kot tudi Agencije.

Omeniti velja tudi to, da je namen Solventnosti II izboljšanje nadzora skupin, zato se vsi našteti elementi nove regulative uporabljajo tudi pri nadzoru skupin.

2.2. Podzakonski predpisi, sprejeti na podlagi Zakona o zavarovalništvu

Skladno z ZZavar-1 je Agencija pooblaščena za pripravo in sprejetje podzakonskih predpisov na področju zavarovalništva.

Na podlagi ZZavar-1 je Agencija sprejela 37 podzakonskih predpisov, in sicer enega, to je Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice v letu 2015, ostalih 36 pa v letu 2016.[2]

2.3. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2)

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 44/14 in 102/15; v nadaljevanju: ZPIZ-2), ki je začel veljati leta 2013, je v prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje uvedel vrsto novosti.

Za nadzor nad izplačevalci pokojninskih rent in poklicnih pokojnin je pristojna Agencija. Nadzor opravlja Agencija v skladu z določbami o postopku nadzora po ZZavar-1, če ni v ZPIZ-2 določeno drugače.

ZPIZ-2 določa, da se dodatno pokojninsko zavarovanje izvaja prek pokojninskega sklada, ki ima tri oblike:

- vzajemni pokojninski sklad,
- krovni pokojninski sklad in
- kritni sklad.

ZPIZ-2 poleg minimalne zajamčene donosnosti in jamstva izvajalcev za zagotavljanje zajamčene donosnosti na vplačano čisto premijo omogoča tudi izbiro naložbene politike življenjskega cikla. Vsak pokojninski sklad in skupina kritnih skladov, na podlagi katerih se izvaja naložbena politika življenjskega cikla za kolektivno zavarovanje, mora imeti odbor pokojninskega sklada, sestavljenega iz petih članov, od katerih so trije predstavniki članov pokojninskega sklada in dva predstavnika delodajalcev.

Zavarovanci ne morejo dvigniti privarčevanih sredstev, ki jih je financiral delodajalec od uveljavitve ZPIZ-2 dalje, kajti ZPIZ-2 določa, da je izplačilo odkupne vrednosti kolektivnega zavarovanja mogoče le ob redni upokojitvi in če je višina odkupne vrednosti, ki jo je financiral delodajalec, manjša od 5.000 EUR.

Vsak pokojninski sklad mora imeti potrjen pokojninski načrt in odobrena pravila upravljanja. Pokojninske načrte potrjuje minister, pristojen za delo, medtem ko pravila upravljanja pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad, potrjuje Agencija. Nadalje mora upravljavec pokojninskega sklada pripraviti tudi načrt upravljanja tveganj in izjavo o naložbeni politiki. Zavarovanci morajo ob sklepanju dodatnega zavarovanja poleg pokojninskega načrta dobiti tudi pravila upravljanja pokojninskega sklada in izjavo o naložbeni politiki.

[2] Naslovi podzakonskih predpisov z njihovo objavo so navedeni v Poročilu o delu Agencije za leto 2016.

Izplačevanje rent se izvaja preko kritnega sklada, namenjenega izplačevanju pokojninskih rent, in v skladu s potrjenim pokojninskim načrtom za izplačevanje pokojninskih rent, ki ga potrdi minister, pristojen za delo in ki se ne smejo razlikovati po spolu zavarovanca.

ZPIZ-2 je bil v letu 2016 spremenjen z Zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 (ZIPRS1718, Uradni list RS, št. 80/16), Zakonom o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela za leto 2017 in drugih ukrepov v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 88/16; ZUPPJS17) in odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 42/16).

2.4. Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS)

Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (Uradni list RS, št. 100/13; v nadaljevanju: ZMbNFS) je bil sprejet, da se izboljša nadzor nad finančnimi institucijami, ki zaradi svoje lastniške ali drugačne prepletenosti delujejo v različnih segmentih finančnega sistema.

Sektorski nadzorni organi, to so Agencija za trg vrednostnih papirjev, Banka Slovenije in Agencija za zavarovalni nadzor še naprej izvajajo mikronadzor posameznih finančnih institucij, medtem ko makronadzor izvaja Odbor za finančno stabilnost. Odbor oblikuje makrobonitetno politiko in narekuje ukrepe, ki jih izvajajo sektorski nadzorni organi. Razlog za sprejetje zakona je bila tudi ugotovitev Mednarodnega denarnega sklada, da je v Republiki Sloveniji sicer vzpostavljen mehanizem sodelovanja med posameznimi sektorskimi nadzornimi organi v obliki koordinacije, ki prispeva k stabilnosti finančnega sistema, vendar pa da posamezni sektorski nadzorni organi nimajo zakonske pristojnosti za izvajanje makrobonitetnega nadzora.

Glavni cilj ZMbNFS je bil ustanoviti odbor, ki je pristojen za oblikovanje takšne makrobonitetne politike v Republiki Sloveniji, ki prispeva k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema, kar vključuje povečanje odpornosti finančnega sistema in preprečevanje oziroma zmanjševanje kopičenja sistemskih tveganj, s čimer se tudi zagotavlja trajnostni prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti v državi.

2.5. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT)

Dne 19. novembra 2016 je začel veljati novi Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 68/16; v nadaljevanju: ZPPDFT-1), ki je v slovenski pravni red prenesel četrto evropsko Direktivo 2015/849/EU o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma. Poleg tega novi ZPPDFT-1 zasleduje tudi cilj uskladitve slovenskega pravnega reda s splošno uveljavljenimi mednarodnimi standardi na tem področju, zlasti z novimi Priporočili Projektne skupine za finančno ukrepanje – Financial Action Task Force (FATF) iz leta 2012, ki jih morajo države upoštevati pri izvajanju ukrepov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter po novem tudi financiranja orožja za množično uničevanje.

Agencija v skladu s pooblastili, določenimi v ZPPDFT-1 in drugih zakonih, opravlja nadzor nad izvajanjem določb ZPPDFT in na njegovi podlagi sprejetih predpisov pri zavarovalnicah, ki imajo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v skupini življenjskih zavarovanj, podružnicah zavarovalnic tretjih držav, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja, zavarovalnicah držav članic, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji oziroma so pooblaščene za neposredno opravljanje poslov življenjskega zavarovanja v Republiki Sloveniji, pokojninskih družbah, upravljavcih vzajemnih pokojninskih skladov, upravljavcih premostitvenega sklada iz ZPZPŠ-1 ter pravnih in fizičnih osebah, ki opravljajo posle v zvezi z dejavnostjo zavarovalnega zastopstva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju in zavarovalnega posredništva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju.

2.6. Obligacijski zakonik (OZ)

Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo in 64/16 – odl. US; v nadaljevanju: OZ) v posebnem poglavju ureja institut zavarovalne pogodbe. V letu 2016 je Ustavno sodišče Republike Slovenije z odločbo razveljavilo 184. člen OZ, ki je določal povrnitev nepremoženjske škode dedičem samo, če je bila ta priznana s pravnomočno odločbo.

Poleg razdelka, ki vsebuje skupne določbe, ki se nanašajo na vse zavarovalne pogodbe, v nadaljevanju OZ določa še posebne določbe, ki se nanašajo na pogodbe za premoženjska in na pogodbe za osebna zavarovanja. OZ pod premoženjska zavarovanja šteje zavarovanja, s katerimi se zagotavlja povrnitev škode, ki bi nastala v zavarovančevem premoženju, če bi nastal zavarovalni primer (škodna zavarovanja). V pogodbah o osebnem zavarovanju pa se višina zavarovalne vsote, ki jo mora zavarovalnica plačati, če nastane zavarovalni primer, določi v polici po sporazumu med pogodbenima strankama (vsotna zavarovanja). Med ta se uvrščajo vsa življenjska, nezgodna in zdravstvena zavarovanja, pri katerih kot obveznost zavarovalnice ni določena povrnitev škode, temveč vnaprej določena zavarovalna vsota. OZ med skupnimi določbami, ki se nanašajo na vse zavarovalne pogodbe, vsebuje tudi določene izjeme, ki obravnavajo (izključujejo) zdravstvena ali življenjska zavarovanja.

Poleg določil OZ o zavarovalni pogodbi se na razmerja med pogodbenima strankama nanašajo tudi nekatere določbe ZZavar-1, ki se uporabljajo vzporedno z določbami OZ.

Določila OZ o posredniški pogodbi, razen pravil o posredniškem dnevniku in posredniškem listu, se na podlagi 548. člena ZZavar-1 uporabljajo za zavarovalno posredovanje, kadar ni v ZZavar-1 določeno drugače.

2.7. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/0691/07, 76/08, 87/11, 91/13; v nadaljevanju: ZZVZZ) ureja področje zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, obseg pravic in obveznosti zavarovancev, določa nosilce družbene skrbi za zdravje in njihove naloge ter ureja odnose med izvajalcem obveznega zdravstvenega zavarovanja, izvajalci zdravstvenih storitev in zavarovanci.

Zdravstveno zavarovanje je obvezno in prostovoljno. Nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja je Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije, prostovoljno zdravstveno zavarovanje pa izvajajo zavarovalnice, ki imajo za to dovoljenje. ZZVZZ omogoča zavarovalnicam izvajanje štirih tipov prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj, in sicer dopolnilnega, nadomestnega, dodatnega in vzporednega zdravstvenega zavarovanja.

2.8. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP)

Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo in 33/2016 - PZ-F; v nadaljevanju: ZOZP) ureja obvezna zavarovanja v prometu, in sicer zavarovanje potnikov v javnem prometu (razen potnikov v zračnem prometu) proti posledicam nesreče, zavarovanje avtomobilske odgovornosti oziroma zavarovanje lastnika vozila, zavarovanje lastnika čolna in zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam, ter zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno potnikom, prtljagi in tovoru. Obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti je v EU urejeno s posebnim sklopom direktiv, ki jim sledi tudi slovenski ZOZP.

ZOZP je bil večkrat spremenjen, zato je bila v letu 2007 pripravljena njegova prečiščena različica. Zadnja neposredna sprememba, vsebovana v zakonu, pa je spremembe iz začetka leta 2016 (Uradni list RS, št. 4/16), ko je minister za finance zaradi povečanja evropskega indeksa cen življenjskih potrebščin na podlagi zakonskega pooblastila iz ZOZP spremenil denarne zneske iz 7., 12. in 33.b člena ZOZP. Ti zneski se nanašajo na: pravico zavarovalnice uveljavljati povračilo izplačanih zneskov pri dodatni premiji, ki ni bila plačana; najnižje zavarovalne vsote, na katere mora biti sklenjeno zavarovanje potnikov v javnem prometu; najnižjo zavarovalno vsoto za zavarovanje lastnika čolna proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam, za škode iz posameznega škodnega dogodka ne glede na število oškodovancev, na katero mora

biti sklenjeno zavarovanje. Po uradnem prečiščenem besedilu je spremembo ZOZP prinesel še Zakon o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika (PZ-F), ki je določil, da se preneha uporabljati drugi odstavek 2. člena ZOZP za čolne.

2.9. Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP) in Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot)

Področje varstva potrošnikov ureja Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (Uradni list RS, št. 53/07, v nadaljevanju: ZVPNPP), ki podrobneje ureja področje poštenega poslovanja zavarovalnic in pokojninskih družb (podjetij) v razmerju do potrošnikov, s tem ko navaja vrsto poslovnih praks, ki se že po samem zakonu štejejo za nepoštene in kot take nedovoljene.

Prvotno je to področje urejal Zakon o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14 in 19/15; v nadaljevanju: ZVPot), ki delno še velja. Ta ureja pravice potrošnikov in potrošnic, ko podjetja ponujajo, prodajajo in z drugimi oblikami tržijo blago in storitve ter določa dolžnosti državnih organov in drugih subjektov, da te pravice zagotavljajo. Finančne storitve po ZVPot so storitve, ki so predmet zakonov, ki urejajo področje bančništva, zavarovalništva, trga vrednostnih papirjev, investicijskih skladov, pokojninskih skladov, plačilnega prometa in potrošniških kreditov.

2.10. Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov (ZIsRPS)

Novi Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov iz novembra 2015 (Uradni list RS, št. 81/15) na sistemski ravni (nekateri področni zakoni so to področje urejali že prej, med njimi tudi ZZavar) ureja izvensodno reševanje domačih in čezmejnih sporov, ki izvirajo iz pogodbenih razmerij med ponudnikom in potrošnikom ter se rešujejo s posredovanjem izvajalca izvensodnega reševanja potrošniških sporov. Cilj zakona je, da bi se potrošnikom in ponudnikom na vseh gospodarskih področjih zagotovila možnost hitrega, cenovno dostopnega, preprostega in učinkovitega izvensodnega reševanja domačih in čezmejnih potrošniških sporov v običajni trgovini in trgovini preko spleta.

3. ZAVAROVALNICE

3.1. Uvod

Zavarovalnice in pozavarovalnice so s 1. januarjem 2016 prešle v sistem Solventnosti 2. Zakonodajne novosti, ki jih podrobneje predstavljamo v poglavju 2 in podpoglavju 2.1. tega poročila, so povzročile precej sprememb pri zajemu podatkov, ki jih Agenciji posredujejo zavarovalnice, zato smo poglavje 3 v celoti prenovili. Ustaljenemu prikazu pregleda strukture zavarovalnega trga, bilanc, naložb, zavarovalno-tehničnih rezervacij in kapitalske ustreznosti se je pridružil še pregled otvoritvenega stanja sektorja ob prehodu na Solventnost 2, ki predstavlja najpomembnejše parametre ob prenehanju veljavnosti prejšnje zakonodaje in začetku veljavnosti ZZavar-1. Poleg tega pa so tudi informacije o premijah, naložbah, zavarovalno-tehničnih rezervacijah in drugih finančnih ter regulatornih postavkah predstavljene na način, ki sledi zahtevam Solventnosti 2.

Nespremenjene v primerjavi s preteklimi leti ostajajo informacije o neposrednem opravljanju zavarovalnih poslov zavarovalnic iz držav članic EU (razdelek 3.4.), ki temeljijo na podatkih, ki jih Agenciji pošiljajo drugi nadzorni organi, opravljanje zavarovalnih poslov slovenskih zavarovalnic v EU in primerjava višine zavarovalne premije z drugimi državami (razdelek 3.5.) ter prikaz izkaza izida sektorja v razdelku 3.6., ki nadalje ostaja osnovan na podatkih, prejetih v okviru računovodskih poročil zavarovalnic in pozavarovalnic.

Posebej želimo izpostaviti, da je prehod na Solventnost 2 povzročil standardizacijo zajema podatkov po vrstah poslovanja, kot tudi vrednotenje sredstev in obveznosti za namen izračuna kapitalske ustreznosti na ravni cele Evropske unije. Posledično od trenutka prehoda na novo zakonodajo na nobenem od navedenih segmentov ni mogoče opraviti primerjave z zgodovinskimi podatki, zajetimi pred uvedbo Solventnosti 2. Zaradi tega so v tem poglavju predstavljene izključno informacije, ki jih je Agencija pridobila na podlagi ZZavar-1 med letom 2016, pri predstavitvi otvoritvenega stanja pa je zajeta še primerjava z zaključnim stanjem na dan 31. decembra 2015 po zakonodaji, ki se je prenehala uporabljati z navedenim datumom.

Zaradi standardizacije vrednotenja za namen merjenja kapitalske ustreznosti in poročanja na nadnacionalni ravni je prišlo tudi do naslednjih večjih vsebinskih sprememb pri zajemu ter vsebini podatkov:

- Vrednotenje sredstev in obveznosti za namen merjenja kapitalske ustreznosti po Solventnosti 2 je tržno konsistentno. Zavarovalnica in pozavarovalnica vrednotita sredstva na znesek, za katerega bi se izmenjala med dobro obveščenima strankama s pravico razpolaganja v strogo poslovnem odnosu. Zavarovalnica in pozavarovalnica vrednotita obveznosti na znesek, po katerem bi se lahko prenesle ali poravnale med dobro obveščenima strankama s pravico razpolaganja v strogo poslovnem odnosu. Vrednost obveznosti se ne prilagaja kreditni sposobnosti zavarovalnice ali pozavarovalnice. Posledično se vrednotenje za potrebe izračuna kapitalske ustreznosti razlikuje od vrednotenja sredstev in obveznosti za namen računovodenja. V tem poglavju prikazujemo vrednotenji po obeh načelih in pojasnjujemo glavne razlike med njima.
- Pri razporeditvi zavarovalne ali pozavarovalne obveznosti na vrsto poslovanja je treba upoštevati naravo tveganj v zvezi z obveznostjo. Pravna oblika obveznosti ne določa nujno narave tveganja. Posledično se razporeditev premij na vrste poslovanja v okviru Solventnosti 2 razlikuje od razporeditve premij po zavarovalnih vrstah pred uvedbo Solventnosti 2.
- Pri izračunu zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovalnice in pozavarovalnice segmentirajo obveznosti do zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb v homogene skupine tveganj, oziroma najmanj po vrstah poslovanja, kot jih določa ZZavar-1. Posledično se razporeditev zavarovano-tehničnih rezervacij po vrstah poslovanja v okviru Solventnosti 2 razlikuje od razporeditve zavarovalno-tehničnih rezervacij po zavarovalnih vrstah pred uvedbo Solventnosti 2.
- Lastni viri sredstev zavarovalnice in pozavarovalnice za namene vrednotenja kapitalske ustreznosti so sestavljeni iz presežka sredstev nad obveznostmi, vrednotenimi v skladu s pravili, ki jih določa ZZavar-1, in podrejenih obveznosti, ki skupaj sestavljajo osnovne lastne vire sredstev ter iz pomožnih lastnih virov sredstev. Lastni viri sredstev se delijo v tri razrede kakovosti.
- Zahtevani solventnostni kapital se v skladu s pravili Solventnosti 2 vrednoti tako, da zavarovalnica upošteva vsa merljiva tveganja, ki jim je izpostavljena. Višina zahtevanega solventnostnega kapitala ustreza tvegani vrednosti osnovnih lastnih virov sredstev zavarovalnice s stopnjo zaupanja 99,5 % za obdobje enega leta.

Podrobnejša pojasnila o posameznih poročanih postavkah in razlikah glede na prejšnji zakonodajni okvir podajamo po razdelkih v nadaljevanju.

3.2. Struktura slovenskega zavarovalnega trga

3.2.1. Struktura zavarovalnega trga glede na vrste poslovanja in osnovne oblike zavarovanj

V letu 2016 so zavarovalnice skupaj, v skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj, obračunale za 1.942,2 mio EUR kosmate premije, kar predstavlja 31,3 mio EUR oziroma 1,6 odstotka več kot pred letom.

Od predhodno navedenega obsega poslovanja je bilo v skupini premoženjskih zavarovanj obračunanih 1.479,1 mio EUR oziroma 76,2 odstotka, v skupini življenjskih zavarovanj[3] pa 463,2 mio EUR oziroma 23,8 odstotka skupne premije.

Primerjava premije po posameznih oblikah zavarovanj z letom 2015 ni mogoča, ker so v letu 2016, torej prvem letu veljavnosti sistema Solventnost 2, premije razporejene glede na homogene skupine tveganj, kar ni veljalo v prej veljavnem sistemu Solventnost 1. To pomeni, da se lahko določene premije, ki so se prej uvrščale med npr. premoženjska ali neživljenjska zavarovanja, zdaj uvrščajo med življenjska. Tak primer so premije, vezane na anuitete, ki izvirajo iz pogodb premoženjskih zavarovanj brez zdravstvenih zavarovanj (tj. rente iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti). Drug primer razlike je, da so premije za življenjska zavarovanja zdaj razporejene po vrsti tveganj, ki jih generirajo pripadajoče zavarovalne pogodbe. Taka je npr. skupina »zavarovanja z udeležbo pri dobičku«, ki obsega premije za vse pogodbe, ki so udeležene pri pripisu dobička.

Slika 1:
Obračunane kosmate premije zavarovalnic za osnovni skupini zavarovanj (v mio EUR)

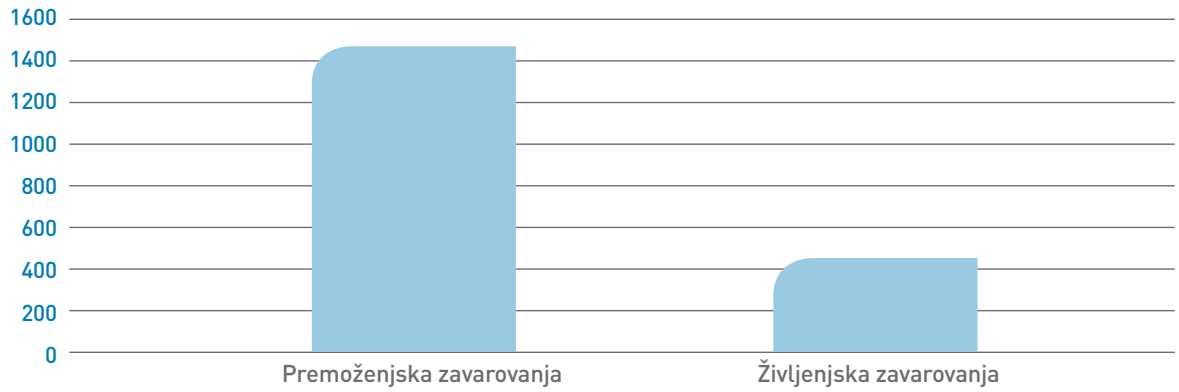

Vir: Letna kvantitativna poročila zavarovalnic v XBRL-formatu (v nadaljevanju: Letni QRT zavarovalnic)

Ob upoštevanju povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin, merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICP), ki se je v letu 2016 povečala za 0,6 odstotka, se je obračunana kosmata zavarovalna premija v primerjavi z letom prej realno povečala za 1 odstotek. V bruto domačem proizvodu, izraženem v tekočih cenah in izkazanem v znesku 39.769 mio EUR, je delež obračunane zbrane zavarovalne premije znašal 4,9 odstotka.

[3] V skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj so upoštevane vrste poslovanja, kot so določene v Prilogi I Delegirane uredbe in so jih zavarovalnice in pozavarovalnici poročale v letnih kvantitativnih poročilih v XBLR-formatu. Kot je zapisano že v uvodu tega poglavja je skladno z načeli Solventnosti 2 pri razporeditvi zavarovalne ali pozavarovalne obveznosti na vrsto poslovanja potrebno upoštevati naravo tveganj v zvezi z obveznostjo. Pravna oblika obveznosti ne določa nujno narave tveganja. Posledično se razporeditev premij na vrste poslovanja v okviru Solventnosti 2 razlikuje od razporeditve premij po zavarovalnih vrstah pred uvedbo Solventnosti 2.Tako v skupino premoženjskih ali neživljenjskih zavarovanj v skladu s Prilogo I Delegirane uredbe sodijo vrste poslovanja, ki se nanašajo na obveznosti iz zavarovanja za stroške zdravljenja, zavarovanja izpada dohodka, nezgodnega zavarovanja zaposlenih, zavarovanja avtomobilske odgovornosti, drugih zavarovanj motornih vozil, pomorskega, letalskega in transportnega zavarovanja, požarnega zavarovanja in zavarovanja drugih škod na premoženju, splošnega zavarovanja odgovornosti, kreditnega in kavcijskega zavarovanja, zavarovanja stroškov postopka, zavarovanja pomoči in zavarovanja različnih finančnih izgub. V skupino življenjskih zavarovanj pa v skladu s Prilogo I Delegirane uredbe sodijo vrste poslovanja, ki se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenega zavarovanja, zavarovanja z udeležbo na dobičku, zavarovanja, vezanega na indeks ali enoto premoženja, druga življenjska zavarovanja, rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj in rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj.

V obračunani kosmati zavarovalni premiji je zajet tudi znesek, ki ga zavarovalnice oddajo v pozavarovanje oziroma sozavarovanje.

Slika 2:
Deleži obračunane kosmate zavarovalne premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini premoženjskih in življenjskih zavarovanj v letu 2016

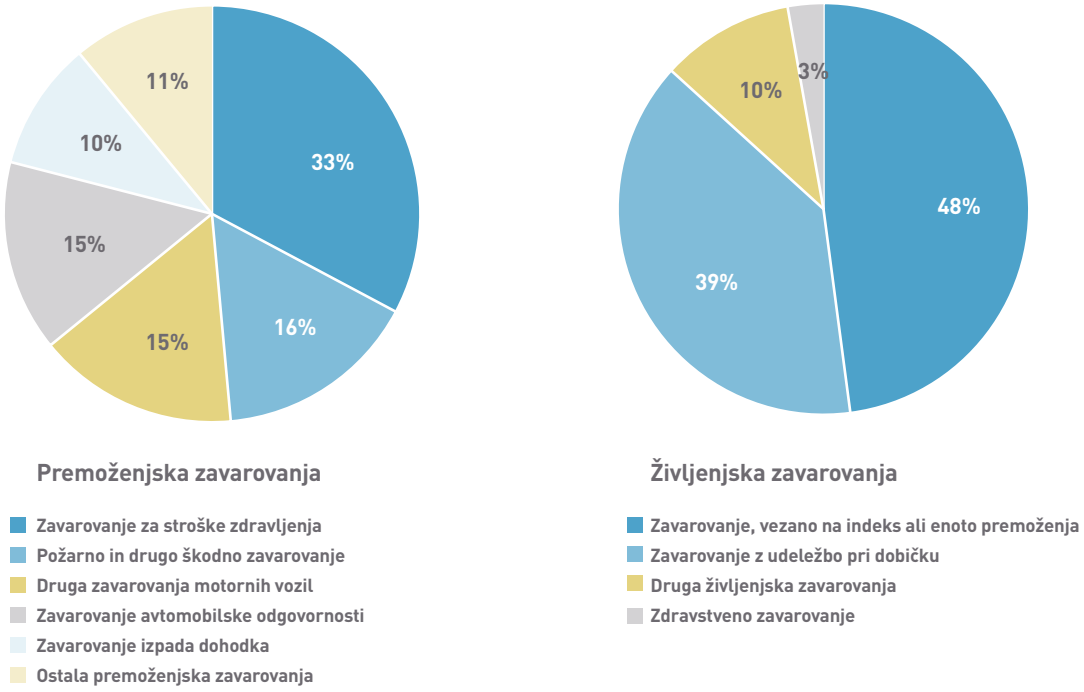

Vir: Letni QRT zavarovalnic

Prikaz deležev obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja **premoženjskih zavarovanj** iz slike 2 kaže, da so zavarovalnice kar 89 odstotkov premije premoženjskih zavarovanj dosegle v petih vrstah poslovanja od dvanajstih, kolikor jih določa Priloga I Delegirane uredbe, in sicer v vrstah poslovanja zavarovanje za stroške zdravljenja, požarno in drugo škodno zavarovanje, druga zavarovanja motornih vozil, zavarovanje avtomobilske odgovornosti in zavarovanje izpada dohodka.

Iz deležev obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja **življenjskih zavarovanj**, kot jih prikazuje slika 2, pa lahko vidimo, da največji delež pripada zavarovanju, vezanemu na indeks ali enoto premoženja, ki je z 48 odstotki za 9 odstotnih točk večji od zavarovanj z udeležbo pri dobičku. Z 10 odstotki so precej manjša druga življenjska zavarovanja, zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja, pa znašajo 3 odstotke.

V nadaljevanju prikaza deležev največjih vrst poslovanja sledi še slika z zneski kosmate obračunane zavarovalne premije. Obračunana kosmata zavarovalna premija pri zavarovanju za stroške zdravljenja je v letu 2016 znašala 485 mio EUR, pri zavarovanju za požarno in drugo škodno zavarovanje je dosegla 233, 2 mio EUR in je bila le slabe 3 mio EUR večja od obračunane kosmate zavarovalne premije v vrsti poslovanja druga zavarovanja motornih vozil. Le za dobrih 10 mio EUR nižja je bila obračunana kosmata zavarovalna premija v vrsti poslovanja zavarovanje avtomobilske odgovornosti. Zadnja od »velikih petih« vrst poslovanja pa je bila po velikosti obračunane kosmate premije vrsta zavarovanje izpada dohodka s 147,7 mio EUR. Sedem drugih premoženjskih zavarovanj je skupaj doseglo 162,7 mio EUR obračunane kosmate zavarovalne premije.

Slika 3:
Obračunana kosmata zavarovalna premija po vrstah poslovanja premoženjskih zavarovanj v letu 2016 (v mio EUR)

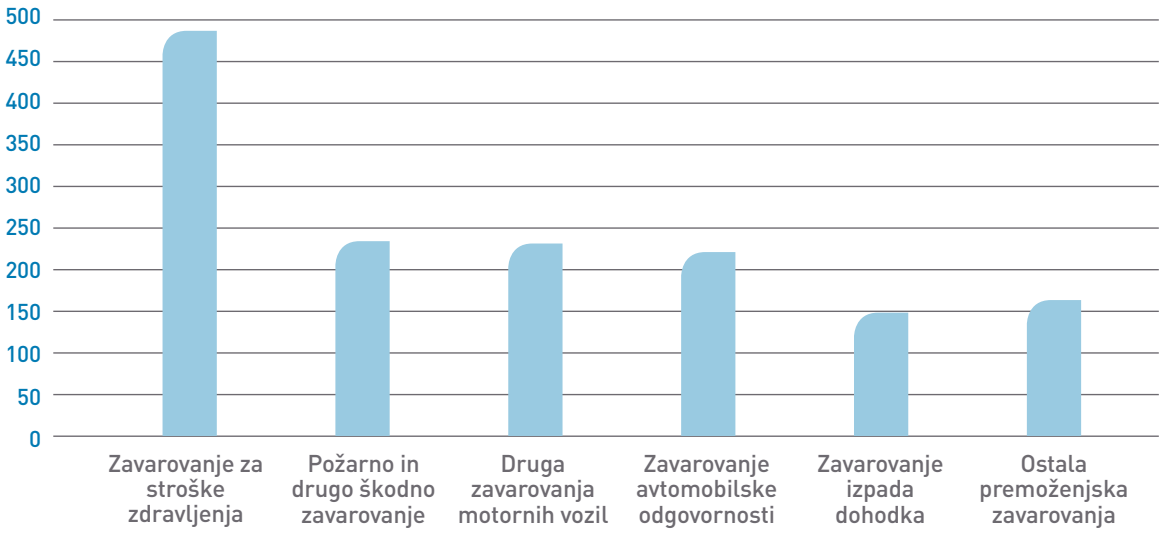

Vir: Letni QRT zavarovalnic

Glede na podatke v sliki 4 izhaja, da imamo dve velikostni kategoriji življenjskih zavarovanj. V prvo sodita zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja z 221,9 mio EUR in zavarovanje z udeležbo na dobičku s 179,8 mio EUR. V veliko nižji velikostni razred pa se uvrščata vrsti poslovanja druga življenjska zavarovanja z 48,5 mio EUR in zdravstveno zavarovanje, ki je podobno življenjskim zavarovanjem s 13 mio EUR.

Slika 4:
Obračunana kosmata zavarovalna premija po vrstah poslovanja življenjskih zavarovanj v letu 2016 (v mio EUR)

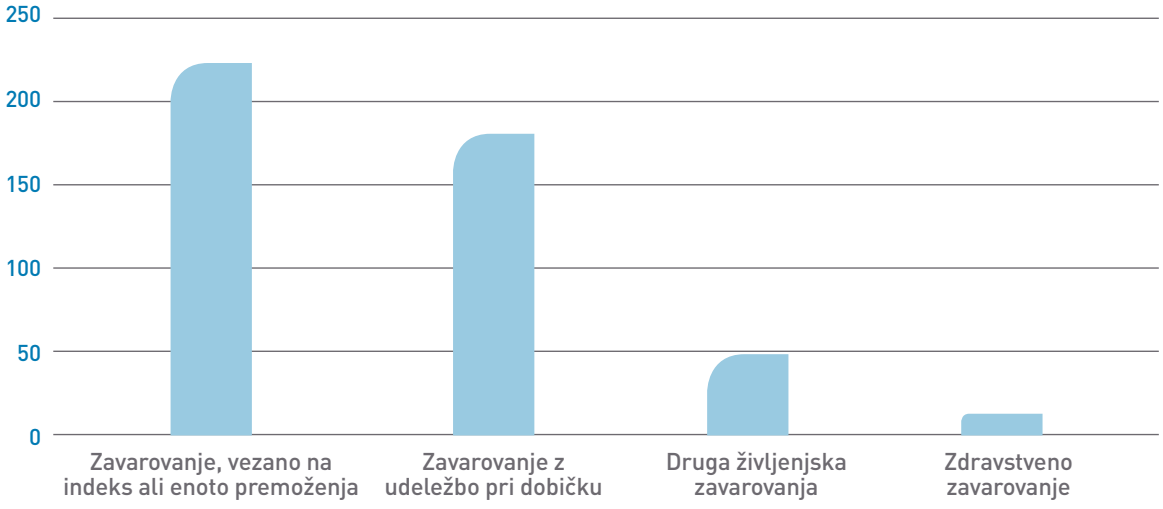

Vir: Letni QRT zavarovalnic

3.2.2. Struktura zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic

Čeprav se tržni deleži zavarovalnic v zadnjih letih počasi spreminjajo, ostaja slovenski zavarovalniški trg še naprej močno koncentriran. V Poročilu o stanju na področju zavarovalništva za leto 2015 je kot četrta največja zavarovalnica navedena Zavarovalnica Maribor. Kot smo navedli v uvodu letošnjega poročila, pa se je ta novembra 2016, skupaj s slovensko Zavarovalnico Tilia in hrvaškima Velebit osiguranje ter Velebit životno osiguranje, preoblikovala v Zavarovalnico Sava. Z vidika tržnih deležev to pomeni, da je Zavarovalnica Sava postala druga največja zavarovalnica na slovenskem zavarovalnem trgu in da štiri največje zavarovalnice, to so Zavarovalnica Triglav, Zavarovalnica Sava, Adriatic Slovenica in Vzajemna, obvladujejo 78,2 odstotka zavarovalniškega trga. V letu 2016 glede na leto 2015 je izkazala rahlo povečanje (za 0,1 odstotno točko) Adriatic Slovenica, zmanjšanje pa sta izkazali Zavarovalnica Triglav in Vzajemna (prva za 0,1 in druga za 0,2 odstotni točki).

Malenkostno povečanje sta, poleg Adriatic Slovenice, beležili še zavarovalnica Grawe in Triglav zdravstvena zavarovalnica (obe za 0,2 odstotni točki). Znižanje pa sta poleg Zavarovalnice Triglav in Vzajemne utrpeli Generali zavarovalnica (za 0,3 odstotne točke) in Modra zavarovalnica (za 0,4 odstotne točke).

Čeprav tržni delež Zavarovalnice Triglav, izražen v obračunani kosmati premiji, v zadnjih letih upada, ima na slovenskem zavarovalnem trgu še vedno največji tržni delež, to je 30,5 odstotka. Drugo mesto pa je s preoblikovanjem štirih zavarovalnic zasedla Zavarovalnica Sava, ki ji sledi Adriatic Slovenica s 15,6 odstotka, tej pa Vzajemna s 14,2 odstotka.

Tabela 2:
Obračunane kosmate zavarovalne premije in tržni deleži zavarovalnic v letu 2016 (v mio EUR in %)

	Leto 2016							
	Premoženjska zavarovanja (brez zdravstvenih)	%	Zdravstvena zavarovanja (podobna premoženjskim in podobna življenjskim)	%	Življenjska zavarovanja (brez zdravstvenih)	%	Skupaj	%
Adriatic Slovenica	121,3	14,3 %	127,0	19,7 %	55,2	12,3 %	303,5	15,6 %
CDA 40 zavarovalnica	0,3	0,0 %	-	-	-	-	0,3	0,0 %
Ergo zavarovalnica	-	-	-	-	2,3	0,5 %	2,3	0,1 %
Generali zavarovalnica	57,4	6,8 %	6,9	1,1 %	25,0	5,5 %	89,2	4,6 %
Grawe zavarovalnica	19,2	2,3 %	8,6	1,3 %	13,7	3,1 %	41,6	2,1 %
Merkur zavarovalnica	2,1	0,2 %	6,2	1,0 %	38,6	8,6 %	46,9	2,4 %
Modra zavarovalnica	-	-	0,0	0,0 %	16,5	3,7 %	16,6	0,9 %
NLB Vita	-	-	3,0	0,5 %	60,8	13,5 %	63,8	3,3 %
Prva osebna zavarovalnica	-	-	4,4	0,7 %	28,3	6,3 %	32,7	1,7 %
SID – Prva kreditna zavarovalnica	15,3	1,8 %	-	-	-	-	15,3	0,8 %
Triglav zdravstvena zavarovalnica	-	-	115,0	17,8 %	-	-	115,0	5,9 %
Zavarovalnica Sava	238,7	28,2 %	42,2	6,5 %	66,4	14,8 %	347,3	17,9 %
Zavarovalnica Triglav	392,2	46,3 %	56,5	8,8 %	143,3	31,8 %	592,0	30,5 %
Vzajemna	-	-	275,7	42,7 %	-	-	275,7	14,2 %
Skupaj	**846,4**	**100,0 %**	**645,6**	**100,0 %**	**450,2**	**100,0 %**	**1.942,2**	**100,0 %**

Vir. Letni QRT zavarovalnic

Ko preidemo k posameznim skupinam zavarovanja, moramo imeti pred očmi dejstvo, da primerjava premije z letom 2015 ni mogoča, ker so v letu 2016, torej v prvem letu veljavnosti sistema Solventnost 2, premije razporejene glede na homogene skupine tveganj, kar ni veljalo v prej veljavnem sistemu Solventnost 1. Kot smo omenili že na začetku poglavja o strukturi slovenskega zavarovalnega trga, to pomeni, da se lahko določene premije, ki so se prej uvrščale med npr. premoženjska ali neživljenjska zavarovanja, zdaj uvrščajo med življenjska in da so premije za življenjska zavarovanja zdaj razporejene po vrsti tveganj, ki jih generirajo pripadajoče zavarovalne pogodbe.

Če gledamo samo leto 2016 kot prvo leto spremenjene razporeditve, pa vidimo, da je na področju **premo-**

ženjskih zavarovanj, brez zdravstvenih, v letu 2016 največji tržni delež dosegala Zavarovalnica Triglav, in sicer v višini 46,3 odstotka. Sledili sta ji Zavarovalnica Sava z 28,2-odstotnim tržnim deležem in Adriatic Slovenica s 14,3 %.

Na področju zdravstvenih zavarovanj je Solventnost 2 uvedla novo terminologijo, in sicer **zdravstvena zavarovanja, ki se ne izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (so podobna premoženjskim zavarovanjem) in zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (so podobna življenjskim zavarovanjem)**. Med prva se uvrščajo vrste poslovanja zavarovanje za stroške zdravljenja, zavarovanje izpada dohodka in nezgodno zavarovanje zaposlenih. Dopolnilna zdravstvena zavarovanja sodijo med zavarovanja za stroške zdravljenja, nezgodna pa v zavarovanje izpada dohodka in nezgodno zavarovanje zaposlenih. V zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja, pa se uvršča vrsta poslovanja zdravstveno zavarovanje. V letu 2016 je bila na področju zdravstvenih zavarovanj še vedno vodilna Vzajemna z 42,7-odstotnim tržnim deležem. Sledila sta ji Adriatic Slovenica z 19,7-odstotnim tržnim deležem in Triglav zdravstvena zavarovalnica s 17,5-odstotnim tržnim deležem.

Enako kot pri premoženjskih zavarovanjih je tudi na področju **življenjskih zavarovanj** največji tržni delež pripadal Zavarovalnici Triglav s 30,5-odstotnim. Na drugem mestu je s 17,9-odstotnim deležem Zavarovalnica Sava. Sledita ji Adriatic Slovenica s 15,6-odstotnim deležem in Vzajemna s 14,2-odstotnim deležem.

3.3. Pozavarovanje

Zavarovalnice v skladu z 242. členom ZZavar-1 s pozavarovanjem krijejo tisti del v zavarovanje prevzetih nevarnosti, ki po tabelah maksimalnega kritja presegajo lastne deleže v izravnavanju nevarnosti. Zato morajo zavarovalnice za vsako poslovno leto sprejeti program načrtovanega pozavarovanja, katerega vsebina je predpisana v 243. členu ZZavar-1.

Pri poslih pozavarovanja se premija po novem prikazuje ločeno na sprejeto proporcionalno in neproporcionalno pozavarovanje. Pri sprejetem proporcionalnem pozavarovanju se premija deli na iste zavarovalne vrste, kot pri neposrednem zavarovanju, pri sprejetem neproporcionalnem pozavarovanju pa se premija deli »samo« na štiri vrste: zdravstveno, pozavarovanje odgovornosti, pomorsko, letalsko in transportno ter premoženjsko pozavarovanje.

Deleže obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega proporcionalnega pozavarovanja in sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2016 prikazuje slika 5, ki sledi v nadaljevanju.

Slika 5:
Deleži obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega proporcionalnega pozavarovanja in sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2016

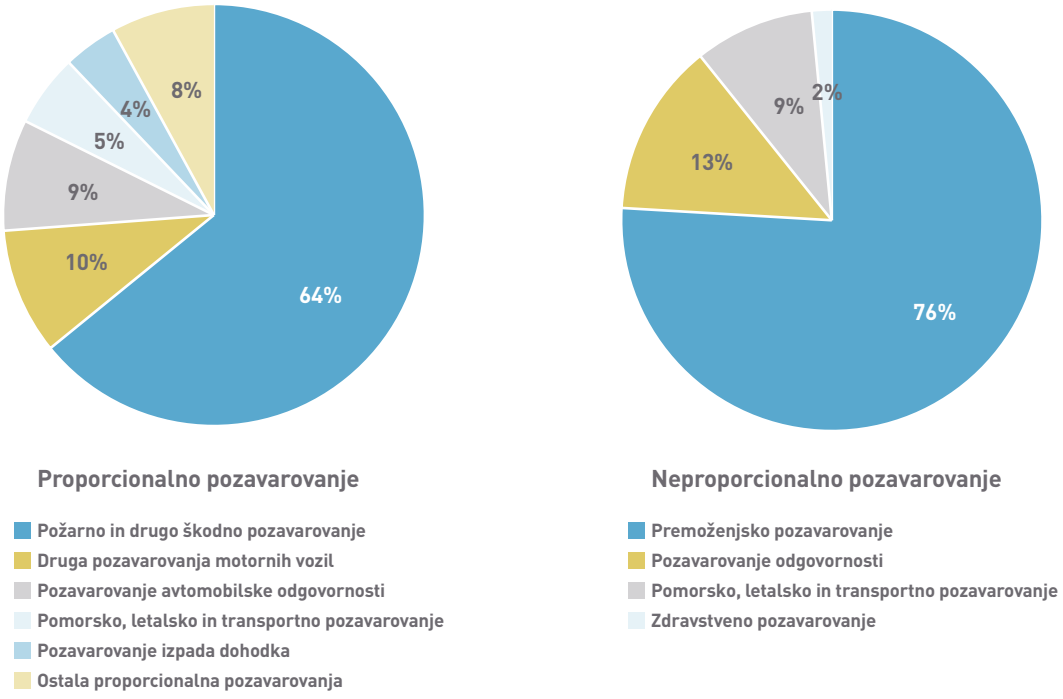

Vir: Letni QRT pozavarovalnic

a) Proporcionalno pozavarovanje

Vidimo, da daleč največji delež proporcionalnega zavarovanja odpade na požarno in drugo škodno pozavarovanje, kar je razumljivo ob obstoju dejstva, da so tovrstne škode zelo velike in relativno množične in zavarovalnice z velikim deležem odstopajo nevarnosti iz te vrste poslovanja v pozavarovanje. Med največjimi deleži se, podobno kot pri neposrednem zavarovanju, to je zavarovanju fizičnih in pravnih oseb pri zavarovalnicah, pojavijo obračunane kosmate premije v vrsti poslovanja drugo (po)zavarovanje motornih vozil, (po)zavarovanje avtomobilske odgovornosti in pozavarovanje izpada dohodka. Pred zadnjim se, za razliko od neposrednega zavarovanja, kjer ta vrsta poslovanja ni uvrščena med največjih pet, pojavlja pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje, kar zopet lahko pripišemo dejstvu, da so tovrstne škode zelo velike.

b) Neproporcionalno pozavarovanje

Iz slike 5, ki prikazuje deleže obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2016, vidimo, da daleč največji delež odpade na premoženjsko pozavarovanje, ki zajema premije iz naslova obveznosti iz neproporcialnega zavarovanja v zvezi z zavarovalnimi obveznostmi, vključenimi v vrste poslovanja drugih zavarovanj motornih vozil, požarnega zavarovanja in zavarovanj druge škode na premoženju, kreditnega in kavcijskega zavarovanja, zavarovanja stroškov postopka, zavarovanja pomoči ter zavarovanja različnih finančnih izgub.

V letu 2016 pozavarovalnice izkazujejo samo premijo premoženjskih pozavarovanj.

3.4. Pregled premij in škod zavarovalnic in pozavarovalnic

Tabela 3 prikazuje obračunane kosmate in obračunane čiste zavarovalne premije zavarovalnic po posameznih vrstah poslovanja. Razlika med njimi je znesek premij pozavarovanja, ki jih zavarovalnice plačujejo po programu načrtovanega pozavarovanja za vsako leto oziroma ga za potrebe lastnega kritja oddajo v pozavarovanje (cesija).

Pri premoženjskih zavarovanjih, razen zdravstvenih zavarovanj, ki se ne izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja, se delež pozavarovanja giblje med 10 in 50 odstotki. Spodnji delež

pozavarovanja je delež v vrsti poslovanja zavarovanje avtomobilske odgovornosti, zgornji pa delež v vrsti poslovanja zavarovanje stroškov postopka.

Iz tabele 3 je razvidno, da je premija, ki jo zavarovalnice plačujejo za pozavarovanje zdravstvenih zavarovanj, ki se ne izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (zavarovanje za stroške zdravljenja in zavarovanje izpada dohodka) in življenjskih zavarovanj, majhna, saj obsega pri prvih dveh le 0,4 in 6,6 odstotka, pri življenjskih zavarovanjih pa 3,6 odstotka obračunane kosmate premije.

Tabela 3:
Primerjava obračunanih kosmatih in obračunanih čistih zavarovalnih premij ter obračunanih kosmatih in obračunanih čistih škod zavarovalnic v letu 2016 (v mio EUR)

	Obračunane kosmate premije	Obračunane čiste premije	Kosmati odhodki za škode	Čisti odhodki za škode
PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA SKUPAJ	**1.479,1**	**1.295,7**	**943,2**	**868,1**
Zavarovanje za stroške zdravljenja	485,0	483,3	430,2	429,5
Zavarovanje izpada dohodka	147,7	138,0	51,8	48,9
Nezgodno zavarovanje zaposlenih	-	-	-	-
Zavarovanje avtomobilske odgovornosti	220,1	198,0	126,1	108,8
Druga zavarovanja motornih vozil	230,4	202,1	170,6	154,8
Pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje	18,8	12,6	7,1	7,0
Požarno in drugo škodno zavarovanje	233,2	157,5	106,0	77,4
Splošno zavarovanje odgovornosti	60,4	44,6	17,5	15,8
Kreditno in kavcijsko zavarovanje	48,3	35,0	13,7	12,2
Zavarovanje stroškov postopka	1,0	0,5	0,0	0,0
Zavarovanje pomoči	27,4	20,3	16,0	11,7
Zavarovanje različnih finančnih izgub	6,8	3,8	4,2	1,9
ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA SKUPAJ	**463,2**	**446,6**	**354,7**	**347,9**
Zdravstveno zavarovanje	13,0	12,4	4,4	4,1
Zavarovanje z udeležbo pri dobičku	179,8	175,6	158,4	155,7
Zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja	221,9	215,1	164,5	162,0
Druga življenjska zavarovanja	48,5	43,5	21,8	20,8
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	-	-	-	-
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	-	-	5,5	5,3
VSA ZAVAROVANJA SKUPAJ	**1.942,2**	**1.742,3**	**1.297,9**	**1.216,0**

Vir: Letni QRT zavarovalnic

Obe slovenski pozavarovalnici sta v letu 2016 skupaj obračunali 264,9 mio EUR kosmate pozavarovalne premije, kar pomeni 1,5-odstotno znižanje glede na leto 2015. Vsa kosmata pozavarovalna premija se nanaša na skupino premoženjskih zavarovanj.

Podobno kot zavarovalnice morajo tudi pozavarovalnice določiti maksimalne lastne deleže. Zaradi specifičnosti pozavarovalnih pogodb je izračun porazdelitvene funkcije agregatnih škod zelo kompleksen, zato imenovani pooblaščeni aktuarji preverjajo ustreznost celotnega pozavarovalnega programa in tako ugotavljajo ustreznost maksimalnih lastnih deležev pozavarovalnic po posameznih zavarovalnih vrstah.

Tabela 4:
Primerjava obračunanih kosmatih in obračunanih čistih premij ter obračunanih kosmatih in obračunanih čistih škod pozavarovalnic v letu 2016 po vrstah poslovanja (v mio EUR)

	Obračunane kosmate premije	Obračunane čiste premije	Kosmati odhodki za škode	Čisti odhodki za škode
SPREJETO PROPORCIALNO POZAVAROVANJE	**200,9**	**151,8**	**109,7**	**96,7**
Pozavarovanje za stroške zdravljenja	0,5	0,4	0,7	0,7
Pozavarovanje izpada dohodka	8,3	6,9	5,6	5,1
Nezgodno pozavarovanje zaposlenih	-	-	-	-
Pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	17,2	17,1	10,4	10,3
Druga pozavarovanja motornih vozil	19,5	16,5	14,9	14,3
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	11,1	9,4	5,7	4,2
Požarno in drugo škodno pozavarovanje	128,8	91,4	65,3	56,3
Splošno pozavarovanje odgovornosti	6,9	5,6	3,0	3,0
Kreditno in kavcijsko pozavarovanje	4,5	2,2	0,3	-0,4
Pozavarovanje stroškov postopka	0,0	0,0	0,0	0,0
Pozavarovanje pomoči	0,5	0,5	0,4	0,4
Pozavarovanje različnih finančnih izgub	3,5	1,8	3,4	2,7
SPREJETO NEPROPORCIALNO POZAVAROVANJE	**64,0**	**47,5**	**47,0**	**38,5**
Zdravstveno pozavarovanje	1,0	0,9	0,7	0,6
Pozavarovanje odgovornosti	8,5	4,7	7,6	7,6
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	5,9	5,2	7,1	7,0
Premoženjsko pozavarovanje	48,6	36,7	31,6	23,2
SPREJETO POZAVAROVANJE SKUPAJ	**264,9**	**199,3**	**156,7**	**135,2**

Vir: Letni QRT pozavarovalnic

3.5. Zavarovalnice iz držav članic EU, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle

Čeprav se slovenski zavarovalni trg v evropskem merilu uvršča med manjše, se število zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic Evropske unije (EU) oziroma Evropskega gospodarskega prostora (EGP) in lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, iz leta v leto povečuje. Tako je bilo konec leta 2016 že 749 takih subjektov (716 v letu 2015 in 692 v letu 2014). Od tega ima največ zavarovalnic sedež v Veliki Britaniji (171 zavarovalnic oziroma 22,8 odstotka vseh zavarovalnic iz držav EGP, ki lahko v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle). Sledijo zavarovalnice s sedežem v Nemčiji (86 zavarovalnic ali 11,5 odstotka), na Nizozemskem (67 zavarovalnic ali 8,9 odstotka), na Irskem (66 zavarovalnic ali 8,8 odstotka), v Franciji (53 zavarovalnic ali 7,1 odstotka), Avstriji (45 zavarovalnic ali 6 odstotkov), Belgiji (38 zavarovalnic ali 5,1 odstotka), Španiji (37 zavarovalnic ali 4,9 odstotka), Luksemburgu (34 zavarovalnic ali 4,5 odstotka), na Švedskem (25 zavarovalnic ali 3,3 odstotka) in v Liechtensteinu (21 zavarovalnic ali 2,8 odstotka). Iz drugih držav EU oziroma EGP je manj kot po 20 zavarovalnic, ki v Sloveniji lahko neposredno opravljajo zavarovalne posle, in sicer so to še zavarovalnice iz Italije, Danske, Poljske, Madžarske, Hrvaške, Finske, Malte, Gibraltarja, Češke, Litve, Bolgarije, Norveške, Slovaške, Estonije, Latvije, Grčije, Romunije in Islandije, medtem ko Ciper in Portugalska nimata registriranih zavarovalnic, ki bi v Sloveniji želele neposredno opravljati zavarovalne posle.

Poleg zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic EU oziroma EGP in lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, v Sloveniji opravlja zavarovalne posle tudi sedem podružnic zavarovalnic iz držav članic EU.[4]

Za leto 2016 podatki o skupni obračunani kosmati premiji za zavarovanja, ki so jih v Sloveniji v tem letu sklenile zavarovalnice iz držav EU oziroma EGP, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, še niso znani, zato v nadaljevanju prikazujemo podatke za leto 2015. Zanimiva je ugotovitev, da večje šte-

[4] To so podružnice: Wiener Städtische Versicherung AG, podružnica v Sloveniji, Porsche Versicherungs AG, podružnica v Sloveniji, Österreichische Hagelversicherung VVaG, podružnica v Sloveniji in ERGO Versicherung AG, podružnica v Sloveniji, ki imajo sedež v Avstriji, ARAG SE, podružnica v Sloveniji, s sedežem v Nemčiji, Allianz Hungaria Zrt., podružnica Ljubljana, s sedežem na Madžarskem in CROATIA osiguranje d.d. podružnica Ljubljana, s sedežem na Hrvaškem.

vilo registriranih zavarovalnic za neposredno opravljanje zavarovalnih poslov določene države ne pomeni vedno tudi večjega obsega celotne obračunane kosmate premije, saj so mnoge od zavarovalnic samo registrirane, dejavne pa ne. Tako je na primer število zavarovalnic iz Nizozemske, ki so bile leta 2015 registrirane za neposredno opravljanje zavarovalnih poslov v Sloveniji, znašalo 67 in predstavljalo precej visok, skoraj 9-odstotni delež v celotnem številu, od teh zavarovalnic pa jih je bilo dejavnih samo deset, ki so ustvarile manj kot 0,5 odstotka v celotni obračunani kosmati premiji zavarovalnic, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle in so v letu 2015 obračunale kosmato zavarovalno premijo. Po drugi strani pa delež zavarovalnic nekaterih držav po obračunani kosmati premiji predstavlja bistveno večji delež v celoti, kot znaša delež glede na število registriranih zavarovalnic. Tako je na primer delež zavarovalnic iz Irske v celotni obračunani kosmati premiji znašal 22 odstotkov, delež registriranih zavarovalnic za neposredno opravljanje storitev v Sloveniji v celotnem številu pa samo 8,8 odstotka. Celotna obračunana kosmata premija zavarovanj iz naslova neposrednega opravljanja zavarovalnih poslov, ki so jih v Sloveniji v letu 2015 sklenile zavarovalnice iz držav EU oziroma EGP, je znašala 15,4 mio EUR, kar je več kot v letu 2014, ko je znašala 13,6 mio EUR, več kot leta 2013, ko je znašala 14,4 mio EUR in tudi več kot v letu 2012, ko je znašala 13,9 mio EUR. Največ te premije so zbrale zavarovalnice iz Irske (22 odstotkov), Velike Britanije (21 odstotkov; zavarovalnicam iz Velike Britanije se je v primerjavi z letom poprej, ko je delež zbrane premije znašal 34 odstotkov od celotne, najbolj zmanjšal ta delež), Avstrije (25 odstotkov), Nemčije (20,2 odstotka; zavarovalnice iz Nemčije so v primerjavi z letom poprej, ko je delež zbrane premije znašal 11 odstotkov od celotne, najbolj povečale ta delež) in Italije (4 odstotke).

Skupna obračunana kosmata premija, ki so jo v istem obdobju zbrale podružnice zavarovalnic iz držav EU, znaša 22,2 mio EUR in se je v primerjavi s predhodnim letom, ko je znašala 34,1 mio EUR, zmanjšala za 35 odstotkov.

3.6. Primerjava višine zavarovalne premije Slovenije z drugimi državami

Slovenski zavarovalni trg se po razvitosti uvršča med srednje razvite evropske države, kar je razvidno iz primerjalnih podatkov držav članic EU.[5] Po deležu skupne zavarovalne premije v bruto domačem proizvodu je leta 2015 Slovenija zasedala 14. mesto med državami EU, kar pomeni, da je s tem, ko je ohranila 5-odstotni delež obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP-ju, izboljšala svojo uvrstitev za eno mesto glede na predhodno leto. Z navedenim deležem obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP-ju je dosegla 65,8 odstotka povprečja EU (64,9 odstotka v letu 2014 in 71,8 odstotka v letu 2013) ter je pred Malto, Ciprom, Češko, Poljsko, Hrvaško, Madžarsko, Slovaško, Bolgarijo, Grčijo in Romunijo, zaostaja pa za drugimi državami EU. Tudi po velikosti zbrane premije na prebivalca zavzema 14. mesto med osemindvajseterico, kar je enako kot lani. Glede na države, ki jim je Slovenija primerljiva po predhodno navedenih kazalcih, pa Slovenija še vedno dosega bistveno manjši delež življenjskih zavarovanj v celotni obračunani kosmati zavarovalni premiji, in sicer le 28,6 odstotka, kar je sicer za eno odstotno točko bolje kot lani, vendar še vedno malo. Razen Nizozemske, Romunije in Bolgarije vse druge države EU dosegajo večji delež, in sicer do polovice in več celotne obračunane kosmate premije posameznega trga. Delež premije življenjskih zavarovanj v celotni obračunani kosmati zavarovalni premiji se je v Sloveniji do leta 2007 večal (leta 2000 je znesek premije življenjskih zavarovanj na prebivalca znašal 84,4 USD, leta 2007 pa 416,5 USD). V letu 2011 je premija življenjskih zavarovanj na prebivalca znašala 459 USD, v letu 2012 339,5 USD, v letu 2013 390 USD, v letu 2014 344 USD in v letu 2015 303 USD. Razlog za majhen delež življenjskih zavarovanj v celotni zavarovalni premiji je po eni strani posledica velikega deleža socialnih zavarovanj in preslabega poznavanja produktov življenjskih zavarovanj, po drugi strani pa je na strukturni delež življenjskih zavarovanj v zadnjih letih vplivala tudi gospodarska kriza, ki je povzročila slabšanje življenjskega standarda in zmanjševanje kupne moči.

[5] Zadnji razpoložljivi podatki se nanašajo na leto 2015.

Tabela 5:
Zavarovalna dejavnost po posameznih državah v letu 2015

Država	Obračunana kosmata zavarovalna premija (v mio USD)	Delež obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP (%)	Obračunana kosmata zavarovalna premija na prebivalca (v USD)	Delež obračunane kosmate premije življenjskih zavarovanj v obračunani kosmati premiji (%)
Avstrija (AT)	19.402	5,2	2.261	38,7
Belgija (BE)	33.078	6,4	2.587	52,2
Bolgarija (BG)	1.069	2,2	149	17,6
Ciper (CY)	806	4,2	923	41,5
Češka (CZ)	6.236	3,3	592	40,7
Danska (DK)	30.383	9,4	4.914	65,5
Finska (FI)	27.246	11,9	4.963	81,6
Francija (FR)	230.545	9,3	3.392	65,1
Grčija (GR)	4.143	2,1	381	45,8
Hrvaška (HR)	1.270	2,6	299	33,5
Irska (IE)	55.175	7,9	3.927	85,9
Italija (IT)	165.037	8,7	2.581	75,6
Liechtnein (LI)	3.411	-	-	69,3
Luksemburg (LU)	26.801	5,2	5.401	86,8
Madžarska (HU)	2.981	2,5	303	53,7
Malta (MT)	3.325	4,3	949	40,1
Nemčija (DE)	213.263	6,3	2.563	45,4
Nizozemska (NL)	80.595	10,7	4.763	22,1
Poljska (PL)	14.144	2,9	372	41,4
Portugalska (PT)	14.263	7,1	1.362	67,2
Romunija (RO)	2.137	1,3	107	20,0
Slovaška (SK)	2.198	2,4	405	44,6
Slovenija (SI)	**2.192**	**5,0**	**1.058**	**28,6**
Španija (ES)	61.315	5,1	1.322	46,3
Švedska (SE)	33.502	6,8	3.430	72,4
Velika Britanija (UK)	320.176	10,0	4.359	67,0
EU 28	1.352.516	7,6	2.412	60,7

Vir: Sigma 3/2016.

* V tabeli so vključene vse države EU, razen Litve, Latvije in Estonije. Podatek EU 28 vključuje tudi navedene države.

Slika 6:
Primerjava deležev celotne zavarovalne premije v BDP-ju v nekaterih državah EU v letu 2015 (v %)

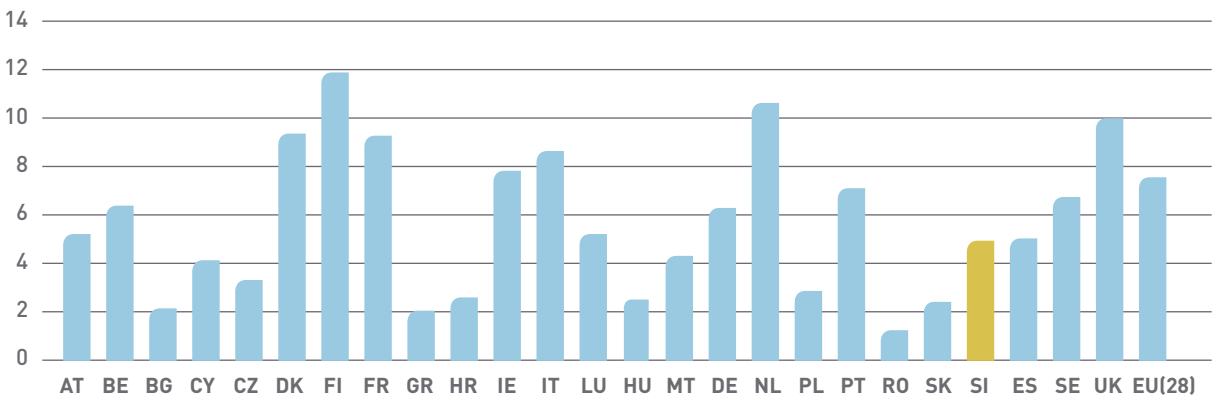

Vir: Sigma 3/2016.

3.7. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic

V analizi računovodskih izkazov za leto 2015 so vključeni revidirani računovodski izkazi in za leto 2016 nerevidirani računovodski izkazi. Analiza računovodskih izkazov je v tem poglavju pripravljena ločeno za zavarovalnice in pozavarovalnici. Zavarovalnice in pozavarovalnici so izkaze pripravile v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in predpisi Agencije.

3.7.1. Izidi poslovanja zavarovalnic

Izkaz poslovnega izida zavarovalnic prikazuje prihodke, odhodke in poslovni izid poslovnega leta. Zavarovalno-tehnični del izida poslovanja se sestavlja ločeno za premoženjska (vključno z zdravstvenimi) in za življenjska zavarovanja ter še posebej za dopolnilna zdravstvena zavarovanja kot del zdravstvenih zavarovanj.

Tabela 6:
Zbirni izkaz poslovnega izida zavarovalnic za leti 2015 in 2016 (v mio EUR)

	C. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA ZAVAROVALNIC	Leto 2015	Leto 2016
I.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (A.IX.)	103,5	84,6
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII.)	29,9	39,0
III.	Prihodki naložb	105,9	75,3
IV.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz življenjskih zavarovanj (B.XII)	22,7	6,4
V.	Odhodki naložb	80,3	29,9
VI.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj (A.II)	27,4	26
VII.	Drugi prihodki iz zavarovanj	14,1	12,4
VIII.	Drugi odhodki iz zavarovanj	12,8	11,6
IX.	Drugi prihodki	4,1	7,3
X.	Drugi odhodki	2,1	1,3
XI.	Poslovni izid poslovnega leta pred obdavčitvijo (I. + II. + III. + IV. – V. – VI. + VII. – VIII. + IX. - X.)	157,6	156,2
XII.	Davek iz dobička	19,2	20,5
XIII.	Odloženi davki	-4,0	3,2
XIV.	Čisti poslovni izid poslovnega leta (XI. – XII. + XIII.)	134,4	138,9

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2015 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2016.

Preden preidemo k številčni primerjavi postavk izračuna čistega izida zavarovalnic, naj povemo, da je Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Ur. l. RS, št. 1/16 in 85/16; v nadaljevanju: Sklep o letnem poročilu zavarovalnic), ki ga je Agencija izdala na podlagi novega zakona o zavarovalništvu, med drugim prinesel spremembe na področju shem računovodskih izkazov. Tako predpisuje samo ločeni izkaz izida iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ne pa več ločenega izkaza izida iz zdravstvenih zavarovanj. Postavke iz zdravstvenih zavarovanj kot ene od vrst iz skupine premoženjskih zavarovanj pa so vključene v izkaz izida premoženjskih zavarovanj.

Zavarovalnice so v obravnavanem obdobju dosegle pozitiven zavarovalno-tehnični rezultat v obeh segmentih poslovanja. Pri premoženjskih zavarovanjih so dosegle izid v višini 84,6 mio EUR, kar je za 18,9 mio EUR ali dobre 18,3 odstotke manj kot v letu 2015, pri življenjskih zavarovanjih pa so dosegle izid v višini 39 mio EUR, kar je za 9,1 mio EUR ali 23,3 odstotka več kot v letu 2015.

Zavarovalnice so v poslovnem letu 2016 dosegle pozitiven poslovni izid pred obdavčitvijo v višini 156,2 mio EUR, kar je za 1,4 mio EUR ali 0,9 odstotka manj kot v poslovnem letu 2015. Zavarovalnice skupaj so v letu 2016 obračunale za 20,5 mio EUR davka od dobička pravnih oseb. Izkazale so za 3,2 mio EUR odloženih davkov, ki znižujejo skupen odhodek za davek.

Leto 2016 je bilo za zavarovalnice, merjeno s čistim poslovnim izidom, uspešno. Zavarovalnice so v poslovnem letu 2015 izkazale za 138,9 mio EUR čistega poslovnega izida, kar je za 4,5 mio EUR ali za 3,3 odstotka več kot v letu 2015. Negativni čisti poslovni izid, ki znaša 1,26 mio EUR, sta konec leta 2016 izkazali dve zavarovalnici.

Tabela 7:
Zbirni izračun vseobsegajočega donosa zavarovalnic za leti 2015 in 2016 (v mio EUR)

	D. IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA ZAVAROVALNIC	Leto 2015	Leto 2016
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	134,4	138,9
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	-39,6	41,5
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I. + II.)	94,8	180,4

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2015 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2016.

V izkazu celotnega vseobsegajočega donosa zavarovalnice izkazujejo vse sestavine izkaza poslovnega izida in tiste postavke prihodkov in odhodkov, ki niso pripoznane v poslovnem izidu, vplivajo pa na spremembo lastniškega kapitala v obračunskem obdobju. Celotni vseobsegajoči donos zavarovalnic je v letu 2016 v primerjavi s predhodnim letom močno narastel, na kar je vplivala pozitivna postavka drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi. Na pozitivno vrednost te postavke so vplivale predvsem čisti dobički iz ponovne izmere finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo v višini 62,6 mio EUR.

Tabela 8:
Zbirni izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj zavarovalnic za leti 2015 in 2016 (v mio EUR)

	A. IZKAZ IZIDA IZ PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2015	Leto 2016
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	1.222,2	1.239,4
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida zavarovalnic	27,4	26,0
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	10,1	7,9
IV.	Čisti odhodki za škode	844,6	867,4
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	2,1	1,7
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	9,6	10,8
VII.	Čisti obratovalni stroški	280,4	290,1
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	23,7	22,1
IX.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (I. + II. + III. - IV. ± V. - VI. - VII. - VIII.)	103,5	84,6

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2015 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2016.

Kot predhodno zapisano, Sklep o letnem poročilu zavarovalnic ne predpisuje več ločenega izkaza izida iz zdravstvenih zavarovanj, pač pa so postavke iz zdravstvenih zavarovanj, kot vrste skupine premoženjskih zavarovanj, vključene v izkaz izida premoženjskih zavarovanj. Zato so postavke izkaza izida iz premoženjskih zavarovanj za leto 2015 v letošnjem poročilu večje kot postavke za leto 2015 v lanskem poročilu.

Zavarovalnice so v letu 2016 v segmentu premoženjskih zavarovanj izkazale 18,3 odstotke nižji poslovni izid kot v preteklem letu, kar je posledica zgoraj navedenega izkazovanja postavk zdravstvenega zavarovanja v izkazu izida premoženjskih zavarovanj. Ustvarile so 1.239,4 mio EUR čistih prihodkov od zavarovalnih premij, kar je za 17,2 mio EUR ali 1,4 odstotka več kot v letu 2015.

Pri premoženjskih zavarovanjih je na znižanje poslovnega izida v letu 2016 vplivalo predvsem povečanje čistih odhodkov za škode za 22,8 mio EUR in čistih obratovalnih stroškov za 9,8 mio EUR v primerjavi z letom 2015.

Tabela 9:
Zbirni izkaz izida iz življenjskih zavarovanj zavarovalnic za leti 2015 in 2016 (v mio EUR)

	B. IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2015	Leto 2016
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	479,3	471,0
II.	Prihodki naložb	186,9	118,6
III.	Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	163,0	104,9
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	22,9	23,3
V.	Čisti odhodki za škode	350,1	342,5
VI.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-111,7	-137,3
VII.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,1	0,1
VIII.	Čisti obratovalni stroški	110,0	113,7
IX.	Odhodki naložb	61,8	23,5
X.	Čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	147,4	41,0
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	18,4	14,3
XII.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz čistega izida zavarovalnic	22,7	6,4
XIII.	Izid iz življenjskih zavarovanj (I.+ II.+ III. + IV. - V. ± VI. - VII. - VIII. - IX. - X. - XI. - XII.)	29,9	39,0

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2015
in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2016.

Pri življenjskih zavarovanjih so zavarovalnice za leto 2016 izkazale pozitiven izid, ki je bil za 30 odstotkov višji kot v letu 2015, kar je razveseljivo, saj je bil leto prej v primerjavi s predhodnim letom za skoraj 27 odstotkov nižji. Čisti prihodki od zavarovalnih premij so bili v letu 2016 v primerjavi z letom 2015 sicer nekoliko nižji (za 8,3 mio EUR), ravno tako tudi prihodki od naložb (za 68,3 mio EUR), na drugi strani pa so se znižali tudi čisti odhodki za škode (za 7,6 mio EUR), odhodki naložb (za 38,3 mio EUR) in še posebej – za 106,4 mio EUR ali 260 odstotkov – čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje.

Zavarovalnice so v letu 2016 izkazale slabši izid iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj kot pred letom, saj je bil na ravni sektorja kot celote negativen, in sicer je zabeležil izgubo v višini 5,7 mio EUR. Izid se je v primerjavi z letom 2015 zmanjšal za 7,6 mio EUR. Zavarovalnice so v tem segmentu poslovanja doživele predvsem dvig postavke čisti odhodki za škode, in sicer so se ti v primerjavi z letom 2015 povišali za 15,4 mio EUR.

Tabela 10:
Zbirni izkaz izida iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj zavarovalnic za leti 2015 in 2016 (v mio EUR)

	Aa. IZKAZ IZIDA IZ DOPOLNILNIH ZAVAROVANJ	Leto 2015	Leto 2016
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	472,6	476,8
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida zavarovalnice (postavka C.VI)	2,3	1,3
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	0,2	0,1
IV.	Čisti odhodki za škode	419,7	435,1
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	0,4	0,5
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,0
VII.	Čisti obratovalni stroški	52,1	47,9
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	1,8	1,4
IX.	Izid iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj (I. + II. + III. – IV. + V. – VI. – VII. – VIII.)	1,9	-5,7

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2015
in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2016.

Dopolnilna zdravstvena zavarovanja so prostovoljna zdravstvena zavarovanja, ki krijejo razliko ali del razlike med celotnimi stroški zdravstvenih storitev in stroški teh storitev, ki jih krije obvezno zdravstveno zavarovanje po zakonu, ki ureja obvezna zdravstvena zavarovanja. Sklep o letnem poročilu zavarovalnicam, ki opravljajo posle navedenih zavarovanj, nalaga, da sestavljajo še izkaz poslovnega izida in bilanco stanja iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Zavarovalnice so za ta del poslovanja dolžne izdelati poseben izkaz izida, ki je sicer sestavni del izkaza izida iz premoženjskih zavarovanj.

3.7.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic

Slovenijo je v letu na področju naravnih katastrof zaznamoval katastrofalni dogodek neurja s točo, ki je imel vpliv tudi na poslovanje slovenskih zavarovalnic in pozavarovalnic. Pozavarovalnici sta v letu 2016 zabeležili porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij v primerjavi z letom 2015 za 10,9 mio EUR ali 6 odstotkov in hkrati v nasprotju z letom 2015 tudi padec škod za 4,5 mio EUR ali dobre 3 odstotke. Hkratno povečanje čistih obratovalnih stroškov za 10,7 mio EUR in zmanjšanje donosa naložb, prenesenega iz izkaza čistega izida pozavarovalnic za 4,4 mio EUR je vodilo k temu, da je zavarovalno-tehnični izid pozavarovalnic v primerjavi z letom 2015 skoraj enak in znaša 20 mio EUR.

Čisti poslovni izid, ki sta ga pozavarovalnici dosegli v letu 2016, pa je občutno, to je za 50 odstotkov, višji od čistega poslovnega izida v letu 2015. Taka razlika izhaja iz ustvarjenih neto prihodkov od naložb.

Zaradi višjega čisteg a dobička je v letu 2016 višji kot v letu 2015 tudi celotni vseobsegajoči donos.

Tabela 11:
Zbirni izkaz poslovnega izida in vseobsegajočega donosa pozavarovalnic za leti 2015 in 2016 (v mio EUR)

	A. IZKAZ IZIDA	Leto 2015	Leto 2016
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	192,2	203,1
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida pozavarovalnic	15,3	10,9
IV.	Čisti odhodki za škode	133,0	128,5
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	0,2	-0,2
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,3
VII.	Čisti obratovalni stroški	53,9	64,6
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	0,4	0,4
IX.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (I. + II. - IV. ± V. –VI. - VII. - VIII.)	20,4	20,0
	C. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA POZAVAROVALNIC		
I.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (A.IX)	20,4	20,0
III.	Prihodki naložb	44,9	47,4
V.	Odhodki naložb	21,0	13,8
VI.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida premoženjskih zavarovanj (A.II)	15,3	10,9
VII.	Drugi prihodki iz zavarovanj	7,2	6,3
VIII.	Drugi odhodki iz zavarovanj	7,0	5,8
IX.	Drugi prihodki	0,1	0,0
X.	Drugi odhodki	0,4	0,5
XI.	Poslovni izid obračunskega obdobja pred obdavčitvijo (I. + II. + III. + IV. + V. + VI. - VII. - VIII. + IX. - X. + XI. - XII.)	28,9	42,8
XII.	Davek iz dobička	3,5	2,8
XIII.	Odloženi davki	0,9	-0,6
XIV.	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (I. + IV. - VII. - VIII. + IX. - X. + XI. - XII. - XIV. ± XV.)	26,3	39,4
	D. IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA POZAVAROVALNIC		
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	26,3	39,4
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	4,1	0,8
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I. + II.)	22,2	40,1

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2015 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2016.

3.8. Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic

Na naložbeno politiko ter na vrednost finančnih naložb slovenskih zavarovalnic in pozavarovalnic pomembno vplivajo tudi finančna gibanja v slovenskem, evrskem in širšem svetovnem gospodarstvu, zato uvodoma pričujoče poglavje na kratko spregovori tudi o teh gibanjih.

V letu 2016 so gibanja na finančnih trgih v evroobmočju še naprej v veliki meri določali ukrepi spodbujevalno naravnane denarne politike, ki jih je izvajala Evropska centralna banka (ECB). To je prispevalo k postopnemu zniževanju donosnosti državnih obveznic v evroobmočju v prvih treh četrtletjih leta. Vseeno je proti koncu leta zaradi svetovnih dejavnikov donosnost nadomestila nekaj zmanjšanja iz prejšnjih mesecev.

Donosnost državnih obveznic je bila v letu 2016 na splošno nižja kot v letu 2015, kar odraža nadaljnjo podporo nakupov državnih obveznic evroobmočja in drugih ukrepov denarne politike ECB. Zaradi okrepljene negotovosti glede svetovnih gospodarskih obetov v začetku leta so se močno znižale obrestne mere za netvegane naložbe. Zaradi izida britanskega referenduma se je donosnost še znižala, vendar se je nato zaradi bolj optimističnih obetov za svetovno gospodarstvo in izida ameriških predsedniških volitev donosnost ponovno povečala. Gledano v celoti se je povprečna donosnost desetletnih državnih obveznic evroobmočja, tehtana z BDP-jem, v letu 2016 znižala za okrog 30 bazičnih točk in ob koncu leta znašala 0,9 %.[6]

Med letom 2016 so se obrestne mere denarnega trga še naprej zniževale, k čemur je največ prispevalo rahljanje denarne politike ECB-ja. Nizke obrestne mere, zabeležene v celotnem letu 2016, so bile rezultat svetovnih in za evroobmočje specifičnih dejavnikov. Nekateri so bili dolgoročne narave in povezani s strukturnimi premiki, kot so demografski trendi ter nizka rast produktivnosti, drugi pa so bili povezani z razdolževanjem po finančni krizi in s presežkom načrtovanih prihrankov nad načrtovanimi naložbami in potrošnjo. Eden od dejavnikov je bila v tem okolju tudi spodbujevalno naravnana denarna politika ECB-ja s primarnim ciljem ohranjanja cenovne stabilnosti. Denarna politika ECB-ja s tem, ko podpira nominalno gospodarsko rast v evroobmočju, deluje v smeri tega cilja, kar naj bi postopno povzročilo naraščanje obrestnih mer, ko bo gospodarsko okrevanje napredovalo. Anketa o bančnih posojilih v evroobmočju je pokazala, da so program nakupa vrednostnih papirjev, ciljno usmerjene operacije dolgoročnejšega refinanciranja (CUODR) in negativna obrestna mera za mejni depozit prispevali k ugodnejšim posojilnim pogojem v letu 2016, zato se je obseg posojil povečal. Poleg teh pozitivnih vidikov je okolje nizkih obrestnih mer ustvarjalo tudi pritiske na finančne institucije. ECB je skupaj z Evropskim odborom za sistemska tveganja analizirala tveganja za banke, zavarovalnice in pokojninske sklade na področju vzdržnosti njihovih poslovnih modelov in prevzemanja tveganj. Nekatera od teh tveganj bo morda treba omejiti s specifičnimi makro- in mikrobonitetnimi ukrepi. Dolgotrajno obdobje nizkih obrestnih mer, še posebej če ga spremlja nizka gospodarska rast, lahko ogrozi dobičkonosnost in solventnost tistih institucij, ki ponujajo zajamčen donos v daljšem obdobju. Zunaj bančnega sistema lahko postanejo tradicionalni produkti zavarovalnic in pokojninskih skladov z zajamčenim donosom zaradi nizkih obrestnih mer ekonomsko nevzdržni. Podatki kažejo, da zavarovalniški in pokojninski sektor že prehajata od zajamčenih donosov k poslovnim modelom, ki so vezani na enote sklada, da bi se zmanjšal obseg dolgoročno zajamčenih obveznosti. Zaradi tega finančni sektor zmanjšuje ponudbo produktov z dolgoročno zajamčenim donosom.[7]

Leto 2016 se je začelo z velikim upadom na svetovnih delniških trgih, saj so gibanja na Kitajskem povzročila negotovost glede svetovne gospodarske rasti. Ko se je zaskrbljenost polegla, so se delniški trgi aprila vrnili na raven ob začetku leta. Podoben vzorec je bil zabeležen v obdobju okrog britanskega referenduma, ko je strmemu upadu v dneh po referendumu sledila vrnitev na prejšnje ravni v mesecih zatem. V drugi polovici leta so se delniški trgi v evroobmočju zaradi boljših gospodarskih obetov močno okrepili. Kljub razmeroma velikim gibanjem med letom je delniški trg evroobmočja ostal večinoma nespremenjen, saj se je širši indeks EURO STOXX zvišal samo za približno 1 %.[8]

V tabeli 12 je prikazano gibanje nekaterih evropskih borznih in drugih indeksov ter obrestnih mer v obdobju od 31. 12. 2015 do 31. 12. 2016.

[6] ECB: Letno poročilo 2016.
[7] ECB: Letno poročilo 2016.
[8] ECB: Letno poročilo 2016.

Tabela 12:
Prikaz gibanja nekaterih evropskih borznih in drugih indeksov ter obrestnih mer v obdobju od 31. 12. 2015 do 31. 12. 2016

Ime indeksa	Sprememba vrednosti (v % oz. odstotnih točkah)
Bloomberg Eurozone Sovereign Bond Index	2,62 %
Eurostoxx 50 Index	4,54 %
DAX Index	7,96 %
SBITOP Index	-6,65 %
Donos desetletnih nemških državnih obveznic	-0,44 odst. t.
Trimesečni EURIBOR	-0,186 odst. t.

Vir: Bloomberg.

Tabela 12 prikazuje gibanje nekaterih evropskih borznih indeksov, Bloombergovega indeksa državnih obveznic evroobmočja ter donosa desetletnih nemških državnih obveznic in trimesečnega euribora. Prikazane parametre smo izbrali, ker med drugim tudi ti krojijo naložbeno politiko slovenskih (po)zavarovalnic. Iz gibanja zaključnih tečajev posameznih prikazanih indeksov in obrestnih mer je razvidno, da se je v letu 2016 nadaljevalo obdobje zniževanja donosnosti oziroma povečanja vrednosti državnih obveznic, ki v portfeljih zavarovalnic predstavljajo pomemben delež naložb. Zavarovalnice tako še naprej ostajajo izpostavljene obdobju dlje trajajočih nizkih obrestnih mer, kar jih izpostavlja tveganju reinvestiranja, dolgoročno pa vpliva na njihovo dobičkonosnost. Evropski delniški trgi so v opazovanem obdobju po drugi strani rasli, še vedno pa padajo vrednosti delnic na Ljubljanski borzi, ki so ravno tako zastopane v portfeljih naložb slovenskih zavarovalnic.

Ko preidemo na prikaz naložb slovenskih (po)zavarovalnic, je za uvod pomembno zapisati dejstvo, da Solventnost 2 ne predpisuje več vrst dovoljenih naložb in zgornje meje posameznih vrst naložb, zahteva pa od zavarovalnic in pozavarovalnic, da sredstva nalagajo samo v sredstva in finančne instrumente, katerih tveganja lahko primerno opredelijo, merijo, spremljajo, upravljajo, nadzirajo in o njih poročajo ter ustrezno upoštevajo v svoji oceni solventnostnih potreb. Nadalje morajo zavarovalnice in pozavarovalnice vsa sredstva nalagati na način, ki zagotavlja varnost, kakovost, likvidnost in donosnost njihovega celotnega portfelja.

Naložbe zavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2016 so znašale 6.604 mio EUR, kar je za 402,5 mio EUR ali za 6,5 odstotka več kot na dan 31. 12. 2015. Naložbe pozavarovalnic pa so znašale 736,1 mio EUR in so bile za 18,4 mio EUR ali 2,3 odstotka višje kot na zadnji dan leta 2015.

Tabela 13 prikazuje celotne naložbe zavarovalnic in njihovo delitev na naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih so upravičenja vezana na indeks ali enoto premoženja in na naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja.

Tabela 13:
Naložbe zavarovalnic po tipu pogodb (v mio EUR)

Vrsta sredstev	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja	5.056,5	736,1
Sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja so vezana na indeks ali enoto premoženja	1.547,5	-

Vir: Letni QRT zavarovalnic in pozavarovalnic

Sledi tabela 14, ki prikazuje naložbe po vrstah sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja. Kadar upravičenja iz pogodb niso vezana na indeks ali enoto premoženja, namreč sredstva, ki pokrivajo obveznosti zavarovalnice, ki izhajajo iz tovrstnih pogodb, zavarovalnici povzročajo tržno tveganje. Tržno tveganje pa vodi do kapitalske zahteve za tržna tveganja. Nasprotno naložbe sredstev, ki krijejo upravičenja, vezana na indeks ali enoto premoženja, ne vplivajo na kapitalsko zahtevo, ker se tržno tveganje v celoti prenese na zavarovance. Zato so tako v pričujoči tabeli kot na slikah, ki ji sledijo, prikazane samo naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja.

Tabela 14:
Sestava sredstev v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, po vrsti naložb
(v mio EUR)

Vrsta naložb	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Državni dolžniški vrednostni papirji	1.871,9	169,3
Vrednostni papirji Republike Slovenije	844,3	58,8
Vrednostni papirji drugih držav članic EU	982,9	81,0
Vrednostni papirji ostalih držav	44,7	29,4
Drugi dolžniški vrednostni papirji	1.750,2	210,3
Lastniški vrednostni papirji	866,8	315,2
Depoziti v bankah	214,3	26,5
Nepremičnine	238,9	12,1
Posojila	78,4	2,8
Ostalo	36,0	0,0
Skupaj naložbe	5.056,5	736,2

Vir: Letni QRT zavarovalnic in pozavarovalnic

Iz tabele 14 izhaja, da so konec leta 2016 naložbe zavarovalnic v državne vrednostne papirje znašale 37 odstotkov, s čimer je ta vrsta naložb, tako kot tudi v preteklem letu, predstavljala največji delež. Močno – za 6,4 odstotne točke – se je glede na leto 2015 povečal delež naložb v druge dolžniške vrednostne papirje, ki je znašal 34,6 odstotka. Omenjena vrsta naložb se je povečala predvsem na račun lastniških vrednostnih papirjev, katerih delež je od 23,9 odstotkov padel na 17,1 odstotka.

Naložbe pozavarovalnic v letu 2016 niso bile deležne podobnega prestrukturiranja kot naložbe zavarovalnic. Za razliko od zavarovalnic so največji delež, to je 42,8 %, predstavljale naložbe v lastniške vrednostne papirje. Tak delež glede na leto 2015 predstavlja povišanje za 39,8 odstotne točke. Deleža drugih in državnih dolžniških vrednostnih papirjev pa sta se v primerjavi s preteklim letom občutno znižala. Delež drugih dolžniških vrednostnih papirjev je od 33,9 odstotka od celotne vrednosti naložb padel na 28,6 odstotka, delež državnih dolžniških vrednostnih papirjev pa s 37,4 odstotka na 23 odstotkov. Poleg tega pozavarovalnici v letu 2016 ne beležita več postavke »ostale naložbe«, ki je v letu 2015 predstavljala 23,3 odstotke celotnih naložb.

Slika 7:
Valutna struktura naložb zavarovalnic in pozavarovalnic v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja

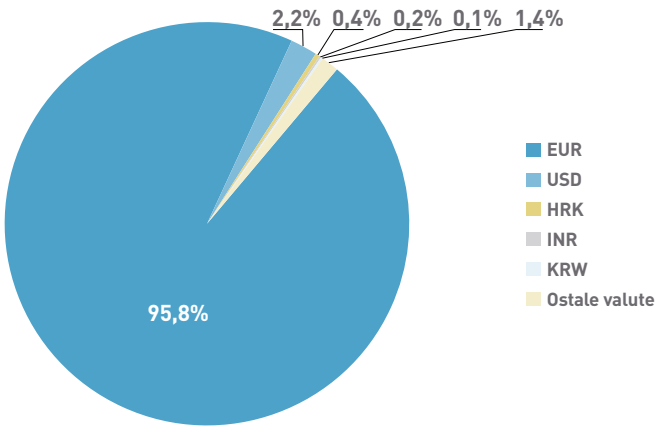

Vir: Letni QRT zavarovalnic in pozavarovalnic

Glede na valuto naložb so še večji delež kot leta 2015 (82,2 odstotka) predstavljale naložbe v evre, ki so znašale 95,8 odstotka. Od leta 2015, ko je znašal 9,9 odstotka, pa je padel delež naložb v ameriške dolarje, ki so leta 2016 predstavljale le 2,2 odstotka. Naložbe v indijsko rupijo in korejski won so posledica delovanja obeh pozavarovalnic na svetovnih trgih in usklajevanja valutne strukture njihovih sredstev in obveznosti.

Slika 8:
Struktura naložb zavarovalnic in pozavarovalnic glede na državo izdajatelja v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja

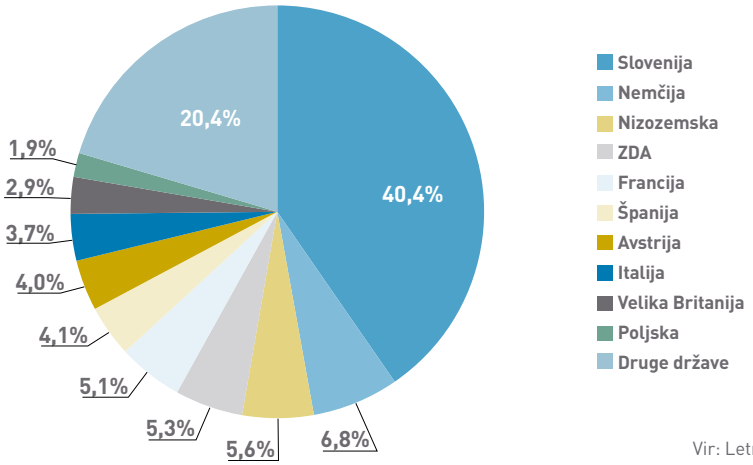

Vir: Letni QRT zavarovalnic in pozavarovalnic

Gledano po državah izdajateljicah vrednostnih papirjev, ki sestavljajo naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic, je bil v letu 2016 največji del sredstev naložen v Sloveniji. Več kot 4 odstotke naloženih sredstev je bilo še v Nemčiji, na Nizozemskem, v ZDA, Franciji, Španiji in Avstriji.

Slika 9:
Struktura naložb zavarovalnic in pozavarovalnic po bonitetni oceni v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja

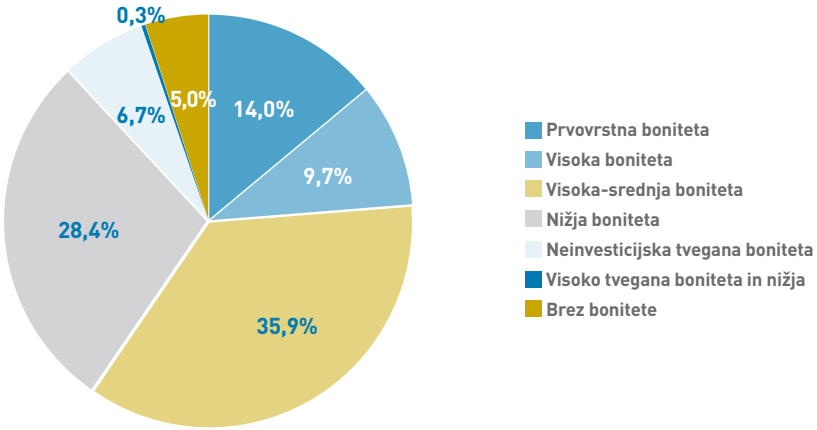

Vir: Letni QRT zavarovalnic in pozavarovalnic

Gledano po boniteti imajo zavarovalnice in pozavarovalnice največji del naložb v razredu z visoko-srednjo boniteto (od A+ do A-). Sledijo naložbe nižje-srednje bonitete (od BBB+ do BBB-). Tretje po velikosti so naložbe prvovrstne bonitete (AAA), ki znašajo 14 odstotkov ali 1.027,6 mio EUR in ne daleč za njimi naložbe visoke bonitete (od AA+ do AA-). Relativno majhen je delež naložb z neinvesticijsko tvegano boniteto (od BB+ do BB-) in brez bonitete. Zelo majhen pa je delež naložb z visoko tvegano ali nižjo boniteto (CCC in manj), ki znaša 0,3 odstotka oziroma 22 mio EUR.

Naložbe zavarovalnic v sestavljene vrednostne papirje so na dan 31. 12. 2016 znašale 167,1 mio EUR, kar predstavlja 14,3-odstotno povečanje glede na konec leta 2015, ko so znašale 146,2 mio EUR. Povečanje naložb zavarovalnic v sestavljene vrednostne papirje je predvsem rezultat povečanja njihove vrednosti, saj se je število sestavljenih vrednostnih papirjev glede na preteklo leto precej znižalo kot posledica njihove zapadlosti.

Posamični sestavljeni vrednostni papirji sestavljajo naložbe sredstev premoženjskih zavarovanj in življenjskih zavarovanj ter tudi naložbe iz lastnih virov sredstev. Delež naložb iz lastnih virov sredstev zavarovalnic v sesta-

vljene vrednostne papirje je v letu 2016 glede na skupno vrednost sestavljenih vrednostnih papirjev zavarovalnic znašal 3,1 odstotka (6,6 odstotka konec leta 2015) oziroma 5,2 mio EUR (9,7 mio EUR konec leta 2015).

Pozavarovalnici po stanju na dan 31. 12. 2016 in po stanju na dan 31. 12. 2015 nista izkazali naložb v sestavljene vrednostne papirje.

3.9. Zavarovalno-tehnične rezervacije

Solventnost 2 je za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij uvedla popolnoma nova načela. Vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij se lahko izračuna na dva načina; kot vsota najboljše ocene in dodatka za tveganje (marža za tveganje) ali kot celoto. Slovenske zavarovalnice večinoma uporabljajo prvo metodo, zato slike, ki sledijo, prikazujejo to delitev.

Najboljša ocena predstavlja tehtano povprečje prihodnjih denarnih tokov in upošteva časovno vrednost denarja (je sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov). Za izračun sedanje vrednosti pričakovanih prihodnjih denarnih tokov se uporabi ustrezna krivulja netvegane obrestne mere. Dodatek za tveganje je tolikšen, da skupaj z najboljšo oceno zagotavlja, da je vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij enakovredna znesku, ki bi ga za prevzem in izpolnitev obveznosti do zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb zahtevale druge zavarovalnice, ki bi prevzele to obveznost. Dodatek za tveganje se izračuna z določitvijo stroškov zagotavljanja zneska primernih lastnih virov sredstev v višini zahtevanega solventnostnega kapitala, ki je potreben za podporo zavarovalnih obveznosti v času njihove veljavnosti oziroma do njihovega izteka. Mera stroškov kapitala je pribitek nad ustrezno netvegano obrestno mero, ki bi ga zavarovalnica upoštevala, da bi zagotovila primerne lastne vire sredstev v prej navedeni višini.

Po stanju na dan 31. 12. 2016 so zavarovalnice oblikovale čiste zavarovalne-tehnične rezervacije v višini 4.592,1 mio EUR. Slike, ki sledijo v nadaljevanju, prikazujejo vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij po posameznih vrstah poslovanja, saj pri delitvi zavarovalno-tehničnih rezervacij po zavarovalnih vrstah velja isti princip kot pri premijah, in sicer se izračunavajo na ravni homogenih vrst tveganj. Slika 10 prikazuje zavarovalno-tehnične rezervacije premoženjskih zavarovanj (brez zdravstvenih), zavarovalno-tehnične rezervacije zdravstvenih zavarovanj (podobnih premoženjskim in podobnih življenjskim) in zavarovalno-tehnične rezervacije življenjskih zavarovanj (brez zdravstvenih). Ko primerjamo njihove vrednosti, vidimo, da največje vrednosti dosegajo zavarovalno-tehnične rezervacije v vrsti poslovanja »zavarovanje z udeležbo pri dobičku« in »zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja«. Ti vrsti poslovanja imata namreč dolgoročni značaj, medtem ko so vrste poslovanja premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj kratkoročne.

Slika 10:
Prikaz bruto zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovalnic (najboljša ocena plus dodatek za tveganje) po vrstah poslovanja na dan 31. 12. 2016 (v mio EUR)

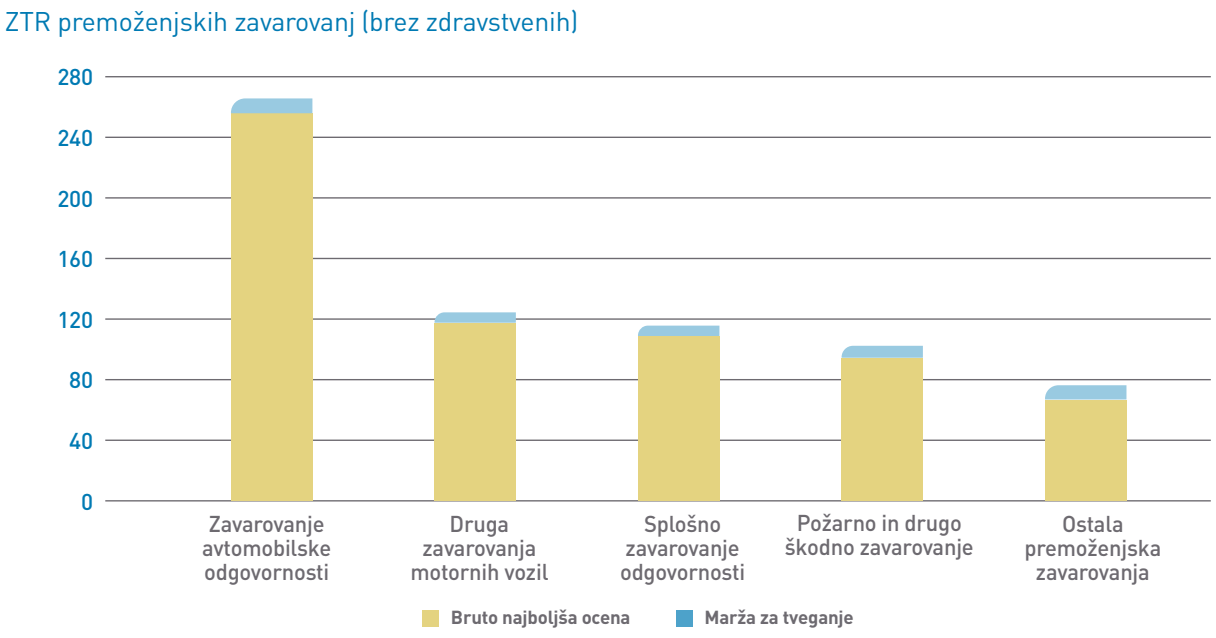

Vir: Letni QRT za zavarovalnice

ZTR zdravstvenih zavarovanj (podobnih premoženjskim in podobnih življenjskim)

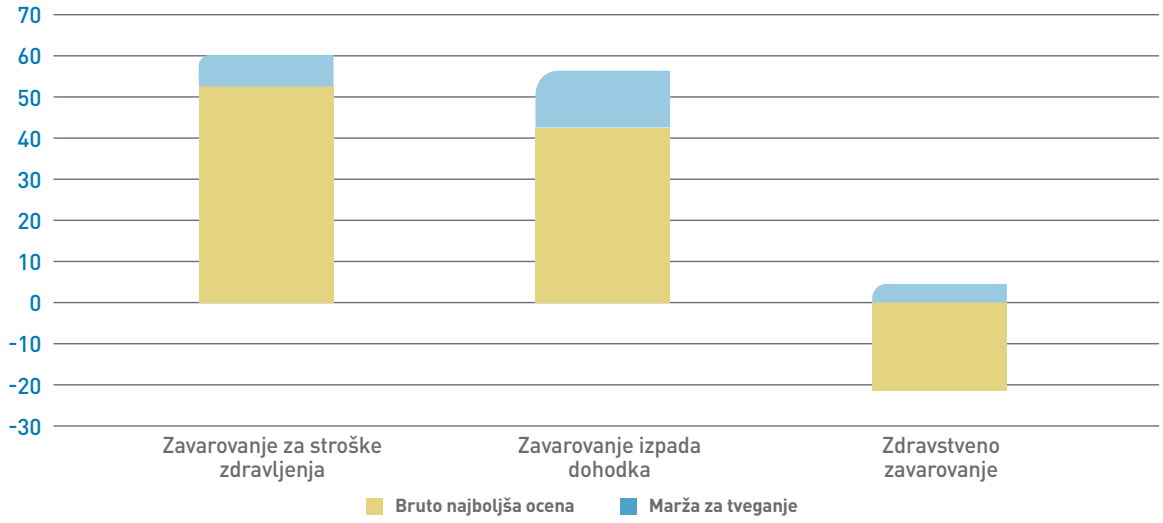

Vir: Letni QRT za zavarovalnice

ZTR življenjskih zavarovanj (brez zdravstvenih)

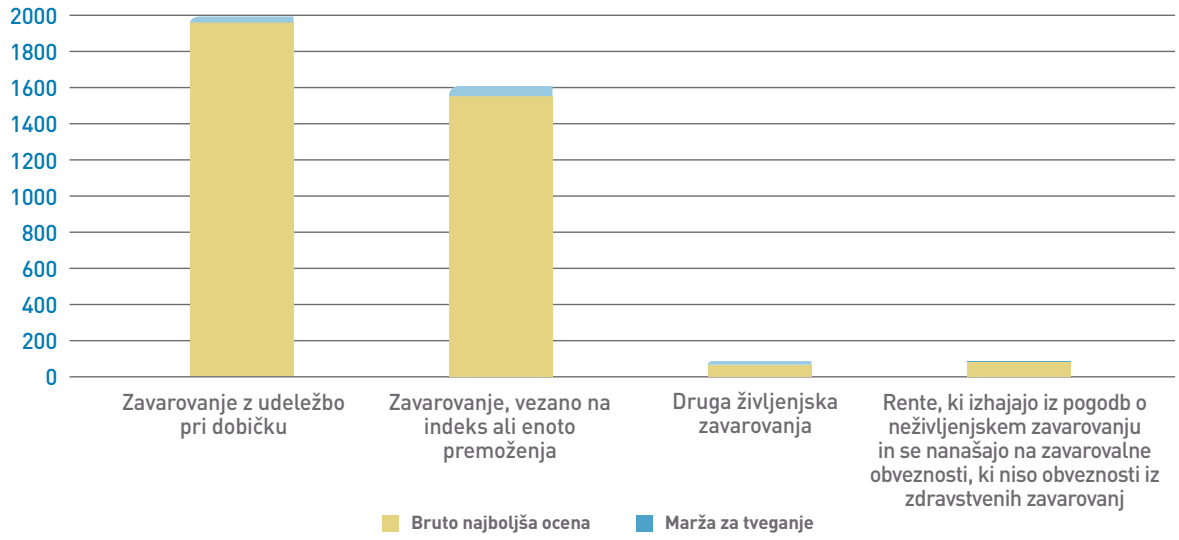

Vir: Letni QRT zavarovalnic

Sledita sliki zavarovalno-tehničnih rezervacij za pozavarovalnice, v katerih so zavarovalno-tehnične rezervacije prikazane po enakih vrstah poslovanja, kot so prikazane tudi premije.

Slika 11:
Prikaz bruto zavarovalno-tehničnih rezervacij pozavarovalnic (najboljša ocena plus dodatek za tveganje) po vrstah poslovanja na 31. 12. 2016 (v mio EUR)

ZTR proporcionalnih pozavarovanj

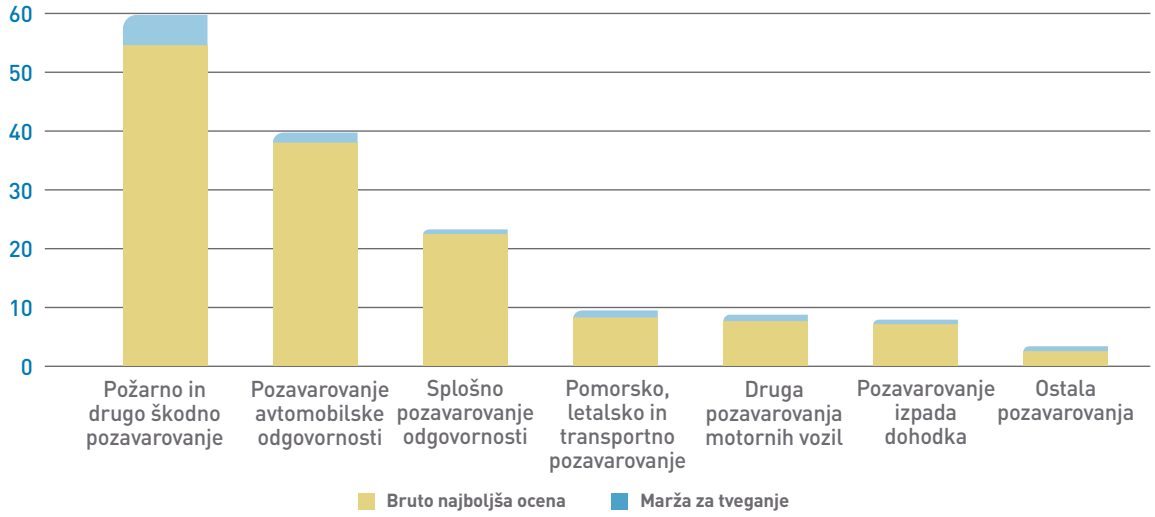

Vir: Letni QRT pozavarovalnic

ZTR neproporcionalnih pozavarovanj

Vir: Letni QRT pozavarovalnic

3.10. Otvoritveno stanje zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 1. 1. 2016

3.10.1. Zaključna bilanca stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po MSRP-jih in otvoritvena bilanca stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po Solventnosti 2

Kot omenjeno že v predhodnih poglavjih tega poročila, je leto 2016 za zavarovalnice in pozavarovalnice v Sloveniji kakor tudi v drugih državah EU, prelomno, saj je s 1. januarjem 2016 za navedene subjekte začela veljati nova zakonodaja Solventnost 2, ki je, kot smo navedli že v poglavju »Zakonodaja« pomenila uvedbo korenitih sprememb tako v poslovanju zavarovalnic in pozavarovalnic kot tudi pri nadzoru, ki ga nad zavarovalnicami in pozavarovalnicami izvajajo nadzorni organi posameznih držav članic. Zakonodaja Solventnost 2 je v primerjavi s Solventnostjo 1 prinesla tudi precejšnje spremembe pri vrednotenju računovodsko-finančnih kategorij zavarovalnic in pozavarovalnic, kar je vodilo tudi do obveznosti priprave dveh bilanc stanja, in sicer bilance stanja po Mednarodnih standardih računovodskega poročanja (v nadaljevanju: MSRP) in bilance stanja po predpisih Solventnosti 2. Vrednotenje po Solventnosti 2 je striktno vrednotenje po tržni (pošteni) vrednosti (razen vrednotenja povezanih družb[9]), medtem ko pri vrednotenju po MSRP-jih lahko pravna oseba izbira med različnimi vrednostmi (nabavna vrednost, tržna vrednost, odplačna vrednost).

Prvič se je ta razlika pokazala pri sestavi bilanc stanja po MSRP-jih na dan 31. 12. 2015 in bilanc stanja po Solventnosti 2 na dan 1. 1. 2016 ter primerjavi vrednosti sredstev in obveznosti po MSRP-jih ter vrednosti sredstev in obveznosti po Solventnosti 2 – to je za potrebe solventnosti oziroma kapitalske ustreznosti. Zato je v tem poglavju poleg bilanc stanja na dan 31. 12. 2016 po MSRP-jih in Solventnosti 2 prikazana tudi otvoritvena bilanca stanja na dan 1. 1. 2016 po Solventnosti 2 v primerjavi z bilanco stanja po MSRP-jih na dan 31. 12. 2015.

Bilančni podatki po MSRP-jih so pripravljeni po shemi, ki jo je predpisala Agencija s Sklepom o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Ur. l. RS, št. 1/16 in 85/16). Bilančni podatki po Solventnosti 2 pa so pripravljeni po predlogi za razkrivanje statističnih podatkov iz Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2451 z dne 2. decembra 2015 o določitvi izvedbenih tehničnih standardov v zvezi s predlogami za razkritje posebnih informacij in strukturo razkritja s strani nadzornih organov v skladu z Direktivo 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta.

V nadaljevanju prikazujemo zaključno bilanco stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po MSRP-jih na dan 31. 12. 2015 in otvoritveno bilanco stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 1. 1. 2016.

[9] Vrednotenje povezanih družb je določeno v 13. členu Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II), (v nadaljevanju: Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/35).

Tabela 15:
Bilanca stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po MSRP-jih na dan 31. 12. 2015 (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
SREDSTVA (A. + B. + C. + D. + E. + F. + G. + H. + I. + J. + K. + L. + M.)	**6.628,0**	**831,5**
A. Neopredmetena sredstva	70,2	0,7
B. Opredmetena osnovna sredstva	136,7	2,7
C. Nekratkoročna sredstva namenjena za prodajo	2,1	0,0
D. Odložene terjatve za davek	20,6	2,3
E. Naložbene nepremičnine	92,8	3,0
F. Finančne naložbe v družbah v skupini in v pridruženih družbah	174,8	210,5
G. Finančne naložbe:	4.101,3	400,3
- v posojila in depozite	277,8	21,8
- v posesti do zapadlosti	637,9	2,1
- razpoložljive za prodajo	2.902,8	373,3
- vrednotene po pošteni vrednosti	282,7	3,1
H. Sredstva zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	1.171,5	0,0
I. Znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij prenesen na pozavarovalnice in sozavarovanje	248,4	62,2
J. Sredstva iz finančnih pogodb	240,8	0,0
K. Terjatve	273,6	138,4
1. Terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	156,2	0,0
2. Terjatve iz pozavarovanja in sozavarovanja	28,6	136,5
3. Terjatve za odmerjeni davek	3,8	1,6
4. Druge terjatve	84,9	0,3
L. Druga sredstva	29,3	11,0
M. Denar in denarni ustrezniki	65,9	0,4
N. Zunajbilančne postavke	0,0	0,0
KAPITAL IN OBVEZNOSTI	**6.628,0**	**834,5**
A. Kapital	1.341,9	352,4
1. Osnovni kapital	461,4	76,8
2. Kapitalske rezerve	73,5	55,4
3. Rezerve iz dobička	463,5	123,2
4. Presežek iz prevrednotenja	151,4	11,3
5. Rezerve, nastale zaradi prevrednotenja po pošteni vrednosti	0,0	0,0
6. Zadržani čisti poslovni izid	75,4	70,1
7. Čisti poslovni izid poslovnega leta	116,7	15,6
B. Podrejene obveznosti	22,6	23,6
C. Zavarovalno-tehnične rezervacije	3.489,8	377,4
1. Prenosne premije	393,8	67,1
2. Zavarovalno-tehnične rezervacije za življenjska zavarovanja	1.955,4	0,0
3. Škodne rezervacije	1.022,7	309,2
4. Druge zavarovalno-tehnične rezervacije	117,9	1,1
D. Zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	1.152,0	0,0
E. Druge rezervacije	44,0	0,5
F. Obveznosti vezane na nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo	0,0	0,0
G. Odložene obveznosti za davek	37,0	1,4
H. Obveznosti iz finančnih pogodb	240,8	0,0
I. Druge finančne obveznosti	3,0	0,1
J. Obveznosti iz poslovanja	148,1	74,5
1. Obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov	55,8	0,0
2. Obveznosti iz pozavarovanja in sozavarovanja	83,7	74,4
3. Obveznosti za odmerjeni davek	8,6	0,1
K. Ostale obveznosti	148,9	4,7
L. Zunajbilančne postavke	0,0	10,7

Vir: Letni QRT zavarovalnic in pozavarovalnic

Tabela 16:
Otvoritvena bilanca stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po pravilih Solventnosti 2 na dan 1. 1. 2016 (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu s členom 75 Direktive 2009/138/ES	**6.598,4**	**803,1**
Neopredmetena sredstva	0,0	0,0
Odložene terjatve za davek	32,7	12,4
Presežek iz naslova pokojninskih shem	0,0	0,0
Opredmetena osnovna sredstva v posesti za lastno uporabo	136,8	2,5
Naložbe (razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks)	4.516,4	673,1
Sredstva v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks	1.369,6	0,0
Posojila in hipoteke (razen posojil, vezanih na police)	77,3	2,8
Posojila, vezana na police	7,7	0,0
Izterljivi zneski iz pozavarovalnih pogodb	140,2	46,3
Depoziti pri cedentih	0,0	9,6
Terjatve iz naslova zavarovanj in terjatve do posrednikov	82,4	0,0
Terjatve iz naslova pozavarovanj	25,7	38,0
Terjatve (do kupcev, nepovezane z zavarovanjem)	39,7	2,0
Lastne delnice	0,0	10,3
Zneski, dolgovani podjetju v zvezi s postavkami lastnih sredstev ali ustanovnim kapitalom, ki je bil vpoklican in še ni vplačan	0,0	0,0
Denar in denarni ustrezniki	144,7	5,7
Vsa druga sredstva, ki niso prikazana drugje	25,2	0,3
Skupni znesek obveznosti zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu s členi od 75 do 86 Direktive 2009/138/ES	4.749,0	331,9
Zavarovalno-tehnične rezervacije	4.370,8	215,7
Druge obveznosti, razen podrejenih obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	378,2	116,2
Podrejene obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	0,0	0,0
Presežek sredstev nad obveznostmi	**1.849,4**	**471,2**

Vir: Letni QRT zavarovalnic in pozavarovalnic

Ko primerjamo vrednosti sredstev in obveznosti po eni in drugi bilanci stanja, ugotovimo, da je nastala največja razlika pri vrednosti zavarovalno-tehničnih rezervacij, ki izhaja iz spremembe pri njihovem vrednotenju po MSRP-jih in vrednotenju za potrebe kapitalske ustreznosti, to je po Solventnosti 2. V okviru Solventnosti 2 je namreč zahtevano, da se denarni tokovi zavarovalno-tehničnih rezervacij diskontirajo s tržnimi obrestnimi merami, medtem ko po Solventnosti 1 diskontiranje večjega dela rezervacij, razen matematičnih, ni bilo dovoljeno. Pri tem se matematične rezervacije niso diskontirale s tržnimi obrestnimi merami. Tako vidimo, da so bile zavarovalno-tehnične rezervacije po Solventnosti 1 višje in so pri zavarovalnicah na dan 31. 12. 2015 znašale 4.641,8 mio EUR, kar je 6,2 odstotka ali 271 mio EUR več kot na otvoritveni datum v sistemu Solventnosti 2. Pri pozavarovalnicah je razlika še večja. Zavarovalno-tehnične rezervacije, oblikovane po Solventnosti 1, so na dan 31. 12. 2015 znašale 377,4 mio EUR in so bile za 75 odstotkov višje od zavarovalno-tehničnih rezervacij po Solventnosti 2 na dan 1. 1. 2016. Navedeno gre pripisat temu, da pozavarovalnici nista imeli zavarovalno-tehničnih rezervacij za življenjska zavarovanja, ki jih je bilo treba diskontirati že v sistemu Solventnost 1.

Sprememba pri vrednotenju sredstev je manjša. Sprememb pri vrednotenju sredstev je namreč manj, saj so bila že prej v večji meri vrednotena po tržnih vrednostih. Tako se vrednost sredstev po Solventnosti 1 po stanju na dan 31. 12. 2015 pri zavarovalnicah razlikuje od otvoritvene vrednosti sredstev po Solventnosti 2 samo za 0,5 odstotka, pri pozavarovalnicah pa za 3,5 odstotka. Opaznejše razlike nastanejo v primeru, če ima zavarovalnica oziroma pozavarovalnica naložbe v povezane družbe, za katere veljajo predhodno omenjena pravila Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35), po katerih je tržna vrednost povezane družbe presežek sredstev nad obveznostmi.

3.10.2. Kapitalska ustreznost zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2015 oziroma na dan 1. 1. 2016

Naslednja od korenitih sprememb, ki jo je prinesel sistem Solventnost 2, je spremenjen način merjenja kapitalskih zahtev. Medtem ko je bilo v okviru Solventnosti 1 zajeto samo zavarovalno tveganje, se je temu v novem sistemu pridružila tudi zahteva po merjenju tržnega in kreditnega tveganja (tveganja neplačila nasprotne stranke). Spremenile pa so se tudi zahteve na strani virov za pokrivanje kapitalskih zahtev, to je lastnih virov sredstev. Lastni viri sredstev so sestavljeni iz osnovnih in pomožnih lastnih virov sredstev, osnovne lastne vire sredstev pa predstavlja presežek sredstev nad obveznostmi in podrejene obveznosti. Poleg že prej poznane kategorije razpoložljivega kapitala je Solventnost 2 uvedla primerne lastne vire sredstev, to je sredstev, ki so primerni za kritje zahtevanega solventnostnega in zahtevanega minimalnega kapitala.

Kapitalska ustreznost po Solventnosti 2 predstavlja razmerje med primernim zneskom lastnih virov sredstev in zahtevanim solventnostnim kapitalom.

Zahtevani solventnostni kapital predstavlja potrebni kapital, s katerim zavarovalnica oziroma pozavarovalnica z verjetnostjo 99,5 % ostane solventna v obdobju enega leta.

Slika 12:
Primerjava med zadnjo kapitalsko ustreznostjo sistema po Solventnosti 1 na dan 31. 12. 2015 in otvoritveno kapitalsko ustreznostjo sistema po Solventnosti 2 na dan 1. 1. 2016 (podatki na y osi so v odstotkih)

Vir: Obrazci KUS in letni QRT obrazci

Gornja slika nam prikazuje primerjavo med zadnjo kapitalsko ustreznostjo sistema po Solventnosti 1 na dan 31. 12. 2015 in otvoritveno kapitalsko ustreznostjo sistema po Solventnosti 2 na dan 1. 1. 2016. Vidimo lahko, da je količnik kapitalske ustreznosti po obeh sistemih precej podoben, še posebej pri pozavarovalnicah. Razlog za to je po eni strani višja kapitalska zahteva po Solventnosti 2, ki izhaja iz večjega spektra upoštevanih tveganj kot v sistemu Solventnost 1, po drugi strani pa tudi višjih lastnih virov sredstev v sistemu Solventnost 2 zaradi drugačnega vrednotenja sredstev in obveznosti kot v sistemu Solventnost 1.

3.11. Stanje zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2016

3.11.1. Bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po MSRP-jih in Solventnosti 2 po stanju na dan 31. 12. 2016

Tabela 17:
Bilanca stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po MSRP-jih na dan 31. 12. 2016 (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu z MSRP-ji	**6.917,8**	**859,4**
Neopredmetena sredstva	40,4	0,9
Odložene terjatve za davek	12,4	1,4
Presežek iz naslova pokojninskih shem	0,0	0,0
Opredmetena osnovna sredstva v posesti za lastno uporabo	144,4	7,9
Naložbe (razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks)	4.336,3	596,7
Sredstva v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks	1.666,4	0,0
Posojila in hipoteke (razen posojil, vezanih na police)	68,1	2,8
Posojila, vezana na police	8,1	0,0
Izterljivi zneski iz pozavarovalnih pogodb	266,3	68,1
Depoziti pri cedentih	0,0	13,0
Terjatve iz naslova zavarovanj in terjatve do posrednikov	164,5	75,7
Terjatve iz naslova pozavarovanj	23,8	49,1
Terjatve (do kupcev, nepovezane z zavarovanjem)	30,1	0,8
Lastne delnice	0,0	24,9
Zneski, dolgovani podjetju v zvezi s postavkami lastnih sredstev ali ustanovnim kapitalom, ki je bil vpoklican in še ni vplačan	0,0	0,0
Denar in denarni ustrezniki	91,7	10,4
Vsa druga sredstva, ki niso prikazana drugje	65,4	7,5
Skupni znesek obveznosti zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu z MSRP-ji	**5.493,4**	**482,1**
Zavarovalno-tehnične rezervacije	4.939,9	377,4
Druge obveznosti, razen podrejenih obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	502,4	104,7
Podrejene obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	51,0	0,0
Presežek sredstev nad obveznostmi	**1.424,5**	**377,3**

Vir: Letni QRT zavarovalnic in pozavarovalnic

Tabela 18:
Bilanca stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po Solventnosti 2 na dan 31. 12. 2016 (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu s členom 75 Direktive 2009/138/ES	**6.920,2**	**851,0**
Neopredmetena sredstva	0,0	0,0
Odložene terjatve za davek	47,0	12,7
Presežek iz naslova pokojninskih shem	0,0	0,0
Opredmetena osnovna sredstva v posesti za lastno uporabo	149,1	8,8
Naložbe (razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks)	4.720,7	701,0
Sredstva v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks	1.549,6	0,0
Posojila in hipoteke (razen posojil, vezanih na police)	70,4	2,8
Posojila, vezana na police	8,1	0,0
Izterljivi zneski iz pozavarovalnih pogodb	151,0	54,0
Depoziti pri cedentih	0,0	13,0
Terjatve iz naslova zavarovanj in terjatve do posrednikov	56,2	16,1
Terjatve iz naslova pozavarovanj	21,3	8,4

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Terjatve (do kupcev, nepovezane z zavarovanjem)	30,3	0,8
Lastne delnice	0,0	22,8
Zneski, dolgovani podjetju v zvezi s postavkami lastnih sredstev ali ustanovnim kapitalom, ki je bil vpoklican in še ni vplačan	0,0	0,0
Denar in denarni ustrezniki	109,7	10,4
Vsa druga sredstva, ki niso prikazana drugje	6,8	0,1
Skupni znesek obveznosti zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu s členi od 75 do 86 Direktive 2009/138/ES	**5.026,6**	**321,3**
Zavarovalno-tehnične rezervacije	4.614,9	227,8
Druge obveznosti, razen podrejenih obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	334,5	93,5
Podrejene obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	77,2	0,0
Presežek sredstev nad obveznostmi	**1.893,6**	**529,7**

Vir: Letni QRT zavarovalnic in pozavarovalnic

Pri primerjavi bilance stanja na dan 31. 12. 2016 po MSRP-jih in po Solventnosti 2 veljajo iste metodološke razlike kot pri primerjavi bilanc po obeh sistemih po stanju na dan 31. 12. 2015 in 1. 1. 2016 in so navedene že v poglavju 3.9.1.

3.11.2. Kapitalska ustreznost zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2016

Kapitalska ustreznost po Solventnosti 2 predstavlja razmerje med primernim zneskom lastnih virov sredstev in zahtevanim solventnostnim kapitalom.

Po novem sistemu se postavke lastnih virov sredstev razvrščajo v tri kakovostne razrede. Lastni viri sredstev, ki so primerni za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala, so brez omejitev postavke lastnih virov sredstev prvega razreda in postavke lastnih virov sredstev drugega in tretjega razreda do višine določenih meja. Meje primernih lastnih sredstev zagotavljajo, da delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev razvrščenih v prvi razred, presega eno tretjino celotne vrednosti primernih lastnih virov sredstev in da je delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev, razvrščenih v tretji razred, manjši od ene tretjine celotne vrednosti primernih lastnih virov sredstev. Za kritje zahtevanega minimalnega kapitala so primerni samo osnovni lastni viri sredstev, in med njimi brez omejitev postavke lastnih virov sredstev prvega razreda in postavke osnovnih lastnih virov sredstev drugega razreda do višine določene meje. Meja primernih lastnih virov sredstev zagotavlja, da delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev prvega razreda presega eno polovico celotne vrednosti primernih osnovnih lastnih virov sredstev.

Tabela 19:
Struktura osnovnih lastnih virov sredstev in kapitalska ustreznost zavarovalnic ter pozavarovalnic (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek osnovnih lastnih virov sredstev	**1.853,9**	**490,0**
Od tega podrejene obveznosti	0,0	0,0
Skupni znesek pomožnih lastnih virov sredstev	0,0	0,0
Skupni primerni znesek lastnih virov sredstev za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala	1.851,0	490,0
Stopnja 1 – neomejena	1.776,0	490,0
Stopnja 1 – omejena	3,5	0,0
Stopnja 2	70,8	0,0
Stopnja 3	0,7	0,0
Skupni primerni znesek osnovnih lastnih virov sredstev za kritje zahtevanega minimalnega kapitala	**1.805,0**	**490,0**
Stopnja 1 – neomejena	1.776,0	490,0
Stopnja 1 – omejena	3,5	0,0
Stopnja 2	25,5	0,0
Skupni znesek zahtevanega solventnostnega kapitala (SCR)	**794,8**	**178,4**
Skupni znesek zahtevanega minimalnega kapitala (MCR)	**277,2**	**49,5**
Razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in SCR	**232,9 %**	**274,7 %**
Razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in MCR	**651,2 %**	**990,7 %**

Vir: Letni QRT obrazci zavarovalnic in pozavarovalnic

Iz gornje tabele vidimo, da je razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in SCR-jem oziroma MCR--jem po stanju na dan 31. 12. 2016, tako za zavarovalnice kot za pozavarovalnice, primerno. Količnika sta na omenjeni datum še celo nekoliko višja kot po stanju na otvoritveni datum 1. 1. 2016.

Sliki 13 in 14 prikazujeta strukturo zahtevanega solventnostnega kapitala zavarovalnic in pozavarovalnic na podlagi standardne formule. Zahtevani solventnostni kapital, izračunan na podlagi standardne formule, je vsota osnovnega zahtevanega solventnostnega kapitala, kapitalskih zahtev za operativno tveganje in prilagoditev zaradi možnosti pokrivanja izgub s hkratnim zmanjšanjem zavarovalno-tehničnih rezervacij ter zaradi odloženih davkov. Osnovni zahtevani solventnostni kapital zajemna najmanj:

1.) modul tveganj premoženjskih zavarovanj,
2.) modul tveganj življenjskih zavarovanj,
3.) modul tveganja zdravstvenih zavarovanj,
4.) modul tržnega tveganja in
5.) modul tveganja neplačila nasprotne stranke.

Pri oblikovanju posameznega modula se, kjer to ustreza naravi tveganja, upoštevajo učinki razpršenosti, ki zmanjšujejo osnovni zahtevani solventnostni kapital.

Slika 13:
Struktura zahtevanega solventnostnega kapitala zavarovalnic na dan 31. 12. 2016

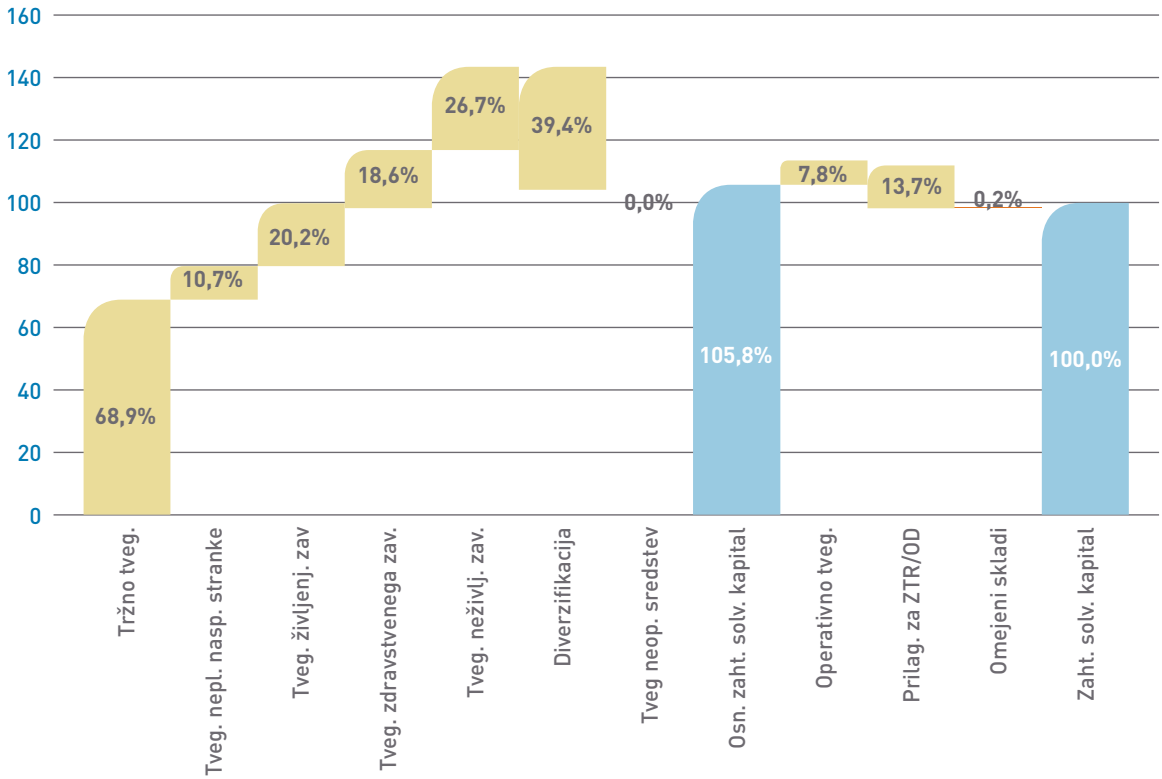

Vir: Letni QRT zavarovalnic

Iz gornje slike izhaja, da je pri poslovanju zavarovalnic daleč največje tržno tveganje. Sledi mu tveganje premoženjskih ali neživljenjskih zavarovanj, temu pa v zelo podobni velikosti tveganje življenjskega in zdravstvenega zavarovanja. Veliko nižje je tveganje neplačila nasprotne stranke.

Pri pozavarovalnicah je slika strukture zahtevanega solventnostnega kapitala zaradi drugačne narave posla nekoliko drugačna. Največji je delež zahtevanega solventnostnega kapitala za tveganja premoženjskega ali neživljenjskega zavarovanja, ki mu sledi tržno tveganje. Tržno tveganje je namreč zaradi dolgoročnosti večje pri življenjskih zavarovanjih, ki pa jih v letu 2016 slovenski pozavarovalnici nista pozavarovali.

Slika 14:
Struktura zahtevanega solventnostnega kapitala pozavarovalnic

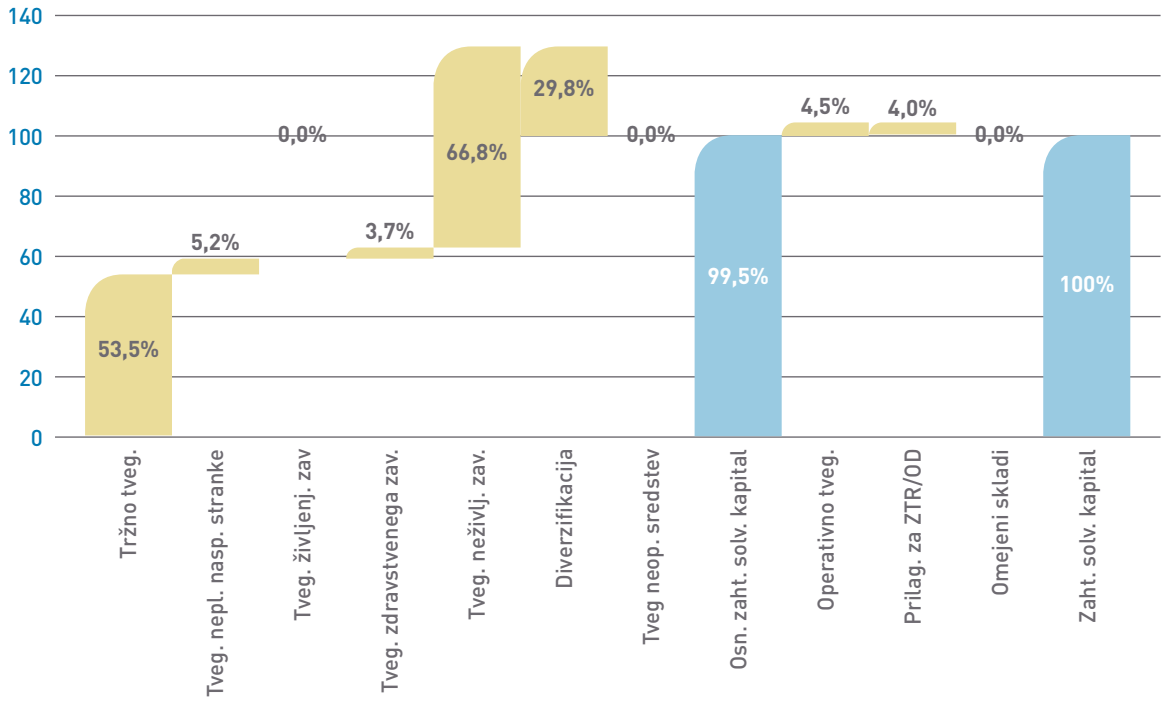

Vir: Letni QRT pozavarovalnic

Naslednja slika prikazuje še strukturo zahtevanega solventnostnega kapitala po podmodulih tveganj zavarovalnic in pozavarovalnic. Vidimo lahko, da je v okviru tržnega tveganja največje tveganje lastniških vrednostnih papirjev, kar je še posebej izrazito pri pozavarovalnicah, ki imajo večji delež naložb v lastniške vrednostne papirje. V tveganju iz pogodb premoženjskega zavarovanja je pri zavarovalnicah največje tveganje premije in rezervacije, pri pozavarovalnicah pa tveganje katastrofe neživljenjskih zavarovanj. V okviru tveganja iz pogodb življenjskega zavarovanja, ki so jih sklepale le zavarovalnice, sta po velikosti zelo podobna tveganje stroškov življenjskega zavarovanja in tveganje predčasne prekinitve. Pri tveganju zdravstvenega zavarovanja je največje tveganje pri zavarovalnicah in pozavarovalncah tveganje iz naslova zdravstvenih zavarovanj, ki so podobna premoženjskim zavarovanjem (NSLT zdravstvena zavarovanja).

Slika 15:
Struktura zahtevanega solventnostnega kapitala po modulih in podmodulih tveganj za zavarovalnice ter pozavarovalnice

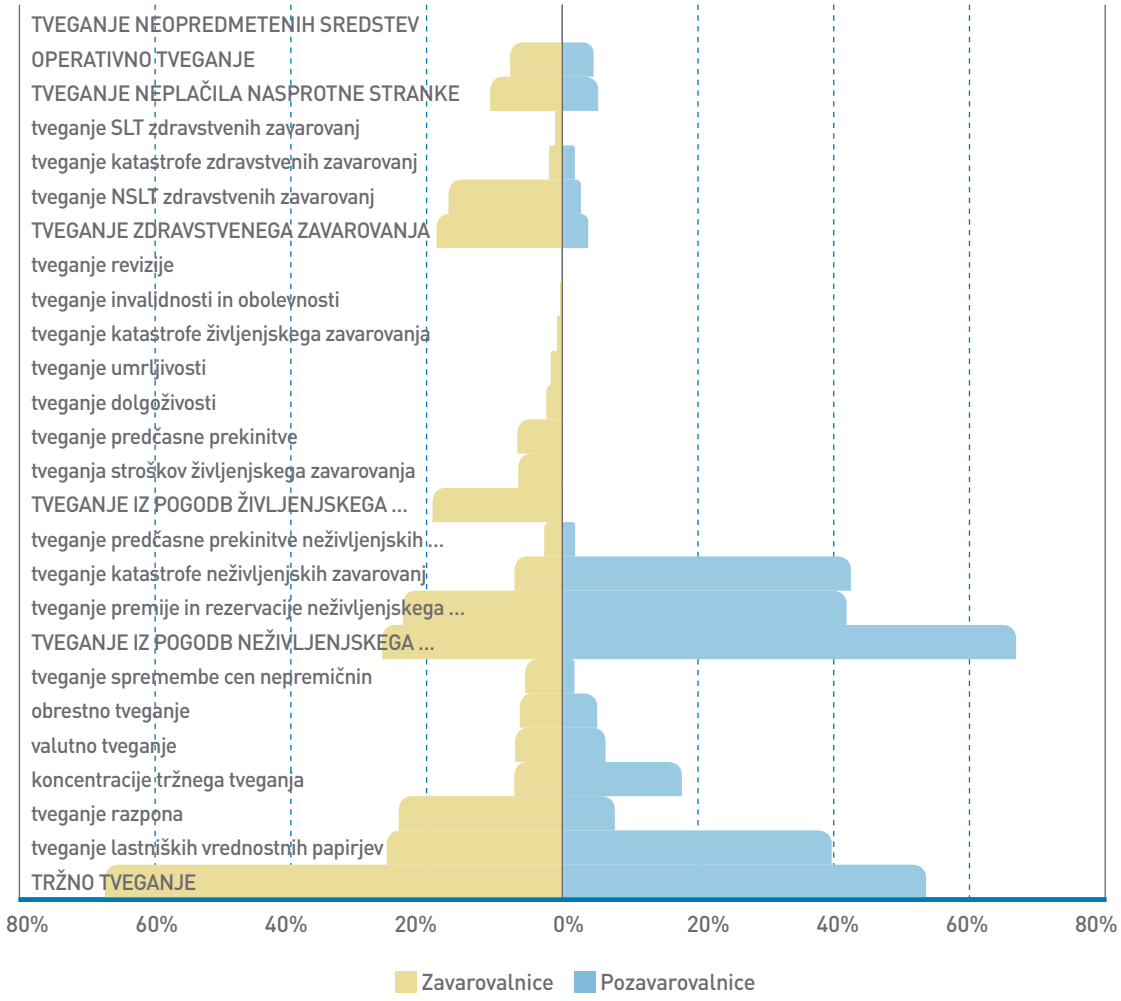

Vir: Letni QRT zavarovalnic in pozavarovalnic

Opomba: Besedilo, ki označuje zahtevani solventnostni kapital po modulih tveganj, je zapisano z velikimi, besedilo, ki označuje zahtevani solventnostni kapital po podmodulih tveganj, pa je zapisano z malimi črkami.

4. POKOJNINSKE DRUŽBE

4.1. Struktura zavarovalnega trga glede na tržne deleže pokojninskih družb

V skladu z ZPIZ-2, ki je začel veljati 1. januarja 2013, je pokojninska družba pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Za pokojninsko družbo, za katero je edina dopustna pravnoorganizacijska oblika delniška družba, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja zavarovalništvo, o zavarovalni delniški družbi, če ni z ZPIZ-2 drugače določeno. Pokojninska družba lahko opravlja samo dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki obsega posle upravljanja pokojninskih skladov in storitev izplačevanja pokojninskih rent. Dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja izda Agencija na podlagi pozitivnega mnenja ministra, pristojnega za delo. Upravljavci pokojninskih skladov dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki je v Sloveniji zaživelo leta 2001, so poleg pokojninskih družb lahko še zavarovalnice in banke.

Razmerje med pokojninskimi prispevki v blagajno obveznega pokojninskega zavarovanja ter transferji Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje posameznikom in gospodinjstvom se iz leta v leto slabša, kar povečuje pritisk na pokojninsko blagajno. Prav tako se slabša razmerje med upokojenci in aktivnim prebivalstvom. V letu 2009 je na enega upokojenca odpadlo 1,67 zaposlenega, v letu 2014 pa le 1,36 aktivnega prebivalca. V letu 2025 naj bi bilo to razmerje 1 : 1,3, v letu 2040 pa 1 : 1.[10] Dodatno varčevanje za starost za posameznike postaja vedno bolj pomembno. Pričakovanja o varčevanju v obliki tega zavarovanja se kljub državnim spodbudam z davčnimi olajšavami niso uresničila. Tovrstna oblika varčevanja za starost zaradi majhne donosnosti in visokih preteklih donosnostih na kapitalskih trgih ni najbolj privlačna. Konec leta 2016 so imele tri pokojninske družbe dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega zavarovanja. Pri pokojninskih družbah je bilo prelomno leto 2011, saj je minilo prvih deset let njihovega poslovanja, kar pomeni, da so prvi zavarovanci pridobili pravico do pokojninskih rent, po drugi strani pa tudi pravico do dviga sredstev, zbranih na njihovih računih.

Tabela 20:
Obračunane kosmate zavarovalne premije in število zavarovancev v času varčevanja ter tržni deleži pokojninskih družb v letih 2015 in 2016 (v mio EUR oz. %)

Pokojninska družba	Obračunana kosmata premija 2015 v mio EUR	%	Število zavarovancev 2015	%	Obračunana kosmata premija 2016 v mio EUR	%	Število zavarovancev 2016	%
Sava, pokojninska družba, d. d. [11]	10,4	17,3	29.952	23,5	10,9	16,3	31,509	24,0
Skupna pokojninska družba, d. d.	28,2	47,0	40.291	31,6	29,2	43,6	42.772	32,7
Pokojninska družba A, d. d.	21,4	35,7	57.397	45,0	26,8	40,1	56.751	43,3
SKUPAJ	**60,0**	**100**	**127.640**	**100**	**66,9**	**100**	**131.032**	**100**

Vir: Nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2016 in revidirani za leto 2015 ter obrazci S – 19, 27 in 28.

Pokojninske družbe so v letu 2016 iz zavarovanja med varčevanjem obračunale kosmato zavarovalno premijo v skupni višini 66,9 mio EUR, kar je za 6,9 mio EUR oziroma 1,5 odstotka več kot v letu 2015. To je razveseljivo dejstvo, saj je s 60 mio EUR v letu 2015 glede na 60,2 mio EUR v letu 2014 ta znesek rahlo upadel. Največji tržni delež glede na obračunano zavarovalno premijo ima še vedno Skupna pokojninska družba s 43,6-odstotnim tržnim deležem, ki pa je glede na preteklo leto padel za 3,4 odstotne točke. Blizu ji je Pokojninska družba A s 40,1-odstotnim tržnim deležem, tretja pa je Moja naložba s 16,3-odstotnim tržnim deležem. Po deležu števila zavarovancev pa prednjači pokojninska družba A pred Skupno pokojninsko družbo.

Največ zavarovancev, in sicer 235.321, kar predstavlja 93,6 odstotka vseh zavarovancev, ima kolektivno sklenjene zavarovalne pogodbe, le 16.243 zavarovancev ima sklenjene individualne zavarovalne pogodbe.

[10] Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti: Varna starost za vse generacije, http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/Varna_starost_za_vse_generacije_koncna.pdf.
[11] Od 3. aprila 2017 se Moja naložba, pokojninska družba, d. d., imenuje Sava, pokojninska družba, d. d.

Povprečna mesečna bruto premija v posamezni pokojninski družbi, izračunana iz razmerja med obračunano kosmato premijo in povprečnim številom zavarovancev, je v letu 2016 znašala od 32,50 do 42,61 EUR.

4.2. Poslovanje pokojninskih družb

Podatki o poslovanju pokojninskih družb za leto 2015 temeljijo na revidiranih, za leto 2016 pa na nerevidiranih letnih poročilih. Pokojninske družbe so izkaze pripravile na podlagi Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in podzakonskih predpisov Agencije (Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Ur. l. RS, št. 1/16 in 85/16), Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice (Ur. l. RS, št. 104/15), Sklep o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov (Ur. l. RS, št. 79/13), Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in analitičnem kontnem načrtu pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad (Ur. l. RS, št. 79/13).

Tabela 21:
Zbirni izkaz poslovnega izida pokojninskih družb za leti 2015 in 2016 (v mio EUR)

	B. IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2015	Leto 2016
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	33,4	3,1
II.	Prihodki naložb	25,2	4,3
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	6,1	6,5
V.	Čisti odhodki za škode	16,3	2,4
VI.	Sprememba ostalih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij	-21,5	-1,1
VIII.	Čisti obratovalni stroški	4,9	5,0
IX.	Odhodki naložb	18,5	0,5
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	0,7	1,7
XII.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida, iz rednega delovanja (-)	2,6	3,7
XIII.	Izid iz življenjskih zavarovanj (I. + II. + IV. - V. - VI. - VIII. - IX. - XI. - XII.)	0,2	-0,5
	D. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA IZ REDNEGA DELOVANJA		
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)	0,2	-0,5
V.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza izida, iz življenjskih zavarovanj (B.XII)	2,6	3,7
IX.	Drugi prihodki iz zavarovanj	0,0	0,0
X.	Drugi odhodki iz zavarovanj	0,0	0,0
XI.	Drugi prihodki	0,1	0,0
XII.	Drugi odhodki	0,0	0,0
XIII.	Poslovni izid obračunskega obdobja pred obdavčitvijo (II. + V. + IX. + X. + XI. - XII.)	2,9	3,2
XIV.	Davek iz dobička	0,0	0,0
XVI.	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (II. + V. + XI. - XIII. - XIV.)	2,9	3,2
	E. IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA POKOJNINSKIH DRUŽB		
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	2,9	3,2
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	-0,7	-0,7
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I. + II.)	2,2	2,5

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2015 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2016.

Vse tri pokojninske družbe so poslovno leto 2016 zaključile s pozitivnim poslovnim izidom. Kot sektor so pokojninske družbe v letu 2015 ustvarile dobiček v višini 3,2 mio EUR. Celotni vseobsegajoči donos je zaradi izkazanega dobička, ki ga je zmanjšal drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi, znašal 2,5 mio EUR.

Pokojninske družbe so v letu 2016 dosegle negativen zavarovalno-tehnični rezultat, ki je s pozitivnega rezultata v višini 0,2 mio EUR za leto 2015 padel na negativen rezultat v višini -0,5 mio EUR za leto 2016. Poslabšanje zavarovalno-tehničnega izida v primerjavi s prejšnjim letom je predvsem posledica povečanja drugih čistih zavarovalnih odhodkov.

Ob doseženem zavarovalno-tehničnemu izidu v znesku -0,5 mio EUR so pokojninske družbe za leto 2016 dosegle čisti poslovni izid v znesku 3,2 mio EUR.

Pri pokojninskih družbah se je celotni vseobsegajoči donos za leto 2016 v primerjavi s predhodnim letom znižal na 2,5 mio EUR, kar je posledica zmanjšanja drugega vseobsegajočega donosa po obdavčitvi.

Tabela 22:
Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje v času varčevanja pokojninskih družb za leti 2015 in 2016 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2015	Leto 2016
I.	Vplačila oziroma premije	59,6	70,8
II.	Finančni prihodki	60,5	29,4
III.	Prihodki od naložbenih nepremičnin	0,0	1,0
IV.	Prihodki iz vplačil upravljavca zaradi nedoseganja zajamčenega donosa	0,0	0,0
V.	Odhodki iz naslova izplačil odkupnih vrednosti	34,1	36,5
VI.	Prenos sredstev od oziroma na drugega izvajalca (+/-)	0,2	-3,2
VII.	Sprememba čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-38,5	-49,3
VIII.	Obračunani stroški upravljavca	6,0	6,3
IX.	Odhodki v zvezi z banko skrbnico	0,1	0,2
X.	Drugi odhodki, ki v skladu s pravili upravljanja neposredno bremenijo kritni sklad	0,0	0,3
XI.	Finančni odhodki	41,6	5,3
XII.	Odhodki naložbenih nepremičnin	0,0	0,1
X.	Čisti dobiček obračunskega obdobja (I. + II. + III. + IV. - V. + VI. + VII. - VIII. - IX. - X. - XI - XII.)	0,0	0,0

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2015 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2016.

Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem prikazuje poslovanje vseh kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje v času varčevanja, ki jih upravljajo vse tri pokojninske družbe. Iz navedenega izkaza izhaja, da so se v letu 2016 glede na predhodno leto na strani prihodkov vplačila oziroma premije za 11,6 mio EUR oziroma za 18,8 odstotka, povečale. Finančni prihodki so se v letu 2016 v primerjavi z letom 2015 zmanjšali za 31,1 mio EUR oziroma za 51,6 odstotka, vplačila upravljavcev zaradi nedoseganja zajamčenega donosa tudi v letu 2016 niso bila potrebna.

V letu 2016 se je glede na leto 2015 zmanjšal prenos sredstev z enega izvajalca na drugega za 3,4 mio EUR. Po štirih letih so se nekoliko, to je za 2,4 mio EUR oziroma za 7 odstotkov povečali odhodki iz naslova izplačil zavarovalnih vsot oziroma odkupnih vrednosti (v letu 2015 so se za 22,3 mio EUR, v letu 2014 pa za 43,3 mio EUR zmanjšali). Zavarovanci imajo namreč po izteku desetletnega obdobja ob izrednem prenehanju pravico do denarnega izplačila v višini odkupne vrednosti privarčevanih sredstev. Veliko zavarovancev, pri katerih se je navedeno obdobje že izteklo, se je odločilo za izredno prenehanje zavarovanja oziroma za izplačilo odkupne vrednosti. Vse tri pokojninske družbe so iz tega naslova v letu 2015 izplačale 34,1 mio EUR sredstev, v letu 2014 so izplačale 56,4 mio EUR sredstev, 99,7 mio EUR sredstev v letu 2013 in 163 mio EUR v letu 2012.

Obračunani stroški upravljavca so se malo, to je za 0,3 mio EUR oziroma za 5 odstotkov, povečali.

Močno so se zmanjšali finančni odhodki, in sicer za 36,3 mio EUR oziroma za 87,3 odstotka. Če primerjamo razliko med finančnimi prihodki in odhodki, ugotovimo, da je ta večja, kot je bila v letu 2015, in znaša 24,3 mio EUR. Pri finančnih prihodkih imajo največji delež prihodki od obresti, ki znašajo dobrih 18 mio EUR oziroma 62 odstotkov celotnih prihodkov od naložb, sledijo pa jim prevrednotovalni finančni prihodki z 8,9 mio EUR oziroma 30 odstotki celotnih prihodkov od naložb. Med odhodki naložb imajo največji delež prevrednotovalni finančni odhodki, ki znašajo 4,9 mio EUR oziroma 93,4 odstotkov odhodkov naložb.

Čiste zavarovalno-tehnične rezervacije v času varčevanja so se v letu 2016 povečale za 49,3 mio EUR.

V letu 2016 je zakonsko predpisana minimalna zajamčena donosnost, ki predstavlja 40 odstotkov povprečne letne obrestne mere na državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom, znašala 0,86 odstotka. Nekateri izvajalci pokojninskih zavarovanj imajo v pokojninskih načrtih določeno višjo zajamčeno donosnost od minimalne. Dejanska donosnost sredstev pokojninskih skladov, oblikovanih kot kritnih skladov za leto 2016 je pri vseh pokojninskih družbah presegala zajamčeno donosnost, določeno v pokojninskih načrtih in tudi zakonsko predpisano zajamčeno donosnost.

Omeniti velja, da so pokojninske družbe v letu 2016 zavarovancem začele ponujati tudi možnost varčevanja v skladih, ki izvajajo t. i. naložbeno politiko življenjskega cikla. V skladu s 311. členom ZPIZ-2 je sklad življenjskega cikla sklad dodatnega pokojninskega zavarovanja, imenovan krovni pokojninski sklad, ki je sestavljen iz treh podskladov. Podskladi krovnega pokojninskega sklada se med seboj razlikujejo po naložbeni politiki, ki je, upoštevajoč namen dodatnega zavarovanja in načela ZPIZ-2, ustrezno prilagojena ciljni starostni skupini članov, ki jim je posamezni podsklad namenjen. Pri tem pa mora upravljavec krovnega pokojninskega sklada,[12] skladno s 312. členom ZPIZ-2, v okviru podsklada, ki je namenjen najstarejši starostni skupini članov, izvajati naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo dodatnega zavarovanja. Glede na zakonske podlage so upravljavci pokojninskih skladov v Sloveniji oblikovali naložbeno politiko sklada življenjskega cikla na način, da ima prvi, dinamični podsklad, najbolj agresivno naložbeno politiko, drugi, preudarni podsklad, zasleduje bolj preudarno naložbeno politiko, tretji podsklad pa upošteva zajamčeni donos. Naložbena politika, ki jo izvajajo skladi življenjskega cikla, je prilagojena starosti posameznika, pri čemer so upravljavci, skladno z ZPIZ-2, v pravilih upravljanja določili tri starostne skupine. Najmlajšim je namenjen dinamični podsklad, članom druge starostne skupine je namenjen podsklad z bolj preudarno naložbeno politiko, v zadnjega, ki upošteva zajamčeni donos, pa je vključena najstarejša ciljna starostna skupina članov. Z možnostjo varčevanja v skladih, ki izvajajo naložbeno politiko življenjskega cikla, imajo člani naložbene možnosti, za katere se lahko kadar koli opredelijo ter izpolnijo in pošljejo upravljavcu sklada poseben zahtevek za spremembo sklada oziroma naložbene politike.

Tabela 23:
Zbirni izkaz izida kritnega sklada za dodatno pokojninsko zavarovanje med izplačevanjem rent (dodatna in predčasna dodatna starostna pokojnina) pokojninskih družb za leti 2015 in 2016 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2015	Leto 2016
I.	Prenos denarnih sredstev iz pokojninskega načrta dodatnega pokojninskega zavarovanja	5,1	3,2
II.	Prihodki od naložb	0,5	0,5
III.	Odhodki za škode	2,3	2,4
IV.	Sprememba ostalih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-3,2	-1,1
V.	Stroški, vračunani po policah	0,1	0,1
V.a.	Čisti obratovalni stroški	0	0
VI.	Odhodki naložb	0	0,1
VII.	Izid kritnega sklada (I. + II. + III. + IV. - V. - VI.)	0	0
VII.a.	Izid kritnega sklada (I. + II. – III. + IV. - V.a. - VI.)	0,1	0,1

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2015
in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2016.

V letu 2011 so prvi zavarovanci pridobili pravico do dodatne starostne pokojnine. Dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine izplačujeta dve pokojninski družbi, ena pa je izplačevanje dodatnih in predčasnih dodatnih pokojnin s pogodbo prenesla na eno od zavarovalnic. V letu 2016 sta pokojninski družbi skupaj prenesli 3,2 mio EUR sredstev z varčevalnega dela na kritni sklad, namenjen izplačilu rent, v letu 2015 je bil ta znesek 5,1 mio EUR, v letu 2014 znašal 3,6 mio EUR, v letu 2013 je bilo prenesenih 4,7 mio EUR, v letu 2012 pa 3,8 mio EUR denarnih sredstev. Navedene prenose prikazuje tudi spodnja slika.

[12] Pokojninski sklad lahko v skladu z 257. členom ZPIZ-2 oblikujejo in upravljajo:
- pokojninska družba;
- zavarovalnica, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj v skladu z ZZavar-1;
- banka, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov upravljanja pokojninskih skladov po ZBan-2.

Slika 16:
Prenosi denarnih sredstev iz varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del v obdobju od leta 2012 do 2016 (v mio EUR 31. 12.)

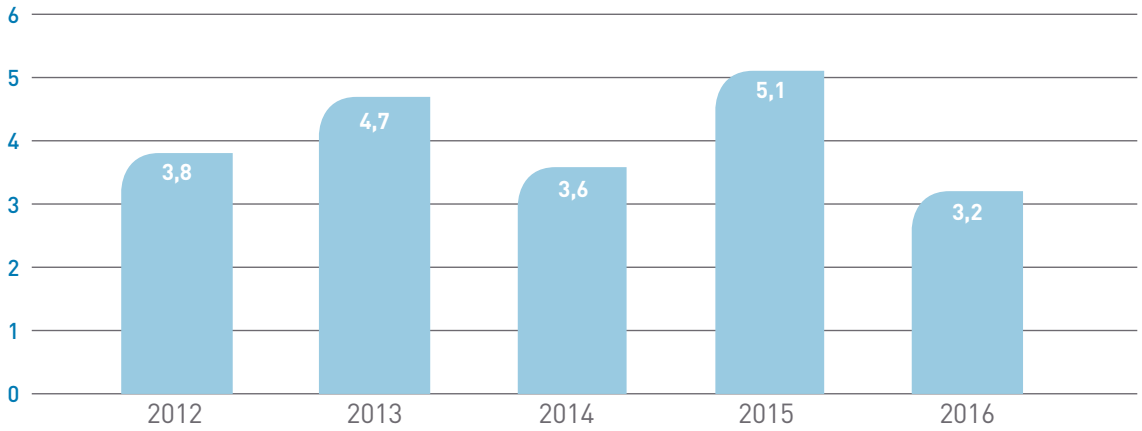

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leta od 2012 do 2015 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2016.

4.3. Bilanca stanja pokojninskih družb

Skupna bilančna vsota pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2016 znaša 683,9 mio EUR, kar je za 58,6 mio EUR oziroma za 9,4 odstotka več kot na dan 31. 12. 2015.

Največjo postavko na strani sredstev, in sicer kar 91 odstotkov, zavzemajo sredstva iz finančnih pogodb. Omenjena postavka je bila po stanju na dan 31. 12. 2016 izkazana v višini 621,1 mio EUR in se je glede na predhodno leto povečala za 92,3 odstotka. Takšno povečanje izhaja iz tega, ker je ena od pokojninskih družb spremenila računovodske usmeritve in zavarovalne pogodbe spremenila v finančne. Kot posledica tega so se povečale obveznosti iz finančnih pogodb in zmanjšale zavarovalno-tehnične rezervacije.

Kot posledica zgoraj navedenega dejstva največjo postavko med obveznostmi do virov sredstev pokojninskih družb predstavljajo obveznosti iz finančnih pogodb, ki na dan 31. 12. 2016 znašajo 620,9 mio EUR, kar obsega 91 odstotkov vseh obveznosti do virov sredstev, v primerjavi s predhodnim obdobjem pa so se povečale za 91,9 odstotka. Skladno z mednarodnim standardom računovodskega poročanja 4 (MSRP 4) se obveznosti iz pogodb prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj izkazujejo med obveznostmi iz finančnih pogodb in ne med zavarovalno-tehničnimi rezervacijami. Prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja MSRP 4 torej obravnava kot finančne in ne kot zavarovalne pogodbe.

Kapital pokojninskih družb je na dan 31. 12. 2016 obsegal 6 odstotkov vseh obveznosti do virov sredstev in je znašal 40,8 mio EUR. V primerjavi s koncem leta 2015 se je kapital povečal za 2,4 mio EUR oziroma za 6,3 odstotka, pri tem pa je osnovni kapital ostal nespremenjen. Na povečanje kapitala je vplivalo predvsem povečanje rezerv iz dobička v višini 6,2 mio EUR, ki se je glede na predhodno leto povečal za 6 odstotkov, pa tudi presežka iz prevrednotenja v višini 0,8 mio EUR, ki se je glede na preteklo leto povečal za 7,3 odstotka.

Tabela 24:
Zbirna bilanca stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2015 in 31. 12. 2016 (v mio EUR)

		Leto 2015	Leto 2016	Indeks 16/15
	SREDSTVA	625,3	683,9	109,4
A.	Neopredmetena sredstva	0,1	0,1	100,0
B.	Opredmetena osnovna sredstva	0,2	0,2	100,0
G.	Finančne naložbe	289,2	55,1	19,1
J.	Sredstva iz finančnih pogodb	323,7	621,1	191,9
K.	Terjatve	2,7	3,1	114,8
M.	Denar in denarni ustrezniki	9,4	4,3	45,7
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	625,3	683,9	109,4
A.	Kapital	38,4	40,8	106,3
C.	Zavarovalno-tehnične rezervacije	256,9	15,2	5,9
E.	Druge rezervacije	5,4	5,7	105,6
H.	Obveznosti iz finančnih pogodb	323,6	620,9	191,9
K.	Ostale obveznosti	1,0	1,3	130,0

Vir: Revidirane bilance stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2015 in nerevidirane bilance stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2016.

4.4. Matematične rezervacije in obveznosti iz finančnih pogodb

Pokojninske družbe računajo matematične rezervacije med varčevanjem kot akumulirano vrednost vplačanih premij, zmanjšano za vstopne stroške. Oblikujejo jih skladno s pokojninskim načrtom. Za pogodbe, na podlagi katerih se izplačujejo dodatne pokojninske rente po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oblikujejo pokojninske družbe matematične rezervacije v višini sedanje vrednosti ocenjenih prihodnjih obveznosti.

Pokojninske družbe so iz varčevalnega dela prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja na dan 31. 12. 2015 izkazale obveznosti v višini 620,9 mio EUR (obveznosti iz finančnih pogodb) in matematične rezervacije iz izplačevanja pokojninskih rent v višini 15,2 mio EUR. Obveznosti varčevalnega dela prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja so v skladu z mednarodnim standardom računovodskega poročanja 4 v bilanci stanja izkazane kot obveznosti iz finančnih pogodb, vendar po vsebini ustrezajo matematičnim rezervacijam. V primerjavi s predhodnim letom so se obveznosti iz varčevalnega dela prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj povečale za 297,3 mio EUR oziroma za 91,9 odstotka, medtem ko so se obveznosti iz izplačevanja pokojninskih rent povečale za 104,9 mio EUR oziroma 39,5 odstotka.

Pooblaščeni aktuarji so pokojninskim družbam za leto 2016 izdali pozitivno mnenje o višini premij, o primerno oblikovanih zavarovalno-tehničnih rezervacijah glede na obveznosti ter o primernosti evidenc, ki omogočajo ustrezno vrednotenje obveznosti in zavarovalnih premij.

4.5. Kazalniki poslovanja pokojninskih družb

Pomembnejši kazalniki poslovanja so prikazani v tabeli 25.

Tabela 25:
Izbrani kazalniki poslovanja pokojninskih družb za leti 2015 in 2016 (v %)

KAZALNIK	2015	2016
Delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji	8,1 %	7,4 %
Koeficient nalaganja oziroma pokritosti matematičnih rezervacij z naložbami [13]	100,1 %	99,9 %
Delež kapitala v financiranju	6,1 %	6,0 %
Čista donosnost kapitala	7,5 %	8,1 %
Delež čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji	100 %	100 %

Vir: Obrazec St – 55, revidirane bilance stanja in revidirani izkazi poslovnega izida, poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov.

[13] Med matematičnimi rezervacijami so upoštevane tudi obveznosti iz varčevalnega dela pogodb prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Navedene obveznosti so v bilanci stanja prikazane pod postavko obveznosti iz finančnih pogodb.

Pokojninske družbe so za leto 2016 izkazale delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji v višini 7,4 odstotka, kar je za 0,7 odstotne točke manj kot v predhodnem letu. Navedeni padec kazalnika je rezultat povečanja premije za 7,3 mio EUR oziroma 12 odstotkov.

Količnik nalaganja oziroma pokritosti matematičnih rezervacij z naložbami prikazuje razmerje med naložbami in obveznostmi iz prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja ter mora biti najmanj 100-odstoten. Količnik nalaganja oziroma pokritosti na dan 31. 12. 2016 znaša 99,9.

Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v celotnem financiranju. Navedeni delež je na dan 31. 12. 2016 znašal 6,0 odstotka, kar je v primerjavi s preteklim letom za 0,1 odstotne točke manj. Vzrok za zmanjšanje tega deleža je v povečanju obveznosti do virov sredstev in zmanjšanju kapitala.

Čista donosnost kapitala je bila v letu 2016 višja kot v letu 2015, in je znašala 8,1 odstotka, kar je rezultat povečanja čistega poslovnega izida.

Delež čiste premije v kosmati zavarovalni premiji se pri pokojninskih družbah v letu 2015, v primerjavi s predhodnim letom, ni spremenil in znaša 100 odstotkov, kar kaže, da pokojninske družbe nevarnosti, ki so jih prevzele v kritje, ne pozavarujejo.

4.6. Naložbe

Pokojninske družbe so po stanju na dan 31. 12. 2016 izkazale skupno vrednost vseh naložb v višini 678,6 mio EUR (leta 2015 580,4 mio EUR, leta 2014 pa 550,6 mio EUR), pri čemer je vrednost naložb kritnih skladov znašala 635,3 mio EUR, vrednost naložb lastnih virov pa je znašala 43,3.

V strukturi naložb kritnih skladov pokojninskih družb so po stanju na dan 31. 12. 2016 največji delež obsegale naložbe v državne vrednostne papirje in dolžniške vrednostne papirje, za katere jamči država, ki so znašale 241,1 mio EUR oziroma 37,9 odstotka vseh naložb kritnih skladov. Sledijo naložbe v druge dolžniške vrednostne papirje z 218,5 mio EUR ali 34,4 odstotka in lastniške vrednostne papirje, ki so znašale 81 mio EUR ali 12,8 odstotka. Omembe vredne z vidika velikosti so še naložbe v bančne depozite z zneskom 66,1 mio EUR ali 10,4 odstotka vseh naložb. Če primerjamo strukturo naložb kritnih skladov v letu 2016 z letom 2015 ugotovimo, da sta se na račun padca deleža naložb v državne vrednostne papirje in dolžniških vrednostnih papirjev ter naložb v druge dolžniške vrednostne papirje povečala delež lastniških vrednostnih papirjev (za 12 mio EUR ali 1,1-odstotno točko) in delež naložb v bančne depozite (za 12,3 mio EUR ali 11,3-odstotne točke).

Slika 17:
Sestava naložb kritnih skladov pokojninskih družb na dan 31. 12. 2015 in 31. 12. 2016 (v mio EUR)

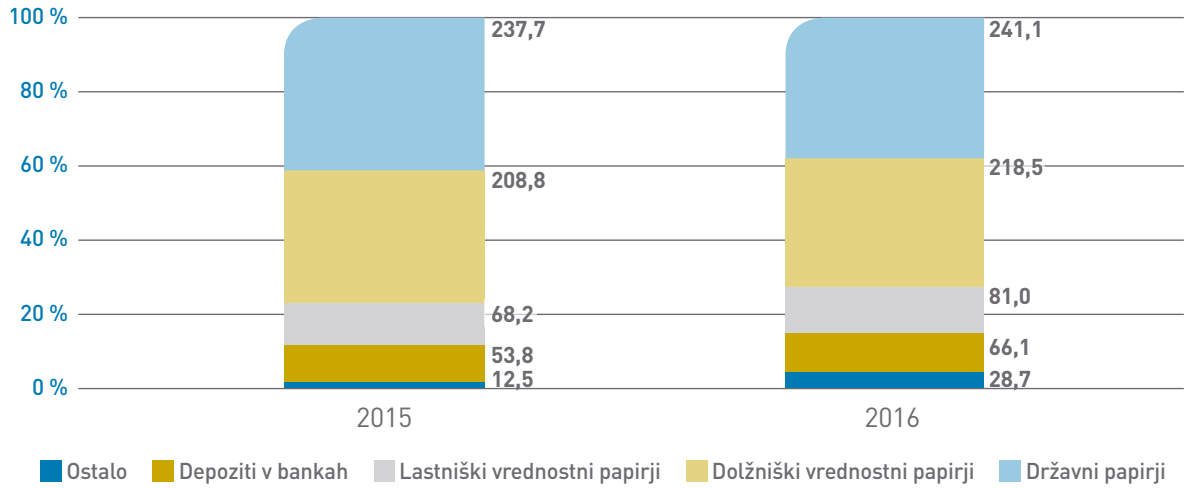

* Državni papirji in vrednostni papirji, za katere jamči država.
Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov.

Sredstva kritnih skladov pokojninskih družb, investirana v tujini, so konec leta 2016, glede na državo izdajatelja vrednostnega papirja, znašala 339,5 mio EUR oziroma dobrih 53 odstotkov celotnih naložb kritnih skladov pokojninskih družb. Predhodno leto so omenjena sredstva v celotnih naložbah kritnih skladov zajemala precej nižji delež, ki je znašal dobrih 31 odstotkov. Vidimo lahko, da pri pokojninskih družbah delež tujih naložb kritnih skladov iz leta v leto narašča.

Med naložbami kritnih skladov pokojninskih družb v tujini so pretežni delež ob koncu leta 2016 obsegali tuji državni vrednostni papirji, in sicer je ta znašal 47,1 odstotka vseh sredstev kritnih skladov pokojninskih družb, naloženih v tujini in je prevzel prvo mesto dolžniškim vrednostnim papirjem, ki so predstavljali največji delež leta 2015. Sledijo jim dolžniški vrednostni papirji s 43,7-odstotnim deležem, nato pa, s precej nižjim, 8,9-odstotnim deležem, naložbe v tuje lastniške vrednostne papirje.

Tabela 26:
Sestava naložb kritnih skladov v tujini za pokojninske družbe na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2013 in 2016
(v mio EUR in %)

		Državni vrednostni papirji	Dolžniški vrednostni papirji	Lastniški vrednostni papirji	Ostale naložbe	Skupaj naložbe v tujini	Skupaj naložbe	Delež naložb v tujini od celotnih naložb (%)
Kritni sklad	2013	29,4	58,3	6,4	0,0	94,1	512,9	18,3
	2014	24,3	96,5	15,0	0,0	135,8	538,8	25,2
	2015	50,1	117,3	13,4	0,0	180,7	581,1	31,1
	2016	160,0	148,3	30,2	1,0	339,5	635,3	53,4

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov.

Kar se tiče naložb pokojninskih družb glede na sektor izdajatelja vrednostnega papirja naj najprej povemo, da so letos podatki zajeti po drugačni klasifikaciji kot prejšnja leta. Za namene poenotenega spremljanja na ravni EU in spremljanja glede na različne vrste tveganj, je namreč Agencija s Sklepom[14] predpisala, da poročevalci, v tem primeru pokojninske družbe, sektor izdajatelja poročajo po šifrantu sektorja na podlagi zadnje različice statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti v EU, to je NACE – standardne klasifikacije dejavnosti.

Največji delež so imele naložbe v sektor »Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti«, ki je znašal 233 mio EUR ali 34 odstotkov, kar lahko povezujemo s predhodno omenjenim največjim deležem v državne vrednostne papirje in dolžniške vrednostne papirje, za katere jamči država. Drugi največji delež z 210 mio ali 30,9 odstotki so predstavljale naložbe v sektor finančne in zavarovalniške dejavnosti, kar lahko povežemo s prej omenjenimi naložbami v druge dolžniške papirje in depozite. Tretji, precej manjši delež s 83,8 mio EUR ali 12,4 odstotki pa predstavljajo naložbe v sektor predelovalnih dejavnosti, kar lahko povežemo s prej omenjenimi naložbami v lastniške vrednostne papirje.

Enako kot konec leta 2015 je tudi konec leta 2016 le ena pokojninska družba izkazovala naložbe v sestavljene vrednostne papirje. Vrednost te naložbe je na dan 31. 12. 2016 znašala 1 mio EUR, prav tako kot konec leta 2015, in se nanaša le na en sestavljeni vrednostni papir, ki bo zapadel 21. decembra 2017.

4.7. Kapitalska ustreznost pokojninskih družb

Vse tri pokojninske družbe so na dan 31. 12. 2015 in tudi na dan 31. 12. 2016 izkazale presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim kapitalom.

Temeljni kapital pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2016 znaša 38,1 mio EUR, kar je za 2,3 mio EUR oziroma za 6,4 odstotka več kot leto pred tem. Povečanje temeljnega kapitala je posledica povečanja rezerv iz dobička za 1,5 mio EUR in prenesenega čistega dobička iz prejšnjih let za 1,5 mio EUR. Nobena od pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2016 ne izkazuje dodatnega kapitala. Povečanje temeljnega kapitala je vplivalo na povečanje razpoložljivega kapitala pokojninskih družb, ki je enak temeljnemu in se je v primerjavi s predhodnim letom povečal za 2,3 mio EUR oziroma za 6,4 odstotka. Zahtevani minimalni

[14] Sklep o premoženju kritnih skladov pokojninskih družb za dodatno invalidsko in dodatno družinsko pokojnino ter za izplačevanje pokojniniskih rent in o poročanju o naložbah teh kritnih skladov ter naložbah pokojninskih družb, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij (Ur. l. RS, št. 18/16).

kapital se je v primerjavi z 31. 12. 2015 povečal za 1,7 mio EUR in je tako na dan 31. 12. 2016 znašal 24,9 mio EUR.

Ob večjem razpoložljivem kapitalu in povečanem zahtevanem minimalnem kapitalu so pokojninske družbe po stanju na dan 31. 12. 2016 izkazale presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim v višini 13,2 mio EUR, kar je za 1,4 mio EUR več kot po stanju na dan 31. 12. 2015.

Tabela 27:
Kapitalska ustreznost pokojninskih družb na dan 31. 12. 2015 in 31. 12. 2016 (v mio EUR)

KAPITAL	2015	2016
Temeljni kapital	35,8	38,1
Zajamčeni kapital	11,1	11,1
Izpolnjevanje zahteve iz 3. odstavka 106. člena ZZavar	24,7	27,0
Dodatni kapital	0	0
Razpoložljivi kapital pokojninske družbe	35,8	38,1
Zahtevani minimalni kapital	23,2	24,9
Kapitalska ustreznost	12,6	13,2

Vir: Obrazci KUS.

5. SKUPINE

Na slovenskem zavarovalnem trgu so v letu 2016 delovale štiri skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Republiki Sloveniji. Prvi je nadrejena Zavarovalnica Triglav, d. d., drugi Pozavarovalnica Sava, d. d., tretji Adriatic Slovenica, d. d. in četrti Skupina Prva, d. d. Zadnja skupina se od ostalih med drugim razlikuje tudi po tem, da nadrejena družba ni (po)zavarovalnica.

V ZZavar-1 je zakonski ureditvi skupin namenjeno posebno osmo poglavje z naslovom »Nadzor, upravljanje tveganj in razkritja na ravni skupine«. Vsebina ZZavar-1 je širša od vsebine prejšnjega Zakona o zavarovalništvu, ki je urejal samo nadzor zavarovalniških skupin, medtem ko ZZavar-1 ureja nadzor tudi drugih, ne samo zavarovalniških skupin. Posebej velja omeniti podpoglavje, ki se nanaša na finančni položaj skupine, in v njegovem okviru tudi na izračun solventnosti skupine, obseg in način konsolidacije, odpravo dvojne uporabe primernih lastnih virov sredstev ter ustvarjanja kapitala znotraj skupine in podpoglavje o nadzoru tveganja koncentracije in transakcij znotraj skupine.

Poleg tega je posebej opredeljeno tudi izvajanje nadzora skupine, ki je glede na posebnosti in dodatna tveganja, ki jih prinaša skupina, tudi poseben oziroma drugačen od nadzora posamičnih (po)zavarovalnic. Glede na to, da skupine pogosto sestavlja pester nabor pravnih oseb, ki so lahko predmet nadzora drugih nadzornih organov poleg Agencije, je za učinkovit nadzor nad skupinami posebej pomembno sodelovanje različnih nadzornikov in izmenjava informacij med njimi. Na ravni Evropske unije se je izoblikoval t. i. institut kolegijev. Kolegije sestavljajo predstavniki nadzornikov tistih pravnih subjektov, ki so del posamične skupine. Predstavniki nadzornikov držav članic Evropske unije, imajo položaj članov, predstavniki t. i. tretjih držav, to je držav, ki niso članice Evropske unije, pa imajo položaj udeležencev. Člani oziroma udeleženci kolegijev naj bi se sestajali praviloma enkrat letno.

Osnovna in najobsežnejša dejavnost Skupine Triglav je zavarovalništvo. Skupina Triglav izvaja premoženjska, življenjska, zdravstvena in prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja ter pozavarovalno dejavnost. Navedeno skupino poleg nadrejene zavarovalnice sestavljajo podrejene družbe v Sloveniji Triglav Re, Triglav zdravstvena zavarovalnica, Skupna pokojninska družba in Triglav INT, holdinška družba. Triglav INT je lastnica zavarovalnic izven Slovenije in družb, katerih dejavnost ni zavarovalništvo. Zavarovalnice izven Slovenije so registrirane na štirih trgih tretjih držav, in sicer v Bosni in Hercegovini – Triglav Osiguranje, Sarajevo in Triglav Osiguranje, Banja Luka, v Srbiji – Triglav Osiguranje, Beograd, v Črni gori – Lovčen Osiguranje, Podgorica, Lovčen življenjska osiguranja, Podgorica in v Makedoniji – Triglav Osiguruvanje, Skopje ter na trgu države članice Evropske unije, to je na Hrvaškem, kjer ima v lasti zavarovalnico Triglav Osiguranje Zagreb. Med družbami, katerih dejavnost ni zavarovalništvo, naj omenimo Triglav sklade, družbo za upravljanje, Triglav Svetovanje, zavarovalno zastopanje, Triglav Avtoservis, družbo za storitve in trgovino, Triglav, Upravljanje nepremičnin, Vse bo v redu, Zavod Zavarovalnice Triglav za družbeno odgovorne aktivnosti, Triglavko, zavarovalno zastopniško družbo in Namo trgovsko podjetje.

V letu 2016 je Skupina Triglav nadaljevala lastniško konsolidacijo odvisnih družb v Skupini in prodala naložbe, katerih dejavnost ni skladna z njihovimi strateškimi usmeritvami (prodaja družbe za avtobusni promet in turizem Avrigo, družbe za avtobusne prevoze Izletnik Celje, Slovenijales trgovina, prodaja zemljišča na območju BTC-ja v Ljubljani družbi IKEA, likvidacija družbe Pista).

Skupina Triglav je med največjimi zavarovalnicami v srednji Evropi v letu 2015 ohranila šesto mesto po bruto obračunani zavarovalni premiji, ki je znašala dobrih 919 mio EUR (v letu 2016 pa je znašala 936 mio EUR). Ostaja tudi vodilna zavarovalnica v regiji Adria, ki jo sestavljajo Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna gora in Makedonija.

Drugi skupini je nadrejena Pozavarovalnica Sava. Skupina Sava Re ima drugi najmočnejši tržni položaj na slovenskem zavarovalnem trgu ter pomemben položaj na trgih Jugovzhodne Evrope. Pozavarovalnica Sava (Sava RE) je v štiridesetih letih svojega delovanja vzpostavila sodelovanje z več kot 300 partnerji v več kot 90 državah po vsem svetu.

Konec leta 2016 je v okviru skupine Sava RE prišlo do velike spremembe, povezane z združevanjem štirih zavarovalnic, to je Zavarovalnice Maribor, d. d., Zavarovalnice Tilia, d. d., in Velebit osiguranje ter Velebit životno osiguranje s sedežem v Republiki Hrvatski. Omenjen postopek je trajal že daljši čas, leto 2016 pa je tisto, v katerem je prišlo do zaključnih formalnih korakov, ki so bili podlaga za dejansko združitev. Dne

2. 11. 2016 se je ta postopek uradno zaključil, saj je bila v sodni register vpisana zgoraj opisana združitev zavarovalnic in sprememba firme »Zavarovalnica Maribor, d. d.,« v »Zavarovalnica Sava, d. d.«. Posle hrvaških Velebitov pa nadaljuje podružnica Zavarovalnice Sava na Hrvaškem.

Poleg Save Re, ki je obvladujoča družba, je na dan 31. 12. 2016 zavarovalniški del skupine Sava Re sestavljalo še sedem zavarovalnic s sedežem v Sloveniji in državah zahodnega Balkana ter pokojninska družba v Sloveniji. Na slovenskem zavarovalniškem trgu Pozavarovalnica Sava obvladuje Zavarovalnico Sava ter je bila na dan 31. decembra 2016 tudi 100-odstotna lastnica Save pokojninske družbe. Poleg navedene odvisne zavarovalne družbe, registrirane v Sloveniji, je imela Pozavarovalnica Sava na dan 31. decembra 2016 v skupini še šest odvisnih družb – zavarovalnic, registriranih na štirih trgih tretjih držav. To so v Srbiji Zavarovalnica Sava neživotno osiguranje in Sava življenjsko osiguranje, na Kosovem Illiyria in Illiyria Life Kosovo, Sava Montenegro Črna gora in Sava osiguruvanje Makedonija. Poleg (po)zavarovalniškega dela in pokojninske družbe skupina Pozavarovanice Sava obsega tudi t. i. druge družbe, in sicer Illyria Hospital (družba na Kosovem, ki ima v lasti zemljišče, trenutno pa ne opravlja nobene dejavnosti in je v 100-odstotni lasti Save Re), Sava Car (družba za opravljanje tehničnih pregledov, v 100-odstotni lasti črnogorske zavarovalnice Sava osiguranje), Sava Agent (družba za sklepanje zavarovanj, ravno tako v 100-odstotni lasti zavarovalnice Sava Montenegro), Sava Station (družba za opravljanje tehničnih pregledov, v 100-odstotni lasti makedonske zavarovalnice Sava osiguruvanje), ZS Vivus (specializirana agencija za trženje življenjskih zavarovanj Zavarovalnice Sava, v 100-odstotni lasti Zavarovalnice Sava. ZS Vivus ima v lasti še družbo Ornatus KC) in ZS Svetovanje (specializirana agencija za trženje življenjskih zavarovanj Zavarovalnice Sava, v 100-odstotni lasti Zavarovalnice Sava).

V letu 2016 je Skupina Sava RE realizirala 490,2 mio EUR kosmate premije.

Tretjo skupino predstavlja nadrejena zavarovalnica Adriatic Slovenica (AS)[15] in njej podrejene oziroma odvisne družbe. Poleg obvladujoče matične družbe Adriatic Slovenica Zavarovalna družba, d. d., sestavljajo skupino direktno odvisne družbe KD skladi, d. o. o., Prospera, d. o. o., Viz, d. o. o., Zdravje AS, d. o. o., in AS neživotno osiguranje, a. d. o., ter Permanena, d. o. o. (zadnji dve sta v likvidaciji), ki so v 100-odstotni lasti AS. Odvisna družba KD Skladi, d. o. o., ima v posredno odvisnih družbah KD Fondovi, a. d., Skopje 94,6-odstotni in v družbi KD Locusta Fondovi, d. o. o., Zagreb 70-odstotni delež kapitala.

V okviru skupine Adriatic Slovenica se kot ključni izvajata zavarovalna dejavnost in dejavnost upravljanje premoženja. Ostale dejavnosti družb, ki tvorijo skupino, služijo kot podpora ključnima dejavnostima. V zavarovalni dejavnosti v Sloveniji deluje Adriatic Slovenica, v Srbiji pa zgolj formalno AS Neživotno Osiguranje, a. d. o., v likvidaciji, kjer se družba po prenosu zavarovalnega portfelja umika iz poslovnih operacij. AS svoje storitve ponuja večinsko v Sloveniji, v manjšem delu pa na Hrvaškem preko podružnice. Obračunana kosmata zavarovalna premija in prilivi v pokojninske sklade v letu 2016 so znašali 303,6 mio EUR.

Upravljanje premoženja oziroma upravljanje investicijskih skladov v Sloveniji izvaja hčerinska družba KD skladi, d. o. o., Družba za upravljanje KD Skladi, Ljubljana je na dan 31. 12. 2016 upravljala KD Krovni sklad s 15 podskladi. Zunaj Slovenije delujeta še dve družbi za upravljanje, ki skupaj upravljata 19 investicijskih skladov, od tega 15 vzajemnih skladov na Hrvaškem (KD Locusta Fondovi, d. o. o., Zagreb) in 4 vzajemne sklade v Makedoniji (KD Fondovi a. d. Skopje). V Sloveniji družba KD Skladi upravlja s 501 mio evrov sredstev, na Hrvaškem z 68 mio evrov in v Makedoniji z 12 mio evrov sredstev.

Podporne manjše družbe Skupine AS v Sloveniji so odvisne družbe VIZ, d. o. o., ki se ukvarja s prodajo zavarovanj, Prospera, družba za izterjavo, d. o. o., zdravje AS, d. o. o., ki se ukvarja s specialistično zunajbolnišnično zdravstveno dejavnostjo in KD IT, d. o. o., ki nudi storitve IT za AS kot naročnika.

Četrto zavarovalniško skupino predstavlja Prva osebna zavarovalnica, ki ji je nadrejena družba Skupina Prva, d. d.

Poleg obstoja skupin, katerim je nadrejena zavarovalnica oziroma druga družba, ki je registrirana v Sloveniji, so tudi nekatere zavarovalnice, ki imajo sedež v Sloveniji, del skupin, katerih nadrejena družba je družba s sedežem v državi članici Evropske unije. Takšna je Merkur zavarovalnica, katere matična družba je Merkur Versicherung AG Graz iz Avstrije, GRAWE zavarovalnica, ki je hčerinska družba avstrijske zavarovalnice GRAZER Wechselseitige Versicherung AG in GENERALI zavarovalnica, d. d., katere obvladujoča družba je Assicurazioni Generali S.p.A.

[15] AS in Skupina AS sta del Skupine KD Group.

6. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI

Agencija nadzira tudi Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ ter Škodni sklad in Odškodninski urad, ki sta organizirana v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja.

Tabela 28:
Obračunana kosmata premija drugih družb, ki se ukvarjajo z zavarovalnimi posli, v letih 2015 in 2016 (v mio EUR)

Naziv in vrsta zavarovanja	2015	2016
Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ (zavarovanje požara in elementarnih nesreč)	3,4	3,3
Slovensko zavarovalno združenje – škodni sklad (zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil)[16]	1,1	0,5

Vir: Obrazca S-20.

Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ je bil ustanovljen leta 1994 na podlagi dovoljenja Ministrstva za finance Republike Slovenije. Pool je gospodarsko interesno združenje, katerega temeljni cilj je uresničevati zavarovalne, sozavarovalne in pozavarovalne dejavnosti v zvezi z jedrskimi napravami oziroma uporabo jedrske energije v miroljubne namene, in sicer v državi in tujini. Pool izvaja svojo dejavnost z obračunavanjem premij za zavarovanja iz države in za pozavarovanja iz tujine ter tudi z izplačevanjem odškodnin oziroma zavarovalnin v zvezi s temi zavarovanji oziroma pozavarovanji in hranjenjem ter uporabo teh sredstev med poslovnim letom, da bi lahko poravnal svoje obveznosti na podlagi škod zavarovancem iz države in pozavarovancem iz tujine. V pravnem prometu Pool nastopa v svojem imenu in za račun svojih članic. Za obveznosti, ki jih prevzema Pool, odgovarjajo njegove članice. V Pool so bile v letu 2016 včlanjene štiri zavarovalnice in obe pozavarovalnici. Obračunana kosmata premija je znašala 3,3 mio EUR, kar je za 0,1 mio EUR manj kot leto pred tem; od tega je 2,1 mio EUR deležev pozavarovateljev v pozavarovalnih premijah v državi in 1,2 mio EUR deležev pozavarovateljev v pozavarovalnih premijah v tujini. Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ je v letu 2016 izkazal le 1.538 EUR škod iz pozavarovalnih pogodb.

Škodni sklad je odgovoren za plačilo škod oziroma zavarovalnin, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih vozil, nezavarovanih zrakoplovov ali drugih letalnih naprav in nezavarovanih čolnov, in odškodnin oziroma zavarovalnin, ki jih utrpijo potniki nezavarovanega javnega prevoznega sredstva. Odškodninskih zahtevkov ne rešuje, temveč jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic. Od povzročitelja ali lastnika nezavarovanega motornega vozila prek pooblaščene zavarovalnice zahteva povrnitev izplačane odškodnine. Financira se na podlagi prispevkov, ki jih prispevajo zavarovalnice, ki sklepajo obvezna zavarovanja v prometu. Prispevek posamezne zavarovalnice je sorazmeren deležu v prejšnjem letu sklenjenih obveznih zavarovanj. V letu 2016 je bilo iz naslova nezavarovanih in neznanih motornih vozil vloženih 300 zahtevkov, pri čemer so 200 škod povzročili vozniki nezavarovanih motornih vozil, kar v primerjavi z letom 2015 pomeni pet zahtevkov manj, 100 škod pa vozniki neznanih motornih vozil, kar je 27 škod manj kot leta 2015. Škodni sklad je v letu 2016 izplačal 0,4 mio EUR škod.

Odškodninski urad je samostojna organizacijska enota Slovenskega zavarovalnega združenja, GIZ, katerega delovanje se izvaja prek službe Biroja zelene karte in službe Škodnega urada. Namenjen je plačilu odškodnin oškodovancem s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, če je bila nesreča povzročena v drugi državi članici EU oziroma v tretjih državah, katerih nacionalni zavarovalni biro je član sistema zelene karte, pa tudi plačilu zahtevkov za povračilo odškodninskih uradov držav članic EU, če gre za obveznost iz zavarovalne pogodbe zavarovanja avtomobilske odgovornosti zavarovalnice, članice združenja. Obveznosti Odškodninskega urada veljajo za vse obveznosti iz prometnih nesreč od 1. 5. 2004. Odškodninski urad sam ne rešuje odškodninskih zahtevkov, temveč jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic. Odškodninski urad se financira s prispevki, ki jih plačujejo zavarovalnice na podlagi letnega načrta in je sorazmeren deležu v prejšnjem letu sklenjenih obveznih zavarovanj avtomobilske odgovornosti. V letu 2016 je bilo iz naslova nezavarovanih vozil na novo prijavljenih šest škod, dve iz naslova neznanih vozil in ena zadeva iz naslova sklenjenega zavarovanja avtomobilske odgovornosti pri tuji zavarovalnici za škodo v tujini.

[16] Škodni sklad nima obračunanih kosmatih premij, pač pa prihodke od storitev za opravljene druge zavarovalne posle.

Fotografija: Thinkstock

II. LETNO POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2016

Fotografija: Thinkstock

KAZALO

I. UVOD 67

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR 68

1. PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE 68

1.1. Ustanovitev in pravni položaj Agencije 68

1.2. Organi Agencije 68

1.2.1. Strokovni svet Agencije 68

1.2.2. Direktor Agencije 69

1.3. Naloge Agencije 69

2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE 71

2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih 71

2.2. Financiranje Agencije 74

3. POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDAJA AGENCIJA 75

4. IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI UKREPI NADZORA 78

4.1. Preverjanje poročil in obvestil 78

4.2. Pregledi poslovanja 78

4.3. Izrekanje ukrepov nadzora 80

5. SODNI POSTOPKI 82

5.1. Sodni postopki pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije 82

5.2. Sodni postopki pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije 82

5.3. Drugi sodni postopki 82

6. DELO AGENCIJE NA PODROČJU UVEDBE SOLVENTNOSTI II 83

6.1. Delo na področju priprave podzakonskih predpisov s področja zavarovalništva 83

6.2. Delo na področju informacijske tehnologije 84

6.3. Delo na področju prilagoditve poslovnih procesov na Solventnost II 84

7. DELO AGENCIJE NA DRUGIH ZAKONODAJNIH PODROČJIH 86

7.1. Delo na področju priprave zakonov 86

7.2. Delo na področju priprave podzakonskih predpisov 87

8. POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DOMAČIMI IN TUJIMI NADZORNIMI ORGANI 88

8.1. Sodelovanje z domačimi in tujim nadzornimi organi 88

8.2. Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – EIOPA 89

8.3. Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS 90

9. POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH 91

9.1. Poročanje drugim nadzornim organom in ustanovam 91

9.2. Vodenje registrov in drugih javno dostopnih seznamov 91

9.3. Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih 91

10. ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV Z DELOM AGENCIJE 93

III. LETNI OBRAČUN AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2016 95

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI 101

2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM 101
2.1. Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom 101
2.2. Opisna pojasnila k računovodskim izkazom 101
2.2.1. Uporabljene temeljne računovodske predpostavke 101
2.2.2. Financiranje 102
2.3. Pojasnila računovodskih izkazov 102
2.3.1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016 102
2.3.2. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2016 107

Priloge:
Priloga 1: Izkaz prihodkov in odhodkov v primerjavi s Finančnim načrtom 2016 109
Druge priloge - predpisani obrazci (obvezna oddaja Ajpes) 110
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 1. 1. 2016 - 31. 12. 2016 110
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov od 1. 1. 2016 - 31. 12. 2016 112
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov od 1. 1. 2016 - 31. 12. 2016 113
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti od 1. 1. 2016 - 31. 12. 2016 114
- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev 115
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil 116

I. UVOD

Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija) pripravlja in objavlja Letno poročilo Agencije za leto 2016. Letno poročilo Agencije sestavljata Letno poročilo o delu, ki ga Agencija pripravi na podlagi 490. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15; v nadaljevanju: ZZavar-1), in Letni obračun, ki ga Agencija pripravi na podlagi 514. člena ZZavar-1.

Letno poročilo o delu Agencije v letu 2016, ki ga je skladno s 501. členom ZZavar-1 sprejel strokovni svet Agencije, obsega opis pravnega položaja, nalog in organov Agencije, poročilo o notranji organizaciji in financiranju Agencije, poročilo o izdanih dovoljenjih za opravljanje zavarovalnih poslov in o drugih dovoljenjih, ki jih izdaja Agencija, poročilo o izvajanju nadzora in izre čenih ukrepih nadzora, poročilo o delu Agencije na področju uvedbe Solventnosti II, poročilo o sodelovanju Agencije z domačimi in tujimi nadzornimi organi, poročilo o delu na zakonodajnem področju, poročilo o sodnih postopkih in o drugih dejavnostih Agencije v letu 2016. Agencija letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije o svojem delu.

Letni obračun obsega računovodske izkaze Agencije za leto 2016, pojasnila k računovodskim izkazom in poročilo neodvisnega revizorja. Na podlagi 514. člena ZZavar-1 strokovni svet Agencije sprejme letni obračun za prejšnje leto do 31. marca vsakega leta. Letni obračun Agencije mora pregledati pooblaščeni revizor. Agencija z letnim obračunom seznani Državni zbor Republike Slovenije. Računovodski izkazi so sestavni del Letnega poročila in se objavijo.

Podatki v tem poročilu se praviloma nanašajo na poslovno leto 2016, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, povezanih z delom Agencije.

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

1. PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE

1.1. Ustanovitev in pravni položaj Agencije

Agencija je bila ustanovljena 1. junija 2000, ko je Vlada Republike Slovenije na podlagi Zakona o zavarovalništvu imenovala strokovni svet in direktorja Agencije. Agencija je nadaljevala delo Urada za zavarovalni nadzor, ki je bil ustanovljen leta 1995 kot organ v sestavi Ministrstva za finance.

Glavni cilj nadzora, ki ga opravlja Agencija, je zaščita zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb. Agencija ta cilj dosega z opravljanjem nadzora nad zavarovalnicami in drugimi subjekti nadzora ter s tem preverja, da zavarovalnice in drugi subjekti poslujejo zakonito ter skladno s pravili o obvladovanju tveganj. Nadzorne aktivnosti Agencije so usmerjene v prihodnost in k tveganjem zavarovalnic.

Temeljne naloge Agencije so spodbujanje gospodarske varnosti in finančne trdnosti subjektov nadzora, prispevanje k primerni ravni zaščite sedanjih in prihodnjih zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb ter zagotavljanje, da bodo zavarovalnice z visoko verjetnostjo zmožne pravočasno izpolnjevati svoje obveznosti do zavarovancev in zavarovalcev.

Z namenom doseganja teh ciljev Agencija izdaja raznovrstna dovoljenja na področju zavarovalništva in pripravlja ter sprejema podzakonske predpise, ki so pravna podlaga za njeno delovanje in za nadzor zavarovalnega trga v Republiki Sloveniji.

Agencija je pravna oseba, ki je pri izvrševanju svojih nalog in pristojnosti samostojna in neodvisna ter za svoje delo odgovorna Državnemu zboru Republike Slovenije.

Sedež Agencije je v Ljubljani, na Trgu republike 3.

1.2. Organi Agencije

Organa Agencije sta strokovni svet in direktor.

1.2.1. Strokovni svet Agencije

Strokovni svet Agencije sestavljajo predsednik strokovnega sveta in štirje člani, ki jih na predlog Vlade Republike Slovenije imenuje Državni zbor Republike Slovenije. Člani strokovnega sveta so imenovani za obdobje šestih let in so lahko po poteku mandata ponovno imenovani. Direktor Agencije je po svoji funkciji tudi predsednik strokovnega sveta.

Strokovni svet odloča o dovoljenjih in soglasjih ter o drugih posamičnih zadevah, o katerih odloča Agencija, če ni v ZZavar-1 ali drugem zakonu določeno drugače, sprejema predpise, kadar to določa zakon, poslovnik Agencije, poročilo o stanju na področju zavarovalništva, letno poročilo o delu Agencije, letni načrt dela strokovnih služb Agencije, letni obračun Agencije in finančni načrt Agencije.
Strokovni svet Agencije je v letu 2016 deloval v naslednji sestavi:

- Sergej Simoniti, predsednik;
- dr. Miran Jus, član;
- mag. Andrej Zupančič, član;
- Primož Damjanovič, član;
- mag. Gorazd Čibej, član.

V letu 2016 se je strokovni svet Agencije sestal na 26 sejah in opravil 6 dopisnih sej.

Za postopke odločanja Agencije se uporabljajo določbe Zakona o splošnem upravnem postopku Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo; 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13), če ni v ZZavar-1 določeno drugače. Organa postopka sta senat in predsednik senata. Člani strokovnega sveta so obenem tudi člani senata. Senat odloča o posamičnih zadevah, razen če zakon za posamezno zadevo ne določa, da o njej odloča predsednik senata.

1.2.2. Direktor Agencije

Direktorja Agencije na predlog Vlade Republike Slovenije imenuje Državni zbor Republike Slovenije, in sicer za dobo šestih let. Direktor Agencije zastopa in predstavlja Agencijo, vodi njeno poslovanje, organizira njeno delo in delo njenih strokovnih služb ter izvršuje druge naloge, če ni v ZZavar-1 določeno, da je za izvrševanje teh nalog pristojen drug organ Agencije. V letu 2016 je funkcijo direktorja Agencije opravljal Sergej Simoniti.

1.3. Naloge Agencije

ZZavar-1 določa, da Agencija na njegovi podlagi izdaja predpise in izvaja nadzor nad zavarovalnicami, zavarovalno zastopniškimi in zavarovalno posredniškimi družbami ter zavarovalnimi zastopniki in posredniki. Agencija je pristojna tudi za izvajanje nadzora nad pravnimi osebami, povezanimi z zavarovalnico, če je to potrebno zaradi nadzora nad poslovanjem zavarovalnic. Pristojna je tudi za opravljanje nadzora nad zavarovalnico v zavarovalniški skupini ter zavarovalnim in mešanim zavarovalnim holdingom.

Nadalje opravlja nadzor tudi nad poslovanjem Jedrskega poola in nad poslovanjem Slovenskega zavarovalnega združenja v delu, ki se nanaša na poslovanje škodnega sklada in odškodninskega urada.

Skladno z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 46/13 – ZIPRS1314-A, 63/13 – ZIUPTDSV, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 111/13 – ZMEPIZ-1, 44/14, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZIUPTDSV-A, 97/14 – ZMEPIZ-1A in 95/14 – ZUJF-C; v nadaljevanju: ZPIZ-2) je Agencija pristojna za izdajo dovoljenj pokojninskim družbam, za izvajanje nadzora nad njihovim poslovanjem in poslovanjem zavarovalnic, ki izvajajo dodatno pokojninsko zavarovanje, ter za izdajo podzakonskih predpisov. Prav tako Agencija na podlagi 354. člena ZPIZ-2 opravlja nadzor nad izplačevalci poklicnih pokojnin.

Poleg tega Agencija na podlagi 23. člena Zakona o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (Uradni list RS, št. 26/05 – uradno prečiščeno besedilo, 85/09 in 32/16) nadzira še poslovanje Prvega pokojninskega sklada Republike Slovenije.

Na podlagi Zakona o finančnih konglomeratih (Uradni list RS, št. 43/06, 87/11 in 56/13) Agencija opravlja tudi dopolnilni nadzor nad nadzorovano osebo s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je na vrhu finančnega konglomerata oziroma ji je nadrejen finančni holding.

Na podlagi določil Zakona o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (Uradni list RS, št. 100/13; v nadaljevanju: ZMbNFS) Agencija sodeluje v Odboru za finančno stabilnost, v katerem so predstavniki vseh treh slovenskih nadzornih organov subjektov finančnega sektorja. Poleg tega je Agencija pristojna, da na podlagi tega zakona izvaja makrobonitetni nadzor nad finančnimi družbami s spremljanjem, zbiranjem ter preverjanjem poročil in obvestil finančnih družb, z izvajanjem pregledov poslovanja finančnih družb, z izrekanjem ukrepov nadzora skladno s področnimi zakoni ter izrekanjem makrobonitetnih nadzornih ukrepov in instrumentov skladno s tem zakonom.

Agencija na podlagi pristojnosti, ki ji jih daje zakonodaja, opravlja nadzor zlasti z rednim preverjanjem poročil in obvestil, ki jih prejme od zavezancev za poročanje, in z opravljanjem pregledov poslovanja.

Osnovne naloge Agencije so:

1. izdaja dovoljenj za opravljanje zavarovalnih poslov;
2. izdaja dovoljenj za spremembo zavarovalne vrste;
3. izdaja dovoljenj za povečanje osnovnega kapitala s stvarnim vložkom – z delnicami druge zavarovalnice;

4. izdaja dovoljenj za pridobitev kvalificiranega deleža;
5. izdaja dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave oziroma za izvršnega člana upravnega odbora;
6. izdaja dovoljenj za prevzem oziroma prenos zavarovalnih pogodb;
7. izdaja dovoljenj za združitev oziroma delitev;
8. izdaja dovoljenj za ustanovitev podružnice v tujini;
9. izdaja dovoljenj za prekoračitev omejitev dovoljenih naložb v pokojninski družbi;
10. izdaja dovoljenj za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja;
11. izdaja soglasij k metodi ter spremembam metode porazdelitve prihodkov in odhodkov med zavarovalnima skupinama premoženjskih in življenjskih zavarovanj;
12. izdaja soglasij k statutu in pravilniku o volitvah v skupščino zastopnikov vzajemne zavarovalnice;
13. izdaja soglasij k zavarovalno statističnim standardom;
14. nadzor zavarovalnic, pokojninskih družb, zavarovalnih zastopnikov, zavarovalnih posrednikov, Jedrskega poola, Škodnega sklada in Odškodninskega urada pri Slovenskem zavarovalnem združenju ter izrekanje nadzornih ukrepov za odpravo ugotovljenih kršitev in nepravilnosti;
15. priprava podzakonskih predpisov na podlagi zavarovalne in pokojninske zakonodaje;
16. vodenje obveznih registrov subjektov nadzora;
17. vodenje postopkov o prekrških za kršitve ZZavar-1;
18. sodelovanje z drugimi nadzornimi organi.

Od vključitve Slovenije v Evropsko unijo (EU) 1. maja 2004 lahko zavarovalnice in zavarovalni posredniki iz Evropskega gospodarskega območja (angl.: European Economic Area – EEA) neposredno opravljajo zavarovalne posle v Republiki Sloveniji. Prav tako lahko slovenske zavarovalnice in zavarovalni posredniki te storitve opravljajo na trgih držav članic. S tem dejstvom so se pristojnosti Agencije razširile čez meje ozemlja Republike Slovenije, saj Agencija v določenem delu nadzira poslovanje slovenskih zavarovalnic pri njihovem delovanju na tujih trgih in vodi evidenco vseh ponudnikov zavarovalnih storitev na trgu Republike Slovenije.

2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE

2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih

Agencija je na podlagi Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Agencije iz novembra leta 2015 organizirana v šest sektorjev in en oddelek, in sicer Sektor za regulativo, politike in analize, Sektor za nadzor, Sektor za zunanji nadzor, Sektor za izdajo dovoljenj, Sektor za pravne zadeve, Sektor za splošne zadeve in Oddelek za nadzor nad ravnanjem udeležencev na trgu. Obstoječa organizacija Agencije stremi k združitvi zaposlenih v organizacijsko enoto, ki se bo v celotnem procesu ukvarjala z isto nalogo, in je še zlasti pomembna z uveljavitvijo Solventnosti II, ki je vpeljala nov način nadzora, usmerjenega v nadzor na podlagi tveganj.

Slika 1:
Notranjeorganizacijska struktura Agencije

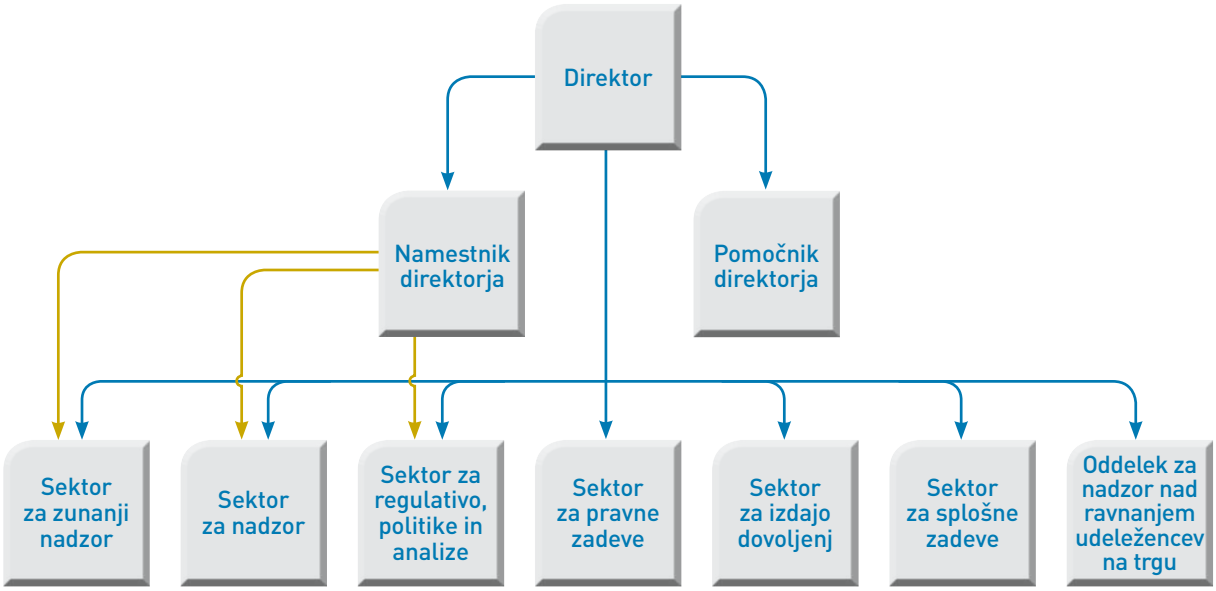

Vir: Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest

Pristojnosti organizacijskih enot v letu 2016 in do priprave tega poročila so opisane v nadaljevanju.

Sektor za regulativo, politike in analize predvsem pripravlja tržne analize z identifikacijo sistemskih tveganj, izvaja funkcije makrobonitetnega nadzora na podlagi zakona, ki ureja makrobonitetni nadzor, pripravlja poročila o stanju na področju zavarovalništva ter druga interna in eksterna poročila ter informacije o zavarovalniškem trgu, opravlja nadzor nad poročanjem in obveščanjem zavarovalnic, pozavarovalnic, pokojninskih družb ter subjektov, ki opravljajo zavarovalno zastopanje oziroma posredovanje, ter predlaga ukrepe z zvezi s svojimi ugotovitvami, pripravlja predloge sprememb zakonov in predloge podzakonskih predpisov, sodeluje z Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in drugimi domačimi nadzornimi organi, odgovoren je za posredovanje čezmejnih statistik, oblikuje politike nadzora, oblikuje vsebino spletne strani Agencije in skrbi za vsebino s področja dela sektorja, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo ukrepom nadzora, ki jih je sektor pripravil, v okviru področja dela sektorja sodeluje z EIOPA (angl.: European Insurance and Occupational Pensions Authority), IAIS (angl.: International Association of Insurance Supervisors), z organi in ustanovami EU in EEA ter drugimi mednarodnimi nadzornimi organi in njihovimi združenji in z drugimi mednarodnimi ustanovami.

Sektor za nadzor predvsem opravlja nadzor nad poslovanjem subjektov, ki ga Agencija po zakonu opravlja s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil ter obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po zakonu dolžne poročati Agenciji oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah, opravlja nadzor

zavarovalniških skupin in finančnih konglomeratov, opravlja dela in naloge, povezane s koordinacijo in sodelovanjem z nadzornimi organi držav članic in tretjih držav ter z drugimi organi, pristojnimi za nadzor nad članicami zavarovalniških skupin oziroma finančnih konglomeratov, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, opravlja dela in naloge, povezane z nadzorom nad delom podružnic zavarovalnic v Republiki Sloveniji ter nad delom zavarovalnic, ki opravljajo svoje storitve v Republiki Sloveniji neposredno, ter sodeluje s pristojnimi nadzornimi organi držav članic in tretjih držav, pripravlja Operativni letni plan Agencije, izvaja skrbniško funkcijo skladno z internim aktom Operativni letni plan, opravlja analizo poslovanja subjektov nadzora s pripravo ocene tveganj posameznega subjekta nadzora, opravlja nadzor po Uredbi EMIR (angl.: European Market Infrastructure Regulation), pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo ukrepom nadzora, ki jih je sektor pripravil, sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi ustanovami v okviru EIOPA in nadzornimi ustanovami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in ustanovami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi ustanovami.

Sektor za zunanji nadzor predvsem opravlja preglede poslovanja subjektov nadzora ter dela in naloge, povezane s tem, pri čemer sodeluje z drugimi sektorji in vključuje v preglede delavce iz drugih sektorjev, opravlja organizacijo in vodenje nadzornih kolegijev, sodeluje na nadzornih kolegijih, ki jih organizirajo drugi nadzorni organi, predlaga in pripravlja ukrepe nadzora zoper subjekte nadzora na podlagi kršitev, ki so bile ugotovljene pri opravljanju pregledov poslovanja subjektov nadzora, sodeluje pri pripravi Operativnega letnega plana Agencije, izvaja skrbniško funkcijo skladno z internim aktom Operativni letni plan, vodi evidence s področja dela sektorja, med drugim tudi evidenco izdanih zapisnikov pregledov poslovanja subjektov nadzora, evidenco izrečenih ukrepov nadzora na podlagi opravljenih pregledov poslovanja subjektov nadzora in evidenco odpravljenih kršitev, vodi celotno dokumentacijo, prejeto pri pregledih poslovanja, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo ukrepom nadzora, ki jih je sektor pripravil, sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi ustanovami v okviru EIOPA in nadzornimi ustanovami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in ustanovami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi ustanovami.

Sektor za izdajo dovoljenj predvsem pripravlja predloge odločitev o zahtevah za izdajo dovoljenj, soglasij, mnenj in odobritev, ki jih na podlagi zakona, ki ureja zavarovalništvo, in drugih zakonov zavarovalnicam, pozavarovalnicam, pokojninskim družbam, subjektom, ki opravljajo dejavnost oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, in drugim vložnikom izdaja Agencija, pripravlja predloge odločitev o prenehanju dovoljenja subjektov nadzora, če se izpolnijo pogoji za prenehanje dovoljenja po samem zakonu, izvaja pregled izpolnjevanja pogojev za opravljanje funkcije članov nadzornega sveta oziroma upravnega odbora zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb, za katere zakon predpisuje pogoje za opravljanje funkcije, vodi registre izdanih dovoljenj, ki jih določa zakon, ki ureja zavarovalništvo, in druge evidence izdanih, odvzetih in prenehanih dovoljenj, soglasij, mnenj in odobritev, ažurno objavlja ustrezne registre na spletni strani Agencije, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo ukrepom nadzora, ki jih je sektor pripravil, sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi ustanovami v okviru EIOPA in nadzornimi ustanovami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in ustanovami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi ustanovami.

Sektor za pravne zadeve predvsem vodi upravne postopke Agencije, opravlja pravni pregled predlogov zakonov in podzakonskih predpisov Agencije, opravlja pravni pregled predlogov internih predpisov Agencije, opravlja pravni pregled pri javnih razpisih/naročilih, vodi prekrškovne postopke v okviru pristojnosti Agencije, obravnava prejete pritožbe zoper ravnanje subjektov nadzora, v okviru pristojnosti Agencije opravlja naloge na področju preprečevanja pranja denarja, izdeluje pravna mnenja in nudi podporo pri razlagi predpisov, pripravlja vloge Agencije v sodnih in drugih postopkih, opravlja pravna dela in naloge v zvezi z izvrševanjem nalog in pristojnosti Agencije ter v zvezi s poslovanjem Agencije kot pravne osebe, sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela Agencije, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi ustanovami v okviru EIOPE in nadzornimi ustanovami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in ustanovami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi ustanovami.

Sektor za splošne zadeve predvsem zagotavlja strokovno in administrativno podporo direktorju Agencije, opravlja naloge glavne pisarne in vložišča Agencije, pripravlja interne akte Agencije, opravlja naloge, ki se nanašajo na vzpostavitev, nadgradnjo in vzdrževanje celotnega informacijskega sistema ter informacijskovarnostnega sistema Agencije, skrbi za vzdrževanje in posodobitve spletne strani Agencije, opravlja naloge s področja računovodskega in finančnega poslovanja Agencije, opravlja naloge z delovnopravnega področja, s področja javnega naročanja ter koordinira udeležbo delavcev Agencije na izobraževanjih in v delovnih skupinah v Sloveniji in tujini ter sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela.

Oddelek za nadzor nad ravnanjem udeležencev na trgu predvsem opravlja nadzor nad ravnanjem zavarovalnic pri ponujanju in trženju zavarovalnih produktov, ne glede na prodajno pot oziroma na komunikacijski kanal, ter nad obvladovanjem prodajnih poti, opravlja nadzor nad splošnimi zavarovalnimi pogoji in nad obveščanjem zavarovalcev, nad vzpostavitvijo in ustreznostjo internih postopkov za reševanje pritožb pri subjektih nadzora, nad ustreznostjo postopkov obravnavanja zavarovalnih primerov, nad zavarovalnimi zastopniki in posredniki, družbami, ki opravljajo storitve zavarovalnega zastopanja ali posredovanja, in bankami, ki opravljajo storitve zavarovalnega posredovanja, predlaga preglede poslovanja in sodeluje s Sektorjem za zunanji nadzor pri pregledih poslovanja v okviru področja dela oddelka, pripravlja predloge odločitev o prenehanju dovoljenja zavarovalnozastopniških oziroma posredniških družb, če se izpolnijo pogoji za prenehanje dovoljenja po samem zakonu, sodeluje pri vodenju registrov fizičnih in pravnih oseb, ki opravljajo posle oziroma storitve zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, v delu, ki se nanaša na spremembo oziroma izbris podatkov oziroma oseb, sodeluje pri pripravi Operativnega letnega plana Agencije, identificira slabe prakse na zavarovalnem trgu in opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, predlaga uvedbo prekrškovnih postopkov s področja dela oddelka, sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela, v okviru področja dela oddelka sodeluje z nadzornimi ustanovami v okviru EIOPA in nadzornimi ustanovami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in ustanovami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi ustanovami.

Na dan 31. 12. 2016 je bilo v Agenciji zaposlenih 41 delavcev, od tega eden z doktorskim nazivom s področja naravoslovnih ved, 15 z magistrskim nazivom (11 s področja ekonomije, dva s področja prava, eden s področja ekonomske informatike in eden s področja uprave), eden z magistrskim nazivom stroke s področja finančne matematike, 17 z univerzitetno izobrazbo, šest z visokošolsko izobrazbo in eden s srednješolsko izobrazbo.

Tabela 1:
Podatki o delavcih Agencije po stopnji strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2016 in 31. 12. 2016

Stopnja strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2016	31. 12. 2016
V. – srednja	1	1
VII. – visoka	5	6
VII. – univerzitetna	18	17
VII. – magisterij stroke	0	1
VIII. – magisterij znanosti	14	15
IX. - doktorat	1	1
Skupaj	**39**	**41**

Vir: Podatki Agencije

Tabela 2:
Podatki o delavcih Agencije po nazivu strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2016 in 31. 12. 2016

Naziv strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2016	31. 12. 2016
Ekonomski tehnik	1	1
Diplomirani upravni organizator	3	3
Diplomirani ekonomist	2	3
Univerzitetni diplomirani ekonomist	9	8
Univerzitetni diplomirani inženir matematike	1	1
Univerzitetni diplomirani matematik	1	1
Univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike	1	1
Univerzitetni diplomirani pravnik	3	3
Univerzitetni diplomirani sociolog	1	1
Univerzitetni diplomirani inženir računalništva	2	2
Magister stroke	0	1
Magister znanosti	14	15
Doktor znanosti	1	1
Skupaj	**39**	**41**

Vir: Podatki Agencije

2.2. Financiranje Agencije

Osnova za financiranje Agencije so takse in nadomestila, ki jih določa Tarifa o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 52/16; v nadaljevanju: Tarifa). Tarifo sprejme strokovni svet Agencije, veljati pa začne, ko Agencija pridobi soglasje Vlade RS in objavi tarifo v Uradnem listu RS. V letu 2016 je začela veljati nova Tarifa, izdana na podlagi novega zakona o zavarovalništvu iz konca leta 2015, pri čemer so zavezanci skladno z 11. členom Tarife letno nadomestilo na podlagi spremenjene osnove začeli plačevati 1. januarja 2017.

Na podlagi Tarife je Agencija v letu 2016 zbrala 2.854.050 EUR sredstev od letnih nadomestil ter 304.367 EUR od taks in pavšalnih nadomestil. Navedeni prihodki obsegajo 99,98 odstotka celotnih prihodkov Agencije, preostalo so finančni prihodki in drugi prihodki Agencije.

Nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo in gospodarno ter učinkovito rabo sredstev Agencije opravlja Računsko sodišče Republike Slovenije.

3. POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDAJA AGENCIJA

V letu 2016 je Agencija na podlagi določb ZZavar-1 in ZPIZ-2 odločala o raznovrstnih vprašanjih s področja delovanja subjektov nadzora.

Izdana dovoljenja, soglasja in druge odločbe v letu 2016 so opisane v nadaljevanju, njihovo število, v primerjavi z letom 2015, pa je prikazano v tabeli 3.

Agencija je na podlagi druge alineje prvega odstavka 28. člena ZZavar-1 dvema zavarovalnicama izdala soglasje k spremembi metode porazdelitve prihodkov in odhodkov.

Oseba, ki namerava neposredno ali posredno pridobiti delnice zavarovalnice ali pokojninske družbe, na podlagi katerih bi dosegla ali presegla kvalificirani delež, mora pred pridobitvijo takega deleža na podlagi 31. člena ZZavar-1 oziroma 332. člena ZPIZ-2 pridobiti dovoljenje Agencije. Agencija je v letu 2016 izdala eno dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v pozavarovalnici, in sicer dovoljenje za pridobitev neposrednega deleža v kapitalu, ki je enak ali večji od kvalificiranega deleža in manjši od 20 %, oziroma neposrednega deleža glasovalnih pravic, ki je enak ali večji od kvalificiranega deleža in manjši od 20 %.

Nadalje je Agencija zavrnila zahtevo za pridobitev kvalificiranega deleža v eni pozavarovalnici, in sicer za pridobitev neposrednega ali posrednega deleža v kapitalu, ki je skupaj enak ali večji od 20 % in manjši od ene tretjine, oziroma neposrednega ali posrednega deleža glasovalnih pravic, ki je enak ali večji od 20 % in manjši od ene tretjine. Agencija je v postopku za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža presodila, da bodoči kvalificirani imetnik ne ustreza merilom iz 1. do 3. točke prvega odstavka 36. člena ZZavar-1.

Poleg tega je Agencija izdala tri ugotovitvene določbe o prenehanju veljavnosti dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža v pokojninski družbi na podlagi tretjega odstavka 39. člena ZZavar-1, ki določa, da v primeru, če kvalificiran imetnik po pridobitvi deleža, v razponu za katerega je bilo izdano dovoljenje, odsvoji delnice zavarovalnice tako, da njegov delež glasovalnih pravic ali deleža v kapitalu zavarovalnice ne dosega več razpona, za katerega je bilo izdano dovoljenje, dovoljenje preneha veljati v delu, ki presega razpon, ki ga imetnik dosega po odsvojitvi.

Na podlagi četrtega odstavka 59. člena ZZavar-1 je Agencija izdala štiri dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici.

Skladno s šestim odstavkom 59. člena ZZavar-1 je Agencije izdala deset ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici.

Agencija je na podlagi prvega odstavka 125. člena ZZavar-1 izdala dovoljenje za združitev s pripojitvijo zavarovalnice s čezmejno pripojitvijo dveh zavarovalnic.

Poleg tega je Agencija na podlagi drugega odstavka 118. člena ZZavar-1 izdala dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v dodatni zavarovalni vrsti, in sicer v zavarovalni vrsti letalska zavarovanja. Agencija je na podlagi prvega odstavka 113. člena ZZavar-1 trem zavarovalnicam izdala tudi dovoljenja za opravljanje pozavarovalnih poslov v zavarovalni skupini premoženjskih zavarovanj.

Na podlagi 122. člena ZZavar-1 je Agencija izdala dve odločbi o prenehanju opravljanja zavarovalnih poslov, in sicer v zavarovalni vrsti zavarovanje tirnih vozil zaradi prenehanja opravljanja zavarovalnih poslov za več kot šest mesecev ter v zavarovalni vrsti zavarovanje odgovornosti pri uporabi vozil, ker zavarovalnica ni začela poslovati v enem letu od izdaje dovoljenja.

Na podlagi 6. člena Sklepa o lastnih virih sredstev zavarovalnic (Uradni list RS, št. 21/16) v zvezi s 3. točko prvega odstavka 157. člena ZZavar-1 je bila pozavarovalnici izdana odločba za predhodno odobritev vračila

postavke lastnih virov sredstev.

Na podlagi tretjega odstavka 304. člena v povezavi s šestim odstavkom 323. člena ZPIZ-2 je Agencija v letu 2016 eni zavarovalnici (dve soglasji) in eni pokojninski družbi (eno soglasje) izdala soglasja k pravilom upravljanja skladov dodatnih pokojninskih zavarovanj.

Agencija je v letu 2016 skupno izdala 931 dovoljenj na področju opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Od tega je bilo 137 dovoljenj izdanih zavarovalnozastopniškim in posredniškim družbam ter samostojnim podjetnikom za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in posredovanja, 17 dovoljenj družbam, ki opravljajo posle sklepanja zavarovanj, ki so v neposredni zvezi z glavno dejavnostjo, ki jo opravljajo, 777 dovoljenj pa je bilo izdanih fizičnim osebam za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

Dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja na podlagi četrtega odstavka 570. člena ZZavar-1 preneha veljati, če zavarovalnozastopniška oziroma posredniška družba ne začne poslovati v šestih mesecih od izdaje dovoljenja, če preneha z opravljanjem dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja za več kot eno leto, z začetkom stečajnega postopka oziroma prisilne likvidacije, z izbrisom zavarovalno zastopniške ali posredniške družbe iz sodnega ali drugega ustreznega registra ali s prejemom izjave zavarovalno zastopniške ali posredniške družbe, da je prenehala opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja ali posredovanja in dokazila o vpisu spremembe dejavnosti v sodni ali drug ustrezen register ali o sprejemu sklepa pristojnega organa, kadar tak vpis ni predviden. Agencija v tem primeru izda ugotovitveno odločbo o prenehanju dovoljenja. V letu 2016 je Agencija na podlagi ugotovitev izdala 316 tovrstnih ugotovitvenih odločb.

Agencija je v letu 2016 zavrgla sedem zahtev za izdajo dovoljenja s področja opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, saj niso bile podane procesne predpostavke za odločanje o zahtevah, in zavrnila tri zahteve za izdajo dovoljenja zaradi neizpolnjevanja zakonskih pogojev.

Nadalje je Agencija na podlagi tretjega odstavka 642. člena ZZavar-1 izdala ugotovitveno odločbo o pridobitvi dovoljenja za opravljanje funkcije člana poslovodstva zavarovalnega oziroma pozavarovalnega poola.

Poleg tega je Agencija na podlagi prvega odstavka 636. člena ZZavar-1 izdala pet ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov, ki so z zavarovalnimi posli v neposredni zvezi.

Vsebinsko nova odločba na podlagi ZZavar-1 pa je odločba za nadomestitev standardiziranih parametrov s parametri zavarovalnice.

Poleg navedenih upravnih postopkov je Agencija v letu 2016 obravnavala tudi obvestili dveh zavarovalnic o nameravanem začetku neposrednega opravljanja zavarovalnih poslov na območju druge oziroma drugih držav članic Evropske unije. Agencija je v letu 2016 na podlagi zahtev, prejetih od nadzornih ustanov drugih držav članic EU, notificirala opravljanje storitev 59 zavarovalnicam in podružnicam teh zavarovalnic v drugih državah članicah Evropske unije, ki so za opravljanje zavarovalnih poslov registrirane v svojih državah in lahko na podlagi notifikacije neposredno opravljajo posle na območju Republike Slovenije. Agencija je skladno s predpisi po končanem postopku ustrezno posodobila register oseb, ki opravljajo zavarovalno dejavnost na ozemlju Republike Slovenije.

Tabela 3:
Izdana dovoljenja, soglasja in druge odločbe v letih 2015 in 2016

Vrsta dovoljenja	2015	2016
Soglasje k metodi porazdelitve prihodkov in odhodkov	1	2
Dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/pokojninski družbi	3	1
Odločba o zavrnitvi zahteve za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/pokojninski družbi	0	1
Ugotovitvena odločba o prenehanju veljavnosti dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža	0	3
Dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici/pokojninski družbi	5	4
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave	4	10
Odločba o pripojitvi zavarovalnice	2	1
Dovoljenje za prenos izločenih poslov	4	-
Dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov (ustanovitev)	2	0
Dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti	1	1
Dovoljenje za opravljanje pozavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti	0	3
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov	3	2
Odločba za predhodno odobritev vračila postavke lastnih virov sredstev	0	1
Soglasje k pravilom upravljanja	6	3
Dovoljenje za prekoračitev omejitve naložb	1	0
Dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja/posredovanja (fizične osebe)	491	777
Dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja/posredovanja (pravne osebe)	138	154
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	212	316
Zavrnitev oziroma zavrženje izdaje dovoljenja za opravljanje poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	5	10
Ugotovitvena odločba o pridobitvi dovoljenja za opravljanje funkcije člana poslovodstva zavarovalnega oziroma pozavarovalnega poola	0	1
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje poslov, ki so z zavarovalnimi posli v neposredni zvezi	0	5
Odločba o odobritvi nadomestitve standardiziranih parametrov s parametri zavarovalnice	0	1
SKUPAJ	**878**	**1.296**

Vir: Podatki Agencije

Iz tabele izhaja, da je Agencija v letu 2016 v primerjavi z letom 2015 izdala bistveno večje število odločb, in sicer 1296, kar je za 48 % več kot leta 2015. Med odločbami se je najbolj povečalo število dovoljenj za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, ki je bilo v primerjavi z letom poprej večje za 58 %.

4. IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI UKREPI NADZORA

Agencija opravlja nadzor zlasti s spremljanjem ter preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so ji dolžne poročati na podlagi ZZavar-1 in drugih zakonov, ter z opravljanjem pregledov poslovanja subjektov nadzora. Kadar Agencija pri opravljanju nadzora ugotovi kršitve ZZavar-1 oziroma drugih predpisov, ki urejajo poslovanje subjektov nadzora, subjektu nadzora z odredbo naloži, da kršitve oziroma nepravilnosti odpravi ali da odpravi ali opusti določena dejanja.

4.1. Preverjanje poročil in obvestil

Agencija na podlagi zakona prejema redna in izredna poročila. Redna poročila se nanašajo na periodična poročanja o poslovanju subjektov nadzora. Večina rednega poročanja se izvaja po sistemu In-Reg Firms, ki omogoča elektronski sprejem predpisanih obrazcev, njihovo pregledovanje ter izdelavo različnih agregatnih in drugih poročil.

Agencija s programom In-Reg Firms zbira zavarovalno-statistične podatke, računovodske izkaze zavarovalnic in pokojninskih družb, obrazce za izračun minimalnega kapitala pokojninskih družb, obrazce za izračun presežka iz prevrednotenja v zvezi s sredstvi, ki niso financirana iz zavarovalno-tehničnih rezervacij, obrazce za podrobnejši način izračuna kapitala in izpolnjevanje kapitalskih zahtev ter kapitalske ustreznosti pokojninskih družb, obrazce za kvantitativna poročila zavarovalnic, obrazce za poročanje o imetnikih delnic in kvalificiranih deležev, obrazce za poročanje o naložbah, na podlagi katerih je zavarovalnica pridobila kvalificiran delež, ter obrazce o naložbah premoženja kritnega sklada pokojninskih zavarovanj in o naložbah pokojninskih družb, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij.

Tudi zavarovalnoposredniške družbe, samostojni podjetniki posamezniki, ki kot gospodarsko dejavnost opravljajo storitve posredovanja pri sklepanju zavarovalnih pogodb, in banke, ki na podlagi dovoljenja Banke Slovenije (v nadaljevanju: BS) opravljajo storitve zavarovalnega posredovanja, o strukturi in obsegu posredniških poslov po zavarovalnicah poročajo v elektronski sistem In-Reg Firms.

Izredna poročila se nanašajo na poročila, ki jih zahteva Agencija (kot izvajanje ukrepov nadzora ali kot dodatno poročanje posameznega subjekta nadzora), ter na občasna poročila, ki so jih subjekti nadzora dolžni pošiljati Agenciji (na primer poročila o sklicu in sklepih skupščine in o spremembah v organih upravljanja).

Pri poročanju Agencija spremlja pravočasnost in pravilnost poročanja zavarovalnic ter s podrobnejšo analizo in navzkrižnim nadzorom ugotavlja morebitne vsebinske nepravilnosti. Če ugotovi kršitve in nepravilnosti pri poročanju, pozove subjekt nadzora, naj jih odpravi, lahko pa take ugotovitve pripeljejo tudi do podrobnejšega nadzora s pregledom poslovanja.

4.2. Pregledi poslovanja

S pregledi poslovanja Agencija preverja, ali njeni nadzorovanci poslujejo tako, da je zagotovljena zaščita zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb. Pregledi poslovanja so lahko celoviti ali usmerjeni na posamezna področja. Posamezna področja pregleda se določijo na podlagi informacij, pridobljenih s spremljanjem poročil in obvestil, na pobudo drugih sektorjev v zvezi z izvajanjem nalog Agencije (izdajanje dovoljenj in podobno), ali če Agencija oceni, da je to potrebno glede na informacije, ki izhajajo iz javno razpoložljivih virov. Pregledi poslovanja omogočajo predvsem zagotovitev podatkov in informacij, s katerimi Agencija ne razpolaga na podlagi rednega poročanja in tudi preglede skladnosti dokumentacije s poročili in obvestili, ki jih subjekti nadzora pošiljajo Agenciji.

Na podlagi ugotovitev strokovnih služb Agencija pri ugotovljenih kršitvah in nepravilnostih v poslovanju subjektov nadzora izdaja ukrepe nadzora. Strokovne službe spremljajo tudi odpravljanje kršitev, ki obsega preverjanje poročil o odpravi kršitev in morebitni ponovni pregled poslovanja v obsegu, potrebnem za ugotovitev, ali so kršitve odpravljene.

Od štirih odprtih postopkov pri subjektih nadzora konec leta 2014 so bili v letu 2016 končani trije; eden z ugotovitveno odločbo o odpravi kršitev, izdano po odpravi kršitev, ugotovljenih v odredbi, eden s sklepom o ustavitvi postopka, izdanem po odpravi kršitev po izdanem obvestilu pred izdajo odredbe, in eden z zapisnikom. Ena odprta zadeva iz leta 2014 je bila v letu 2016 še vedno odprta; pri enem subjektu je Agencija v fazi čakanja tožbe.

Od sedmih odprtih postopkov pri subjektih nadzora konec leta 2015 jih je bilo v letu 2016 končanih šest: pri enem subjektu z dopisom o koncu pregleda poslovanja, dvema sklepoma o ustavitvi postopka in dvema ugotovitvenima odločbama o odpravi kršitev, pri enem subjektu nadzora z dvema ugotovitvenima odločbama o odpravi kršitev, pri treh subjektih nadzora z dopisom o koncu pregleda poslovanja, pri enem subjektu nadzora pa z dopisom o koncu pregleda poslovanja, sklepom o ustavitvi postopka in ugotovitveno odločbo o odpravi kršitev. Ena odprta zadeva iz leta 2015 je bila v 2016 še vedno odprta; pri enem subjektu je Agencija v fazi čakanja na odpravo kršitev.

V 2016 je Agencija načrtovala 20 pregledov poslovanja, od tega deset pri zavarovalnicah, štiri pri zavarovalnozastopniških oziroma posredniških družbah, en tematski pregled, dva skupaj z BS, enega skupaj z Agencijo za trg vrednostnih papirjev (v nadaljevanju: ATVP) in dva s tujimi nadzorniki.

Začetih je bilo 23 pregledov; devet pregledov pri zavarovalnicah, od tega šest iz letnega načrta in trije izredni, ter šest pri zavarovalnozastopniških oziroma posredniških družbah. Začet je bil tudi tematski pregled, ki je bil sestavljen iz poziva vsem zavarovalnicam in dveh pregledov pri zavarovalnicah (torej so bili na tem področju izvedeni trije pregledi), dva pregleda z BS, en pregled z ATVP (gre tudi za pregled iz letnega načrta) in dva pregleda s tujimi nadzorniki.

Od 23 začetih pregledov v letu 2016 jih je bilo v istem letu končanih 14, od tega:

- pri zavarovalnicah:
  - en pregled je bil končan s tremi dopisi o dokončanju,
  - dva pregleda sta bila končana z dopisom o dokončanju,
  - en pregled je bil končan s sklepom o ustavitvi postopka;
- pri zavarovalnozastopniških oziroma posredniških družbah:
  - šest pregledov je bilo končanih z dopisom o dokončanju pregleda poslovanja;
- drugo:
  - dva pregleda z BS sta bila končana z dopisi o dokončanju pregleda poslovanja,
  - dva pregleda s tujimi nadzorniki sta bila končana z zapisniki.

Za primerjavo velja omeniti precejšnje povečanje pregledov v letu 2016 glede na leto 2015, saj je bilo v letu 2015 začetih 13 in dokončanih 6 pregledov.

Devet odprtih zadev je po stanju na dan 31. 12. 2016 v različnih fazah:

- zavarovalnice:
  - pri enem subjektu Agencija čaka realizacijo priporočil,
  - pri dveh subjektih Agencija čaka odpravo kršitev,
  - pri dveh subjektih je pregled še odprt, od teh pri enem pregledu Agencija sodeluje z ATVP,
  - tematski pregled je končan, vendar postopki pri obeh zavarovalnicah še niso končani, prav tako še ni pripravljen interni zapisnik.

Konec leta 2016 je bilo torej odprtih enajst pregledov; eden začet v letu 2014, eden začet v letu 2015 in devet začetih v letu 2016. Pri tem je treba upoštevati, da od začetka do konca pregleda mine včasih več časa, ker morajo zavarovalnice imeti dovolj časa za odpravo kršitev ali pa je potreben njihov večji vložek za odpravo kršitev.

Od odprtih enajstih zadev je bilo stanje konec leta 2016 naslednje:

- zavarovalnice (2014):
- pri enem subjektu je Agencija v fazi čakanja tožbe;

- zavarovalnice (2015):
- pri enem subjektu Agencija čaka odpravo kršitev;

- zavarovalnice (2016):
- pri enem subjektu Agencija čaka realizacijo priporočil,
- pri dveh subjektih Agencija čaka odpravo kršitev,
- pri dveh subjektih je pregled še odprt, od teh pri enem pregledu Agencija sodeluje z ATVP,
- tematski pregled je končan, vendar postopki pri dveh zavarovalnicah še niso končani, prav tako še ni pripravljen interni zapisnik (gre torej za tri zadeve).

V letu 2016 je Agencija načrtovala dva skupna pregleda z BS zaradi zaznanega tveganja. Pri nastopanju bank kot zavarovalnih posrednikov pri prodaji zavarovalnih produktov namreč lahko pride do konflikta interesov. Gre predvsem za kreditna zavarovanja in za zavarovanja, pri katerih zavarovanec prevzema naložbeno tveganje, ker so banke oziroma povezane osebe banke upravljavci premoženja, vezanega na naložbeno tveganje. Agencija je zato BS predlagala dva skupna pregleda.

ATVP in Agencija sta načrtovali skupni pregled v družbi za upravljanje v drugi polovici leta 2016.

Skupni pregled z BS je bil izveden v celoti, sodelovanje z ATVP pa v obdobju priprave tega poročilo še poteka. Realizirana sta bila tudi oba pregleda s tujimi nadzorniki.

4.3. Izrekanje ukrepov nadzora

Agencija je v letu 2016 izrekala ukrepe nadzora na podlagi ugotovitev pregledov poslovanja, na podlagi izsledkov iz rednih in izrednih poročil ter na podlagi javno dostopnih informacij. Na podlagi 434. člena ZZavar-1 je Agencija izrekala ukrepe nadzora po uradni dolžnosti.

Z ZZavar-1 sta bila na novo uvedena dva ukrepa nadzora: priporočilo in opozorilo. Agencija izda priporočilo upravi zavarovalnice za izboljšanje poslovanja zavarovalnice, če pri pregledu poslovanja ugotovi nesmotrnosti ali nedoslednosti pri poslovanju zavarovalnice, ki nimajo značilnosti kršitve predpisov. Agencija namesto odredbe o odpravi kršitev izda opozorilo, v katerem zavarovalnico opozori, če pri pregledu poslovanja ugotovi kršitve predpisov, vendar te kršitve po svojih značilnostih in obsegu nimajo pomembnih učinkov.

Agencija je v letu 2016 izdala 26 obvestil pred izdajo odredbe o odpravi kršitev. Obvestilo Agencija izda na podlagi zahteve za poročanje in pravil upravnega postopka, da se subjekt nadzora lahko v določenem roku izreče o dejstvih in okoliščinah, navedenih v obvestilu, ki so pomembne za izdajo odredbe o odpravi kršitev. Če zavarovalnica odpravi kršitev, ki je navedena v obvestilu, o tem v istem roku pisno in z dokazili obvesti Agencijo. Agencija prouči prejeto izjavo in priložene listine. Če ugotovi, da ni izkazano, da so kršitve podane, ali je izkazano, da so bile odpravljene, izda sklep o ustavitvi postopka ukrepa nadzora. Agencija je na podlagi ugotovitve, da so bile kršitve odpravljene, ustavila devet postopkov izreka ukrepa nadzora.

Agencija je različnim subjektom nadzora v letu 2016 izdala štiri odredbe o odpravi kršitev. Kršitve so se nanašale na kršitve glede izročitve pisnega obvestila o podatkih zavarovalnega zastopnika pri sklenitvi zavarovalne pogodbe, glede obnovitvenih načrtov za zavarovalniško aplikacijo, ki bi jih lahko zavarovalnica uporabila v primeru, ko bi bil dostop do aplikacij, ki jih uporablja za redno poslovanje, zaradi nepredvidenega dogodka prekinjen za daljši čas, in glede izpolnjevanja pogojev za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta zavarovalnice.

Zoper odredbo ima subjekt nadzora na podlagi 463. člena ZZavar-1 pravico vložiti ugovor. O ugovoru skladno s 467. členom ZZavar-1 Agencija odloča z odločbo. Agencija je tako v letu 2016 odločala o dveh ugovorih proti odredbi. V eni odločbi o ugovoru je Agencija ugovor zavrnila kot neutemeljen; zoper to odločbo se vodi sodni spor. V drugi odločbi o ugovoru je Agencija ugotovila, da je zavarovalnica kršitev odpravila.

Agencija je v letu 2016 izdala sedem ugotovitvenih odločb o odpravi kršitev.

Agencija je izdala eno odločbo o začetku postopka za odvzem dovoljenja zavarovalnoposredniški družbi zaradi ponavljajoče se kršitve obveznosti poročanja in obveščanja ter zato, ker ni imela zavarovane odgovornosti skladno z zakonom. Zavarovalnoposredniška družba je v roku odpravila kršitve, zato je Agencija s sklepom ustavila postopek ukrepa nadzora.

Agencija je izdala dve odločbi o odvzemu dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja. Eno dovoljenje je bilo odvzeto zavarovalnemu zastopniku zaradi hujših kršitev dobrih poslovnih običajev pri opravljanju poslov zavarovalnega zastopanja, drugo dovoljenje pa je bilo odvzeto, ker je bil zavarovalni zastopnik pravnomočno obsojen.

Agencija je izdala dve odločbi o odvzemu dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega posredovanja. Dovoljenje je bilo zavarovalno posredniškima družbama odvzeto zaradi ponavljajoče kršitve obveznosti poročanja in obveščanja ter zato, ker nista imeli zavarovane odgovornosti skladno z zakonom.

Na področju prekrškovnega prava je Agencija v letu 2016 z odločbo o prekršku izrekla globo kvalificiranemu imetniku, ker pred pridobitvijo kvalificiranega deleža ni pridobil dovoljenja Agencije. Agencija je začela tudi postopka proti dvema zavarovalnoposredniškima družbama, ker nista imeli zavarovane odgovornosti in Agenciji nista poročali o podatkih, ki bi jih bili skladno z zakonom in podzakonskim predpisom dolžne poročati.

Navedeno s primerjavo s predhodnim letom povzemamo v tabeli 4.

Tabela 4:
Podatki o izrekih ukrepov nadzora v letih 2015 in 2016

VRSTA UKREPA	2015	2016
Priporočilo, opozorilo		2
Obvestilo pred izdajo odredbe o odpravi kršitev	9	26
Odredba o odpravi kršitev	8	4
Odločba o ugovoru proti odredbi	1	2
Odločba o začetku postopka za odvzem dovoljenja	2	1
Odločba o odvzemu dovoljenja	3	4
Ugotovitvena odločba o odpravi kršitev	3	7
Sklep o ustavitvi postopka	6	10
SKUPAJ	**32**	**54**

Vir: Podatki Agencije

Vidimo, da je Agencija v letu 2016 izdala 54 ukrepov nadzora, kar pomeni 69-odstotno povečanje glede na leto prej. Omenjeno povečanje izhaja predvsem iz povečanja števila obvestil pred izdajo odredbe o odpravi kršitev, ki znaša 188 %.

5. SODNI POSTOPKI

5.1. Sodni postopki pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije

Na dan 31. 12. 2016 je bila Agencija pri Upravnem sodišču Republike Slovenije stranka v štirih postopkih.

V avgustu 2015 je Agencija prejela tožbo subjekta nadzora, s katero ta izpodbija odločbo Agencije, s katero je Agencija odločila o ugovoru zoper izdano odredbo o odpravi kršitev v zvezi z vrednotenjem naložb. Konec februarja 2017 je Agencija prejela odločitev Upravnega sodišča, s katero je sodišče tožbo rešilo ugodno za Agencijo. Maja 2016 sta dva člana nadzornega sveta vložila tožbo zoper odločbo o ugovoru, s katero je senat Agencije potrdil odredbo o odpravi kršitev, v kateri je bilo ugotovljeno, da člana nadzornega sveta ne izpolnjujeta pogojev za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta zavarovalnice. Novembra 2016 je bila vložena tožba zoper odločbo, s katero je senat Agencije zavrnil izdajo dovoljenja za kvalificiran delež v zavarovalnici.

5.2. Sodni postopki pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije

V letu 2016 je Vrhovno sodišče odločilo o eni vloženi zahtevi za revizijo in jo zavrnilo.

Po stanju na dan 31. 12. 2016 je imela Agencija pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije odprta dva postopka na podlagi zahtev za revizijo v zvezi z vprašanjem spreminjanja premije v času trajanja zavarovalne pogodbe, ki sta ju subjekta nadzora vložila v letu 2014 zoper odločitvi Upravnega sodišča Republike Slovenije, ki je s sodbo zavrnilo tožbi subjektov nadzora zoper odločbi Agencije. Konec januarja in začetek februarja 2017 je Agencija prejela odločitvi Vrhovnega sodišča, s katerima je sodišče zahtevi za revizijo zavrnilo.

5.3. Drugi sodni postopki

Agencija je imela na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani na dan 1. 1. 2016 odprt en delovnopravni spor. Delovnopravni spor poteka zoper Agencijo, v njem pa je bila izdana prva sodba v letu 2015. Zoper to sodbo sta se pritožili Agencija in nasprotna stranka. V maju 2016 je Višje delovno in socialno sodišče pritožbama ugodilo in zadevo vrnilo v ponovno sojenje prvostopenjskemu sodišču, ki je julija 2016 izdalo drugo sodbo. Tudi zoper to sodbo sta se pritožili tako Agencija kot nasprotna stranka, pri čemer Višje delovno in socialno sodišče še ni odločilo o pritožbah. V povezavi z navedeno zadevo je Agencija kot stranski udeleženec udeležena tudi v drugem postopku pred Delovnim in socialnim sodiščem v Ljubljani, v katerega je vstopila v letu 2015.

6. DELO AGENCIJE NA PODROČJU UVEDBE SOLVENTNOSTI II

6.1. Delo na področju priprave podzakonskih predpisov s področja zavarovalništva

Glede na to, da je ZZavar-1, ki je začel veljati 22. 12. 2015, Agenciji naložil pripravo številnih podzakonskih predpisov – pripraviti oziroma izdati je morala 37 novih podzakonskih predpisov, in da je celo leto 2015 najprej še potekalo zaključno delo pri pisanju predloga zakona, pri katerem je Agencija ves čas sodelovala, nato pa sam zakonodajni postopek sprejema ZZavar-1, je Agencija začela pisati podzakonske predpise že v letu 2015, torej že v času, ko je bil Zakon o zavarovalništvu še v fazi predloga. Tako je še v tem letu, na dan uveljavitve ZZavar-1, izdala enega od najobsežnejših podzakonskih predpisov na podlagi ZZavar-1, to je Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice.

Poleg tega je v letu 2016 izdala še 36 podzakonskih predpisov, in sicer:

1. Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 1/16),
2. Sklep o omejenih skladih (Uradni list RS, št. 1/16),
3. Sklep o lastni oceni tveganj in solventnosti (Uradni list RS, št. 1/16),
4. Sklep o obrazcu za prijavo terjatev upnikov iz države članice do zavarovalnic (Uradni list RS, št. 1/16),
5. Sklep o pogojih, potrebnih za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja (Uradni list RS, št. 1/16),
6. Sklep o pomožnih lastnih virih sredstev (Uradni list RS, št. 4/16),
7. Sklep o podrobnejši vsebini določb nekaterih zavarovalnih pogodb (Uradni list RS, št. 4/16),
8. Sklep o podrobnejših pravilih in merilih upoštevanja osebne okoliščine spola (Uradni list RS, št. 4/16),
9. Sklep o podrobnejših navodilih za vrednotenje zavarovalno-tehničnih rezervacij (Uradni list RS, št. 4/16),
10. Sklep o potrebnem znanju za nosilca aktuarske funkcije in pooblaščenega aktuarja (Uradni list RS, št. 9/16),
11. Sklep o poročanju oseb, ki opravljajo storitve zavarovalnega posredovanja (Uradni list RS, št. 9/16),
12. Sklep o pridobitvi nadnacionalne identifikacijske oznake pravnega subjekta (Uradni list RS, št. 9/16),
13. Sklep o poročilih in obvestilih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 9/16),
14. Sklep o registrih zavarovalnih zastopnikov in posrednikov ter zavarovalno zastopniških in posredniških družb (Uradni list RS, št. 9/16),
15. Sklep o zavarovalno-statističnih podatkih (Uradni list RS, št. 9/16),
16. Sklep o uporabi podmodula tveganja katastrofe zdravstvenih zavarovanj (Uradni list RS, št. 9/16),
17. Sklep o uporabi podmodula tveganja katastrofe premoženjskih zavarovanj (Uradni list RS, št. 9/16),
18. Sklep o uporabi modula tveganja življenjskih zavarovanj (Uradni list RS, št. 9/16),
19. Sklep o minimalnem kapitalu pokojninske družbe (Uradni list RS, št. 18/16),
20. Sklep o poročilu pooblaščenega aktuarja pokojninske družbe (Uradni list RS, št. 18/16),
21. Sklep o zavarovalno-tehničnih rezervacijah pokojninske družbe (Uradni list RS, št. 18/16),
22. Sklep o premoženju kritnih skladov pokojninskih družb za dodatno invalidsko in dodatno družinsko pokojnino ter za izplačevanje pokojninskih rent in o poročanju o naložbah teh kritnih skladov ter naložbah pokojninskih družb, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij (Uradni list RS, št. 18/16),
23. Sklep o izračunu kapitala in kapitalski ustreznosti pokojninskih družb (Uradni list RS, št. 18/16),
24. Sklep o uporabi modulov tržnega tveganja in tveganja neplačila nasprotne stranke (Uradni list RS, št. 18/16),
25. Sklep o omejitvah glede sredstev in referenčnih vrednosti pri zavarovanjih z naložbenim tveganjem (Uradni list RS, št. 18/16),
26. Sklep o podrobnejših pravilih glede skrbniških storitev za notranji sklad zavarovalnice (Uradni list RS, št. 18/16),
27. Sklep o lastnih virih sredstev zavarovalnic (Uradni list RS, št. 21/16),
28. Sklep o obravnavi udeležb zavarovalnic (Uradni list RS, št. 21/16),
29. Sklep o imetnikih kvalificiranih deležev zavarovalnic in pokojninskih družb (Uradni list RS, št. 21/16),
30. Sklep o uporabi parametrov, specifičnih za posamezno zavarovalnico,
31. Sklep o dokumentaciji za izkazovanje izpolnjevanja pogojev za člana uprave zavarovalnice (Uradni list RS, št. 22/16),

32. Sklep o postavkah, ki še niso na seznamu lastnih virov sredstev zavarovalnic Uradni list RS, št. 22/16),
33. Sklep o pogojih in načinu pokrivanja izgub z zmanjševanjem zavarovalno-tehničnih rezervacij in odloženih davkov (Uradni list RS, št. 26/16),
34. Sklep o uporabi notranjih modelov (Uradni list RS, št. 47/16),
35. Tarifo o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 52/16) in
36. Sklep o dodatnem revizijskem pregledu zavarovalnice in dodatnem revizorjevem poročilu Uradni list RS, št. 56/16).

6.2. Delo na področju informacijske tehnologije

Agencija je v letu 2016 objavila javno naročilo za nakup nove podporne programske opreme za potrebe poročanja po direktivi Solventnost II, ki bo v določeni meri omogočala avtomatizacijo podatkovne analitike, in sicer predvsem precejšnjega dela podatkovne analitike in kontrol kakovosti ter bo predstavljala čim močnejše analitično orodje za izdelavo in avtomatizirano spremljanje poročil, spremljanje indikatorjev itd. ter možnost samostojnega razvoja poročil in indikatorjev. Postopek oddaje javnega naročila bo predvidoma končan v prvem četrtletju leta 2017, implementacija pa bo izvedena v roku petih mesecev po oddaji javnega naročila.

6.3. Delo na področju prilagoditve poslovnih procesov na Solventnost II

Agencija je že v letu 2015 začela vpeljevati načela nadzora, temelječega na tveganjih, to je oblike nadzora, ki je usmerjena k tveganjem in v prihodnost, ki ga je nadaljevala tudi v letu 2016, kot prvem letu izvajanja nadzora na podlagi novega zakona o zavarovalništvu, ki je v slovenski prostor prenesel Direktivo Solventnost II. Agencija je, na podlagi poročanja zavarovalnic, v letu 2016 izvajala naslednje poglavitne sklope nadzornih aktivnosti.

Najprej je izvedla pregled kakovosti oziroma pravilnosti podatkov, ki so jih zavarovalnice in pozavarovalnice s sedežem v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: zavarovalnice), pripravile in posredovale v pripravljalnem obdobju, pred prehodom na sistem Solventnost II. Namen teh aktivnosti je bil predvsem preveriti pripravljenost zavarovalnic in njihovo razumevanje obravnave podatkov, upoštevaje zahteve Solventnosti II, ter prispevati h kakovostni podatkovni osnovi pri prehodu v sistem poročanja po Solventnosti II. Na osnovi ugotovitev o pregledanih informacijah in podatkih v poročilih je Agencija pripravila in posredovala skupna priporočila zavarovalnicam, s katerimi je zavarovalnice napotila k dodatnemu preverjanju poročanih podatkov.

Nadalje je Agencija izvedla nadzorne postopke, s katerimi je zagotovila pregled kvantitativnih in kvalitativnih podatkov ter informacij, ki so jih zavarovalnice prvič pripravile skladno z zahtevami Solventnosti II, na dan 1. 1. 2016 (t. i. Day 1) in nato kasneje, po stanju na zadnji dan vsakega četrtletnega obdobja leta 2016. Prejete podatke in informacije je Agencija pregledala z vidika pravilnosti in popolnosti glede na zahteve Solventnosti II. Zavarovalnice, pri katerih je ugotovila nepravilnosti, nejasnosti ali pomanjkljivosti, je Agencija o tem pisno obvestila, jih pozvala k njihovi odpravi in k ponovnemu poročanju popravljenih podatkov oziroma informacij.

Poleg navedenih aktivnosti je Agencija na podlagi interno opredeljene Metodologije za oceno tveganj subjektov nadzora v letu 2016 pristopila k vzpostavitvi postopkov nadzora, ki temelji na tveganjih. Pri tem je želela identificirati najpomembnejša tveganja posameznih subjektov nadzora, obenem pa tudi zagotoviti, da bo postopke nadzora izvajala objektivno, sledljivo in transparentno, upoštevaje velikost, obseg in naravo poslov ter profil tveganj posameznega subjekta nadzora. Skupina strokovnjakov v okviru ocene tveganj analizira poslovni model in prouči poglavitne segmente poslovanja posameznega subjekta. Tako so v presojo vključena tudi vsa opredeljena področja pregleda iz drugega odstavka 36. člena Direktive Solventnost II [17]. Agencija je v okviru tega dela nadzora izdelala kompozitno oceno tveganj in trend tveganja, ki sku-

[17] Nadzorni organi pregledajo in ovrednotijo zlasti:
a) sistem upravljanja, vključno z lastno oceno tveganja in solventnosti ...;
b) zavarovalno-tehnične rezervacije ...;
c) zahtevani kapital ...;
d) naložbena pravila ...;
e) kakovost in količino lastnih sredstev ...;
f) če zavarovalnica ali pozavarovalnica uporablja popolni ali delni notranji model, stalno skladnost z zahtevami za popolne ali delne notranje modele ....

paj predstavljata v prihodnost usmerjeno regulatorno oceno. Tako pridobljena regulatorna ocena Agenciji omogoča prioritizacijo nadzorniških aktivnosti in obenem pomaga pri zgodnjem odkrivanju in odpravljanju potencialnih žarišč na ravni posameznega subjekta nadzora in na ravni zavarovalnega sektorja.

Pridobljeni podatki obenem služijo kot osnova za identifikacijo tveganj za finančno stabilnost za potrebe dela Odbora za finančno stabilnost.

7. DELO AGENCIJE NA DRUGIH ZAKONODAJNIH PODROČJIH

7.1. Delo na področju priprave zakonov

Agencija je bila v letu 2016, na zaprosilo oziroma na lastno pobudo, vključena tudi v proces sprejemanja in spreminjanja drugih predpisov, ki se jih delo Agencije dotika oziroma, ki vplivajo na delo Agencije neposredno ali posredno, torej tako, da vplivajo na poslovanje subjektov nadzora Agencije, in sicer naslednjih predpisov:

1. Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti: zakon uvaja bolj centraliziran način ravnanja s stvarnim premoženjem države in lokalnih skupnosti, tako da sledi aktualnemu razvoju in razmeram na trgu ter potrebam države in samoupravnih lokalnih skupnosti;
2. Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o organu in skladu za reševanje bank;
3. Zakona o centralnem kreditnem registru: z zakonom se vzpostavi centralni kreditni register kot centralizirana baza podatkov o kreditnih poslih s fizičnimi osebami in poslovnimi subjekti ter o kreditnih tveganjih in drugih izpostavljenostih do poslovnih subjektov; Banki Slovenije se omogoči učinkovitejše izvajanje njenih nalog in pooblastil na področju vodenja denarne politike, zagotavljanja finančne stabilnosti ter makrobonitetnega nadzora z izmenjavo podatkov in informacij iz centralnega kreditnega registra med članicami sistema;
4. Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trgu finančnih instrumentov: gre za prilagoditev domače zakonodaje Uredbi 596/2014/EU, s katero bo vzpostavljeno enotnejše tolmačenje okvira EU o zlorabi trga, ki jasneje opredeljuje pravila, ki se uporabljajo v vseh državah članicah in odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti ter nedoslednosti Zakona o trgu finančnih instrumentov;
5. Sprememb pravilnikov, izdanih na podlagi Zakona o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb, to je Pravilnika za izračun matematičnih rezervacij, Pravilnika o podrobnejših lastnostih naložb premoženja Prvega pokojninskega sklada ter o podrobnejših pravilih za razpršitev teh naložb in njihovo usklajenost in Pravilnika o načinu izračuna čiste vrednosti premoženja in vrednosti enote premoženja Prvega pokojninskega sklada;
6. Zakona o revidiranju in ocenjevanju vrednosti (ZRev-3): ta bo implementiral Direktivo 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze, spremembi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS ter razveljavitvi direktive Sveta 84/253/EGS (UL L št. 157 z dne 9. 6. 2006), zadnjič spremenjeno z Direktivo 2014/56/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o spremembi Direktive 2006/43/ES o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze;
7. Zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank: cilj predloga zakona je zagotoviti, da se propadanje bank upravlja urejeno, brez uporabe javnih sredstev, in se s tem prepreči širjenje negativnega vpliva na druge ustanove; v ta namen se s predlaganim zakonom pristojnim organom zagotovi učinkovite instrumente in pooblastila za vnaprejšnjo obravnavo bančne krize, zaščito finančne stabilnosti in zmanjšanje izpostavljenosti davkoplačevalcev izgubam; z zagotovitvijo ustreznih instrumentov za učinkovito obravnavanje bank v težavah, kot jih predvideva Direktiva 2014/59/EU, se zagotavlja tudi prenos te direktive v slovenski pravni red;
8. Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma: z novim zakonom se odpravljajo nekatere ugotovljene težave dotedanje ureditve v Republiki Sloveniji, poleg tega pa cilje novega zakona lahko strnemo v naslednje:

- prenos Direktive 2015/849/EU v slovenski pravni red in zagotovitev globalnega pristopa v boju zoper pranje denarja in financiranje terorizma z uporabo mednarodnih standardov, kadar je to mogoče, tudi zunaj meja Republike Slovenije;
- izboljšanje učinkovitosti sistema boja proti pranju denarja in financiranju terorizma v Republiki Sloveniji z okrepitvijo pooblastil urada;
- okrepitev sodelovanja med uradom in drugimi državnimi organi;
- dodelitev inšpekcijskih pooblastil uradu;
- določitev učinkovitih, sorazmernih in odvračilnih kazni za primere nespoštovanja zakonskih določb;

9. Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (v nadaljevanju: ZP): novela zakona prinaša nekaj bistvenih sprememb, ki naj bi po eni strani pripomogle k večji učinkovitosti organov in racionalizaciji poslovanja, poenostavili pa naj bi se tudi posamezni postopki, po drugi strani pa naj bi se

s spremembami v največji možni meri zagotovilo varovanje temeljnih človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter pošten in pravičen postopek o prekršku; novela tako uvaja nov, za učinkovitost postopka zelo pomemben institut oziroma ukrep, to je nadomestni zapor, ki bo nadomestil z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije odpravljen uklonilni zapor, uvaja institut napovedi zahteve za sodno varstvo v hitrem postopku o prekršku, prenavlja sistem obročnega plačila globe in postopka v zvezi z nadomestitvijo globe z delom v splošno korist ter institut zastaranja, prinaša spremembe na področju začasnega odvzema vozniškega dovoljenja in odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, uvaja možnost posega v tajnost pisem in drugih občil ob pregonu hujših prekrškov, usklajuje določbe ZP-1 z določbami Kazenskega zakonika RS ter prinaša še nekaj drugih, toda za postopek o prekršku nič manj pomembnih novosti; novela Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 32/2016 z dne 6. maja 2016, ZP-1J), ki se je začela uporabljati dne 6. novembra 2016, je med drugim prinesla spremembe tudi glede predpisovanja prekrškov in sankcij, saj izključuje uporabo določb Zakona o prekrških-1 v primerih, ko bo poseben zakon uvedel administrativno sankcioniranje pravnih oseb, pri čemer bo takšna ureditev mogoča le v predpisih, ki jih izvajajo t. i. regulatorni organi (Banka Slovenije, Agencija za varstvo konkurence, Agencija za zavarovalni nadzor, Agencija za trg vrednostnih papirjev in Urad za preprečevanje pranja denarja); Agencija je v letu 2016 sodelovala v medresorskem in strokovnem usklajevanju pri pripravi novele zakona;

10. Zakona o javnih financah: z novelo zakona se prvenstveno želi vzpostaviti vzdržne javne finance; predlagani zakon tudi določa, da posredni uporabniki proračuna, razen izjem, določenih v drugih zakonih, ne morejo imeti v lasti nepremičnega premoženja, saj je to lahko zgolj v lasti ustanovitelja, kar pomeni, da bo v prehodnem obdobju treba vložiti vse napore, da se v pristojnih zemljiških knjigah, pri nepremičninah, ki so v lasti posrednih uporabnikov, spremeni lastnik; posredni uporabniki bodo morali po uveljavitvi tega zakona za nepremičnino, ki jo imajo v upravljanju, plačevati najemnino vsaj v višini obračunane amortizacije; predlagani zakon določa tudi, da se premično premoženje prenese v last posrednim uporabnikom proračuna kot namensko premoženje; s predlaganim zakonom se ureja tudi priprava in predložitev letnih poročil, za blagajne javnega financiranja kot tudi za neposredne uporabnike ter posredne uporabnike proračunov;
11. Zakona o sistemu jamstva za vloge: cilj zakona je ureditev sistema jamstva za vloge na način financiranja jamstvene sheme po načelu ex ante, določitev nosilca sistema jamstva za vloge ter njegove pristojnosti in naloge na tem področju, ustanovitev sklada za jamstvo vlog in ureditev vprašanj v zvezi z njegovim delovanjem ter prenos Direktive 2014/49/EU v pravni red Republike Slovenije.

7.2. Delo na področju priprave podzakonskih predpisov

Na podlagi ZPIZ-2 je Agencija v letu 2016 izdala Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o poročanju upravljavca pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad (Uradni list RS, št. 26/16), in Sklep o poročanju upravljavca pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad, o kapitalu, rezervacijah za nedoseganje zajamčene vrednosti sredstev in strukturi naložb iz naslova teh rezervacij (Uradni list RS, št. 49/16).

8. POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DOMAČIMI IN TUJIMI NADZORNIMI ORGANI

8.1. Sodelovanje z domačimi in tujim nadzornimi organi

Agencija pri svojem delu redno sodeluje z BS, ATVP, Slovenskim zavarovalnim združenjem, Slovenskim inštitutom za revizijo, Agencijo za javni nadzor nad revidiranjem, Uradom za preprečevanje pranja denarja in Komisijo za preprečevanje korupcije.

Poleg sodelovanja z nadzornimi organi Agencija pri opravljanju svojega dela redno sodeluje tudi z ministrstvi, katerih delo pokriva tudi področje zavarovalništva, zlasti z Ministrstvom za finance, Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Ministrstvom za zdravje.

Skladno s Pravilnikom o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov so imeli člani Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov v sestavi viceguverner BS oziroma direktor Oddelka za bančni nadzor BS, direktor ATVP in direktor Agencije v letu 2016 štiri srečanja. Skladno z drugim odstavkom 6. člena Pravilnika dolžnost sklicevanja sestankov in priprave zapisnika vsako leto preide na drug nadzorni organ. V letu 2016 je te naloge izvajala BS, v letu 2017 pa jih bo prevzela ATVP.

Skladno z določili ZMbNFS deluje Odbor za finančno stabilnost, ki je pristojen za oblikovanje makrobonitetne politike v Republiki Sloveniji. Cilj delovanja odbora je prispevati k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema, vključno z okrepitvijo njegove odpornosti in zmanjšanjem kopičenja sistemskih tveganj, ter tako zagotoviti vzdržen prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti. Člani odbora so guverner BS in viceguverner, pristojen za nadzor bančnega poslovanja, direktor ATVP in njegov namestnik, direktor Agencije in njegov namestnik ter dva predstavnika Ministrstva za finance, ki pa nimata glasovalne pravice. Člani odbora so pri svojem odločanju neodvisni in niso zavezani k upoštevanju navodil svojih nadrejenih, državnih ali drugih organov. Za svoje delo je odbor odgovoren izključno Državnemu zboru Republike Slovenije, ki mu poroča enkrat letno. Odbor po potrebi poroča tudi organom Evropske unije in Evropskemu odboru za sistemska tveganja. Guverner BS je predsednik odbora in predseduje sejam odbora. Odbor odloča na sejah, ki jih predsednik odbora skliče praviloma štirikrat na leto. V primeru zaznanih potreb se lahko skličejo dodatne seje odbora, tudi na pobudo drugih članov odbora. Odbor za finančno stabilnost se je v letu 2016 sestal na štirih sejah. Agencija na sejah odbora sodeluje s pripravo prikazov tveganj zavarovalniškega sektorja na krovni ravni, pa tudi z analizami posameznih tveganj. Predstavniki Agencije so se v letu 2016 skupaj z drugimi člani Odbora za finančno stabilnost udeleževali tudi sej Generalnega odbora (angl.: General Board) Evropskega odbora za sistemska tveganja (angl.: ESRB).

Agencija je bila v letu 2016 vključena v projekte Urada za preprečevanje pranja denarja v delu, ki se nanaša na zavarovalniški sektor. Sodelovala je pri posodobitvi Poročila o izvedbi nacionalne ocene tveganja Republike Slovenije za pranje denarja in financiranje terorizma s podatki za leto 2014 in 2015 za poglavje ranljivost zavarovalniškega sektorja. Poleg tega je sodelovala v petem krogu ocenjevanja Odbora strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje uspešnosti ukrepov preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma - MONEYVAL, z vidika ureditve področja preprečevanja pranja denarja v zavarovalniškem sektorju. Ocenjevanje je temeljilo na priporočilih Financial Action Task Force (FATF).

Agencija sodeluje tudi z nadzornimi organi zavarovalnega oziroma finančnega nadzora držav članic Evropskega gospodarskega prostora in republik bivše Jugoslavije. V okviru medsebojnega sodelovanja Agencija tudi neformalno svetuje nekaterim nadzornim organom glede uvajanja zavarovalniške zakonodaje.

Zaposleni na Agenciji so tudi v letu 2016 dejavno sodelovali na kolegijih nadzornikov (angl.: College Meeting) zavarovalnih skupin iz držav članic Evropske unije, ki imajo hčerinske družbe v Republiki Sloveniji, in sicer skupine Merkur zavarovalnice, Zavarovalnice Grawe in Zavarovalnice Generali.

8.2. Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – EIOPA

EIOPA je bila kot Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine ustanovljena 1. 1. 2011 z Uredbo Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 9. novembra 2010 (angl.: Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a European Supervisory Authority (ESA)) in je nadomestila dotedanji CEIOPS (angl.: Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors). Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine je bil ustanovljen hkrati z Evropskim bančnim organom (angl.: European Banking Authority – EBA) ter Evropskim organom za vrednostne papirje in finančne trge (angl.: European Securities and Markets Authority – ESMA) kot odziv na svetovno finančno krizo. Glavna naloga EIOPA je povezava med nacionalnimi nadzornimi organi s ciljem poenotiti nadzorno regulativo oziroma zakonodajo in nadzorne prakse. Organi vodenja EIOPA so predsednik (angl.: Chairman), izvršni direktor (angl.: Executive Director), Odbor nadzornikov (angl.: Board of Supervisors) in Upravni odbor (angl.: Management Board).

Predsednik EIOPA je bil v letu 2016 predstavnik portugalske nadzorne ustanove, izvršni direktor pa je od marca 2016 predstavnik italijanske nadzorne ustanove. Upravni odbor EIOPA poleg predsednika sestavlja še šest izvoljenih predstavnikov nadzorov držav članic. V letu 2016 so upravni odbor EIOPA sestavljali predstavniki iz Nemčije, Romunije, Italije, Slovaške, Belgije in Francije.

V letu 2016 je Agencija sodelovala na petih zasedanjih Odbora nadzornikov, ki ga sestavljajo vsi predstojniki zavarovalnih nadzorov držav članic in so potekala v Frankfurtu.

Zaradi uvedbe Solventnosti II s 1. 1. 2016 je v letu 2016 EIOPA izvedla notranjo reorganizacijo, ki je obsegala tako sistem stalnih delovnih skupin kot tudi reorganizacijo organizacijskih enot EIOPE. Skladno s sklepom Odbora nadzornikov sta bila ustanovljena dva usmerjevalna odbora (angl.: Steering Committee) – Odbor za zavarovalno politiko (angl.: Insurance Policy Committee) ter Odbor za tveganja in finančno stabilnost (angl.: Risk and Financial Stability Committee). Odbor za zavarovalno politiko redno preverja ustreznost regulativnega okvira na osnovi dejstev in usmerja izvajanje pomembnih projektov na področju regulative, vključno s preverjanjem ustreznosti obstoječih elementov regulativnega okvira, pripravo predlogov nove regulative, ter usmerjanje implementacije regulative. Odbor za tveganja in finančno stabilnost identificira, ocenjuje in prioritizira tveganja za finančno stabilnost, usmerja razvoj okvira za nadzor tržnih trendov in zadev v povezavi s finančno stabilnostjo, usmerja razvoj stresnih testov za sektor ter se ukvarja s potencialnimi posledicami neugodnega razvoja dogodkov, ki lahko prizadenejo sektor zavarovalništva in poklicnih pokojnin v Evropi. Odbor za tveganja in finančno stabilnost skrbi tudi za institucionalni okvir EIOPE za preprečevanje in obvladovanje kriznih dogodkov ter za okvir reševanja zavarovalnic v težavah. Člani obeh odborov so lahko le člani Odbora nadzornikov ali njihovi namestniki, odbora pa sta namenjena usmerjanju dela tekočih projektov, rednemu spremljanju njihovega dela in obravnavi smotrnosti novih predlaganih projektov.

Poleg obeh usmerjevalnih odborov v okviru EIOPE so v letu 2016 delovale še naslednje projektne skupine:

- Skupina za IT in podatke (angl.: IT and Data Committee),
- Skupina za varstvo potrošnikov in finančne inovacije (angl.: Committee on Consumer Protection and Financial Innovation),
- Skupina za poklicne pokojnine (angl.: Occupational Pensions Committee) in
- Skupina za osebne pokojnine (angl.: Task Force on Personal Pensions).

V letu 2017 bo EIOPA izvedla pregled učinkovitosti nove strukture organizacije in v primeru pozitivnega rezultata nadaljevala reorganizacijo dela projektnih delovnih skupin.

Na ravni nacionalnih nadzornih organov so v letu 2016 začele delovati tudi t. i. ekspertne skupine (angl.: Expert Network), ki združujejo strokovnjake za kvantitativne zahteve, upravljanje tveganj, podatkov, notranjih modelov in finančne stabilnosti. Ti strokovnjaki, zaposleni pri nacionalnih nadzornih organih, sodelujejo pri izvajanju implementacijskih aktivnosti, izmenjavi informacij glede regulative in oblikovanju odgovorov na tehnična in vsebinska vprašanja, ki jih subjekti nadzora in drugi deležniki posredujejo nacionalnim nadzornim organom ali EIOPI.

Zaposleni Agencije so v letu 2016 aktivno sodelovali v Odboru za tveganja in finančno stabilnost, ekspertnih skupinah in pri projektu pregleda ustreznosti izračuna kapitalskih zahtev (angl.: SCR review).

8.3. Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS

Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov, ustanovljeno leta 1993, združuje zavarovalne nadzornike iz več kot 200 držav in opazovalce. IAIS objavlja osnovna načela zavarovalništva (angl.: Insurance Core Principles), standarde in usmeritve ter organizira izobraževanja in druge oblike podpore, potrebne za učinkovito delo zavarovalnih nadzornikov. IAIS sodeluje z drugimi telesi, ki objavljajo standarde nadzora, reguliranja in poslovanja v finančnem sektorju, ter mednarodnimi organizacijami, ki si prizadevajo za finančno stabilnost. Znotraj IAIS delujejo Komisija za finančno stabilnost s Tehnično komisijo, Implementacijska komisija, Proračunska komisija ter Revizijska komisija s Komisijo za tveganja. Prvi dve komisiji sestavlja tudi mnogo delovnih skupin, pri čemer je direktor Agencije član Delovne skupine za upravljanje (angl.: Governance Working Group) in Delovne skupine za nadzor nad ravnanjem udeležencev na trgu (angl.: Market Conduct Working Group), v letu 2016 pa je bil imenovan tudi za predsednika Delovne skupine za finančno vključitev (angl.: Financial Inclusion Working Group), ki deluje v okviru Implementacijske komisije. Zaposleni Agencije so v letu 2016 izvajali aktivnosti v okviru Implementacijske komisije, Delovne skupine za ravnanje udeležencev na trgu in Delovne skupine za pokojninska zavarovanja.

Poleg tega sta se dva zaposlena udeležila letne konference IAIS.

9. POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH

9.1. Poročanje drugim nadzornim organom in ustanovam

Agencija skladno s predpisi in dogovori redno pripravlja poročila za domače in tuje nadzorne organe. Agencija redno poroča o stanju na zavarovalnem trgu BS, in sicer v okviru četrtletnih standardiziranih poročil, štirikrat letno o stanju na trgu poroča tudi Statističnemu uradu Republike Slovenije, štirikrat letno pripravi poročilo o izvajanju pokojninskih zavarovanj za Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Poleg tega Agencija redno polletno pripravlja poročila o stanju na zavarovalniškem trgu in ločeno o stanju na trgu pokojninskih zavarovanj za EIOPO. Enkrat letno Agencija pripravlja tudi ločena poročila o poslovanju slovenskih zavarovalnic in pokojninskih družb za potrebe Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

9.2. Vodenje registrov in drugih javno dostopnih seznamov

Na podlagi prvega odstavka 562. člena ZZavar–1 je Agencija dolžna voditi naslednje registre:

1. register zavarovalno zastopniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja;
2. register zavarovalno posredniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega posredovanja;
3. register oseb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja;
4. register oseb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega posredovanja;
5. register drugih oseb, če sklepajo zavarovanja, ki so v neposredni zvezi z glavno storitvijo, ki jo opravljajo (na primer špediterji in osebe, ki opravljajo tehnične preglede vozil);
6. register zavarovalnozastopniških oziroma posredniških družb držav članic, ki so na območju Republike Slovenije upravičene opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja s podružnico, ustanovljeno na območju Republike Slovenije;
7. register zavarovalnozastopniških in posredniških družb oziroma drugih oseb držav članic in zavarovalnih zastopnikov oziroma posrednikov držav članic, ki so na območju Republike Slovenije upravičeni neposredno opravljati storitve oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja;
8. register zavarovalnozastopniških družb oziroma zavarovalnoposredniških družb tretjih držav, ki so na območju Republike Slovenije upravičene opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja s podružnico in so pridobile dovoljenje Agencije.

Skladno s četrtim odstavkom 562. člena ZZavar-1 so vsi našteti registri javni.

Pomembna novost je javna objava registrov fizičnih oseb, ki jim je bilo izdano dovoljenje za opravljanje poslov, to je registra oseb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja, in registra oseb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega posredovanja, poleg tega je novost tudi javna objava registra drugih oseb, če sklepajo zavarovanja, ki so v neposredni zvezi z glavno storitvijo, ki jo opravljajo.

Prav tako je Agencija na svoji spletni strani posodobila oziroma razširila iskalni niz podatkov znotraj vseh objavljenih registrov.

Agencija vodi tudi javno dostopen seznam zavarovalnih subjektov (zavarovalnic, pokojninskih družb in drugih nadzorovanih ustanov) s sedežem v Republiki Sloveniji z navedbo zavarovalnih vrst, v katerih so posamezni subjekti pridobili dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti, ter javno dostopen seznam zavarovalnih subjektov s sedežem v tujini, ki so priglasili opravljanje dejavnosti na ozemlju Republike Slovenije z navedbo zavarovalnih vrst, za katere velja priglasitev.

9.3. Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih

Zaposleni Agencije so se v letu 2016 udeležili številnih delovnih sestankov ter določenih seminarjev in strokovnih posvetov doma in v tujini.

V tujini so se zaposleni v večini udeležili usposabljanj, ki so potekala v okviru EIOPE in so se večinoma nanašala na projekt Solventnost II, nadzor skupin, na področje dogajanja na evropskem trgu pokojnin in nadzora nad ravnanjem udeležencev na trgu. Usposabljanje v okviru EIOPE je ključno orodje za spodbujanje skupne kulture na področju nadzora in za izmenjavo dobrih praks z drugimi nadzornimi organi na območju Evropske unije.

Zaposleni so se v letu 2016 med drugim udeležili tudi 23. Dnevov slovenskega zavarovalništva, dnevov slovenskih pravnikov, konference računovodij, konference notranjih revizorjev in davčne konference.

10. ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV Z DELOM AGENCIJE

Agencija je v letu 2017 izvedla anketo o zadovoljstvu uporabnikov z njenim delom v letu 2016, ki jo je poslala 21 subjektom nadzora – vsem zavarovalnicam, pozavarovalnicama, pokojninskim družbam, Poolu za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti in Slovenskemu zavarovalnemu združenju.

Na anketo se je odzvalo 10 zavarovalnic oziroma pozavarovalnic, ena pokojninska družba in dva druga subjekta nadzora.

Rezultati ankete so prikazani v tabeli 5.

Tabela 5:
Rezultati ankete o zadovoljstvu uporabnikov z delom Agencije (v %)

ZŠ	Vprašanje	Zelo nezadovoljni	Nezadovoljni	Niti zadovoljni niti nezadovoljni	Zadovoljni	Zelo zadovoljni	Nerelevantno vprašanje za subjekt
		1	2	3	4	5	6
1	Kako ste na splošno zadovoljni z Agencijo za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija)?	0,00	7,70	0,00	76,90	15,40	0,00
2	Kako ste bili zadovoljni z delom Agencije v letu 2016?	0,00	0,00	7,70	61,50	30,80	0,00
3	Ali ste zadovoljni z uradnimi urami Agencije?	0,00	0,00	30,80	61,50	7,70	0,00
4	Kako ste zadovoljni s strokovnostjo odgovorov Agencije na vaša vprašanja, ki ste jih v preteklem letu zastavili Agenciji?	0,00	0,00	23,10	38,50	23,10	15,40
5	Kako ste zadovoljni z odzivnim časom, v katerem ste od Agencije prejeli povratno informacijo na vaše uradno vprašanje?	0,00	0,00	15,40	69,20	0,00	15,40
6	Kako ste zadovoljni z odzivnim časom, v katerem ste od Agencije prejeli povratne informacije na vaša vprašanja?	0,00	0,00	7,70	61,50	15,40	15,40
7	Kako ste zadovoljni z delom in strokovnostjo nadzora na terenu?	0,00	0,00	15,40	38,50	15,40	30,80
8	Kako ste zadovoljni s časom trajanja nadzora na terenu (od časa prihoda do časa odhoda nadzornikov na terenu)?	0,00	0,00	7,70	46,20	15,40	30,80
9	Kako ste zadovoljni z načinom komunikacije nadzornikov na terenu?	0,00	0,00	0,00	53,80	15,40	30,80
10	Kako ste zadovoljni z uporabniško izkušnjo (navigacija, menuji, design...) spletne strani Agencije www.a-zn.si?	0,00	0,00	23,10	53,80	23,10	0,00
11	Kako ste zadovoljni z vsebino (na voljo so vse informacije, ki jih potrebujete, vsebina je pregledna,...) spletne strani Agencije www.a-zn.si?	0,00	0,00	15,40	61,50	23,10	0,00
12	Kako ste zadovoljni z Agencijskim portalom za oddajanje poročil (In Reg oziroma Vizor)?	0,00	7,70	7,70	53,80	15,40	15,40

Vir: Podatki Agencije

Povprečna ocena odgovorov na 5-stopenjski lestvici (1 = zelo nezadovoljni, 5 = zelo zadovoljni) je znašala 4,0.

Ko primerjamo rezultate ankete z lanskimi, lahko ugotovimo, da je pri večini vprašanj stopnja zadovoljstva podobna, izboljšala pa se je stopnja zadovoljstva z nadzorom na terenu.

Fotografija: Thinkstock

III. LETNI OBRAČUN AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2016

AUDITING revizijske storitve

Audit-i.n.g, revizijske storitve, d.o.o
Tržaška cesta 2
1000 Ljubljana

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Svetu
AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR
Tržaška cesta 16
Ljubljana

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze Agencije za zavarovalni nadzor, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2016 ter in z njo povezan izkaz prihodkov in odhodkov za tedaj končano leto ter priloge k računovodskim izkazom in druge pojasnjevalne informacije. Pregledali smo tudi poslovno poročilo.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj Agencije za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju AZN) na dan 31. decembra 2016 ter razliko med prihodki in odhodki za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o računovodstvu in z njim povezanimi podzakonskimi predpisi.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od agencije in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo poslovno poročilo, ki je sestavni del letnega poročila (letnega obračuna) agencije AZN, vendar ne vključujejo računovodskih izkazov in našega revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z opravljeno revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembno napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem ni nič takega, o čemer bi morali poročali.

AUDITING revizijske storitve

Odgovornost poslovodstva in pristojnih za upravljanje za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z Zakonom o računovodstvu in z njim povezanimi podzakonskimi predpisi in za tàko notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi računovodskih izkazov agencije odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenja, razen če namerava poslovodstvo agencijo likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Svet agencije AZN je odgovoren za nadzor nad pripravo računovodskih izkazov in za potrditev revidiranega letnega poročila.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z MSR, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe, lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- opravimo postopke preverjanja in razumevanja notranjih kontrol, pomembnih za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenja o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij poslovodstva;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbujajo dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;
- pristojne za upravljanje med drugim obveščamo načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

AUDITING revizijske storitve

Odstavek o drugi zadevi

Računovodske izkaze agencije AZN za leto, ki se je končalo 31. decembra 2015, je revidiral drug revizor, ki je 7. marca 2016 o njih izrazil mnenje brez pridržka.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

Poslovodstvo je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o računovodstvu in z njim povezanimi podzakonskimi predpisi. Naša odgovornost je podati oceno o tem, ali je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v zvezi s tem so opravljeni v skladu z Mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni zgolj na oceno skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi.

Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

Ljubljana, 17. marec 2017

Milan Jerič,
pooblaščeni revizor

Audit-i.n.g. d.o.o.
Tržaška cesta 2
1000 Ljubljana

AUDITING revizijske storitve

BILANCA STANJA na dan 31.12.2016 (v EUR - brez centov)

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU (002-003+004-005+006-007+008+009+010+011)	**001**	**211.743**	**230.310**
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	426.116	409.875
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	359.417	339.105
02	NEPREMIČNINE	004	0	0
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	0	0
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	530.209	529.815
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	385.165	370.275
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0	0
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0	0
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0	0
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (013+014+015+016+017+018+019+020+021+022)	**012**	**3.491.277**	**3.453.987**
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	013	0	0
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	465.722	437.001
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	2.805	6.406
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	311	393
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	3.000.000	3.000.423
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	14.605	7.169
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0	0
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	7.834	2.595
	C) ZALOGE (024+025+026+027+028+029+030+031)	**023**	**0**	**0**
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0	0
31	ZALOGE MATERIALA	025	0	0
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0	0
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027	0	0
34	PROIZVODI	028	0	0
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	0	0
36	ZALOGE BLAGA	030	0	0
37	DRUGE ZALOGE	031	0	0
	I. AKTIVA SKUPAJ (001+012+023)	**032**	**3.703.020**	**3.684.297**
99	AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	033	0	0
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (035+036+037+038+039+040+041+042+043)	**034**	**251.342**	**260.124**

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	0	242
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	140.962	151.657
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	81.575	76.273
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	28.557	31.952
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	248	0
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0	0
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	0	0
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (045+046+047+048+049+050+051+052-053+054+055+056+057+058-059)	**044**	**3.451.678**	**3.424.173**
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0	0
91	REZERVNI SKLAD	046	0	0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	0	0
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048	0	0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0	0
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050	0	0
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051	0	0
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052	3.403.057	3.326.954
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053	0	0
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0	0
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	0	0
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	841	841
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0	0
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	47.780	96.378
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0	0
	I. PASIVA SKUPAJ (034+044)	**060**	**3.703.020**	**3.684.297**
99	PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	061	0	0

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV - DOLOČENIH UPORABNIKOV od 01.01.2016 do 31.12.2016 (v EUR - brez centov)

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861+862-863+864)	**860**	**3.158.417**	**2.980.459**
760	**PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV**	**861**	**3.158.417**	**2.980.459**
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	**862**	**0**	**0**
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	**863**	**0**	**0**
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	0	0
762	B) FINANČNI PRIHODKI	865	651	17.220
763	**C) DRUGI PRIHODKI**	**866**	**110**	**0**
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	867	0	590
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0	590
del 764	**DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI**	**869**	**0**	**0**
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	870	3.159.178	2.998.269
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	871	1.124.642	1.032.979
del 466	**NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA**	**872**	**0**	**0**
460	STROŠKI MATERIALA	873	27.337	28.061
461	STROŠKI STORITEV	874	1.097.305	1.004.918
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	875	1.915.355	1.776.955
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	1.573.722	1.462.833
del 464	**PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV**	**877**	**255.480**	**238.108**
del 464	**DRUGI STROŠKI DELA**	**878**	**86.153**	**76.014**
462	**G) AMORTIZACIJA**	**879**	**78.345**	**69.639**
463	H) REZERVACIJE	880	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	881	1.747	838
467	K) FINANČNI ODHODKI	882	258	153
468	L) DRUGI ODHODKI	883	0	0
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885+886)	884	27	1.459
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	27	1.459
	N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	887	3.120.374	2.882.023
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	888	38.804	116.246
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887-870)	889	0	0
del 80	**Davek od dohodka pravnih oseb**	**890**	**11.299**	**19.868**
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888-890)	891	27.505	96.378
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889+890) oz. (890-888)	892	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	39	34
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI

Skladno z drugim odstavkom 20. člena Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C, 114/06 – ZUE – v nadaljevanju: ZR) in Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o sestavljanju letnih poročil) je oblika in vsebina računovodskih izkazov predpisana.

Po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil sta računovodska izkaza, ki ju mora sestaviti Agencija:

- Bilanca stanja, sestavljena na obrazcu Bilanca stanja (priloga 1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil) in
- Izkaz prihodkov in odhodkov, sestavljen na obrazcu Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (priloga 3 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavljena iz vrednostnih pojasnil, opisnih pojasnil in pojasnil računovodskih izkazov.

2.1. Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom

Po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil so vrednostna pojasnila k bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov predpisana v obliki obveznih prilog ter evidenčnih izkazov.

Obvezni prilogi k bilanci stanja sta preglednici, ki sta sestavljeni na obrazcih:

- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (priloga 1/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil) in
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (priloga 1/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

Obvezna priloga k izkazu prihodkov in odhodkov je preglednica, ki je sestavljena na obrazcu Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti (priloga 3/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

- Evidenčni izkazi, ki jih določajo od 21. do 25. člen Pravilnika o sestavljanju letnih poročil, so sestavljeni na obrazcih:
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (priloga 3/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil),
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov (priloga 3/A-1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil) in
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov (priloga 3/A-2 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2.2. Opisna pojasnila k računovodskim izkazom

2.2.1. Uporabljene temeljne računovodske predpostavke

Po ZZavar-1 je Agencija pravna oseba javnega prava. Skladno z Zakonom o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 110/02 in drugi; v nadaljevanju: ZJF) oziroma Pravilnikom o določitvi neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih proračunov je Agencija opredeljena kot posredni uporabnik državnega proračuna. Skladno z ZR oziroma Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju) in ZJF oziroma Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil pa je Agencija opredeljena kot določeni uporabnik enotnega kontnega načrta.

Pri vodenju poslovnih knjig in sestavi, izdelavi ter predložitvi letnih poročil Agencija upošteva določbe ZR in druge predpise, tudi ZJF, ter skladno z 2. členom ZR tudi Slovenske računovodske standarde (SRS), ki jih izdaja Slovenski inštitut za revizijo.

Agencija na podlagi 31. člena ZR vrednoti postavke v računovodskih izkazih skladno z računovodskimi standardi, če ni z ZR ter drugimi predpisi določeno drugače.

Pri uporabi SRS se upošteva tudi 16. člen Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju, ki določa, da določeni uporabniki enotnega kontnega načrta ugotavljajo in razčlenjujejo prihodke in odhodke ter vrednotijo sredstva in obveznosti do virov sredstev skladno z ZR in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, pri razčlenjevanju in izkazovanju prihodkov in odhodkov pa upoštevajo tudi določbe pravilnika, ki ureja enotni kontni načrt. Za drugo, kar ni urejeno z navedenimi predpisi, veljajo računovodski standardi.

Agencija ima organizirano lastno računovodstvo, kjer se vsa dokumentacija vodi in sestavlja v slovenskem jeziku in evrih. Poslovno leto je enako koledarskemu letu.

2.2.2. Financiranje

Sredstva za delo Agencije se na podlagi ZZavar-1 zagotavljajo iz sredstev, pridobljenih z opravljanjem storitev javne službe, tj. taks in nadomestil, določenih s Tarifo, ki jo izda Agencija v soglasju z Vlado Republike Slovenije, ter iz drugih prihodkov, ki jih ustvari Agencija s svojim poslovanjem. Tarifa določa stopnje letnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora, ki ga plačujejo zavarovalnice, pozavarovalnice, pokojninske družbe in drugi nadzorovani subjekti. Tarifa določa tudi višino taks za odločanje o posamičnih zadevah ter za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, in višino pavšalnih nadomestil stroškov, ki so jih za opravljanje nadzora dolžne plačevati pravne osebe, nad katerimi Agencija opravlja nadzor po ZZavar-1. Na podlagi ZZavar-1 se iz presežka prihodkov nad odhodki, realiziranega v preteklem letu, del izloči v rezerve Agencije, v višini presežka prihodkov finančnega načrta Agencije za leto, v katerem je bil presežek realiziran, ostanek pa se usmeri v proračun Republike Slovenije. ZZavar-1 določa tudi, da se presežek odhodkov nad prihodki Agencije pokrije iz rezerv Agencije, če pa rezerve ne zadostujejo, se presežek odhodkov krije iz proračuna Republike Slovenije. Sredstva proračuna se lahko zagotovijo le, če bi bilo resno ogroženo opravljanje nalog Agencije.

Razen ob ustanovitvi junija 2000 Agencija v svojem delovanju nikdar ni prejela proračunskih sredstev.

2.3. Pojasnila računovodskih izkazov

2.3.1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016

A. PRIHODKI v višini 3.159.178 EUR

Prihodki obračunskega obdobja se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Zaradi spremljanja gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov se ugotavljajo in razčlenjujejo tudi po načelu denarnega toka, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil.

Agencija pridobiva sredstva za izvajanje z zakonom predpisanih pooblastil in pristojnosti (upravnih pooblastil) iz taks in nadomestil ter drugih prihodkov, ki jih ustvari s svojim poslovanjem, ne ustvarja pa prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu oziroma iz pridobitnih dejavnosti.

Glavni vir prihodkov Agencije v letu 2016 so bila letna in pavšalna nadomestila ter takse, ki jih določa Tarifa, kar predstavlja 99,4 % vseh prihodkov.

S Tarifo je določena tudi višina taks, ki so jih zavezanci dolžni plačati za odločanje o posamičnih zadevah in za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, pa tudi višina pavšalnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora. V avgustu 2016 je začela veljati nova Tarifa o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 52/16 v nadaljevanju: Tarifa), ki je spremenila višino točk v posameznih zadevah, o katerih odloča Agencija, in posledično tudi višino taks ter pavšalnih nadomestil. Določila je tudi drugačno osnovo za izračun letnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora, medtem ko so stopnje letnega nadomestila ostale enake. Spremembe

Tarife so imele neposreden vpliv na višino prihodkov od taks in pavšalnih nadomestil že v letu 2016, na višino prihodkov od letnih nadomestil stroškov za opravljanje nadzora pa bodo vplivale šele v letu 2017.

Tabela 1:
Prihodki Agencije v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016

	EUR %	%
1. Prihodki od poslovanja	2.979.959	99,4
a. Letna nadomestila stroškov za opravljanje nadzora	2.854.050	90,4
b. Takse in pavšalna nadomestila	304.367	9,6
2. Finančni prihodki	651	0,6
3. Drugi prihodki	110	0
4. Prevrednotovalni prihodki	0	0
Skupaj prihodki	**3.159.178**	**100**

Vir: Podatki Agencije

Prihodki od letnih nadomestil so v letu 2016 znašali 2.854.050 EUR, s finančnim načrtom za leto 2016 je bilo predvidenih 2.833.094 EUR prihodkov. Prihodki od taks in pavšalnih nadomestil so v letu 2016 znašali 304.367 EUR. S finančnim načrtom za leto 2016 je bilo predvidenih 250.000 EUR prihodkov od taks in pavšalnih nadomestil. Višji prihodki Agencije so predvsem posledica višjih prihodkov od taks in pavšalnih nadomestil.

Finančni prihodki Agencije predstavljajo obresti, ki nastajajo v zvezi s terjatvami na podlagi finančnih naložb v obliki depozitov pri Enotni zakladnici računa (EZR). Izkazujejo se lahko tudi zaradi nepravočasno plačanih terjatev in tečajnih razlik, vendar gre v tem primeru za minimalne zneske. V letu 2016 so ti prihodki znašali 651 EUR.

Drugi prihodki v višini 110 EUR predstavljajo odpis obveznosti iz leta 2008.

B. STROŠKI IN ODHODKI v višini 3.120.374 EUR

Odhodki obračunskega obdobja so tisti zneski stroškov, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, in drugih stroškov, ki skladno s sprejetimi računovodskimi pravili (predpisi, računovodskimi standardi, internimi akti) o vštevanju stroškov v odhodke obračunskega obdobja vplivajo na poslovni izid obračunskega obdobja. Ker Agencija opravlja naloge in pooblastila, ki jih določa zakonodaja, ne opravlja pa na primer proizvodne ali druge pridobitne dejavnosti, so stroški, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, odhodki tega obračunskega obdobja, razen kadar se stroški skladno s sprejetimi računovodskimi pravili vštevajo v odhodke v času, ki sledi obračunskemu obdobju (razmejevanje stroškov, zlasti z aktivnimi časovnimi razmejitvami). Odhodki se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Agencija pa jih mora evidentirati tudi po načelu denarnega toka zaradi spremljanja gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil.

Odhodki vsebujejo praviloma tudi vrednost (vstopnega) davka na dodano vrednost, saj Agencija ni zavezanec za DDV.

Tabela 2:
Stroški in odhodki Agencije v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016

	EUR %	%
Stroški materiala	27.337	1
Stroški storitev	1.097.305	35
Stroški dela	1.915.355	61
Amortizacija	78.345	3
Drugi stroški	1.747	0
Finančni odhodki	258	0
Drugi odhodki	0	0
Prevrednotovalni odhodki	27	0
Skupaj stroški in odhodki	**3.120.374**	**100**

Vir: Podatki Agencije

Načrtovani stroški in odhodki Agencije so v finančnem načrtu za leto 2016 znašali 3.320.936 EUR.

Iz primerjave skupnih realiziranih stroškov in odhodkov s finančnim načrtom za leto 2016 izhaja, da so realizirani stroški za dobrih 6 % oziroma za 200.562 EUR nižji od načrtovanih. V Prilogi 1, ki je na koncu pisnih obrazložitev, je prikazana primerjava med realiziranimi in načrtovanim stroški po posameznih vrstah.

STROŠKI MATERIALA obsegajo nakup strokovne literature, časopisov in revij, porabo pisarniškega materiala ter druge stroške materiala. Stroški materiala so v letu 2016 znašali 27.337 EUR. V finančnem načrtu za leto 2016 so bili predvideni stroški materiala v višini 28.954 EUR.

STROŠKI STORITEV obsegajo intelektualne storitve (izobraževalne, svetovalne, odvetniške, prevajalske storitve), stroške službenih potovanj, najemnine, PTT in telekomunikacijske storitve, sejnine in druge storitve.

Tabela 3:
Stroški storitev v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016

	EUR %	%
Stroški intelektualnih storitev (izobr., svetov., odvetn., prevaj.)	198.895	6,4
Stroški službenih potovanj	109.240	3,5
Najemnine z obratov. stroški	263.959	8,4
PTT in telekomunikacijske storitve	50.836	1,6
Sejnine	56.319	1,8
Avtorske in podjemne pogodbe	0	0
Druge storitve (objave URL, vzdrževanje, članarine v mednarod. organizacijah, reprezent.)	418.055	13,4
Skupaj storitve	**1.097.305**	**35,1**

Vir: Podatki Agencije

Na kontu intelektualne storitve Agencija evidentira stroške izobraževanja zaposlenih, seminarjev, revizije računovodskih izkazov Agencije in notranje revizije, svetovalne, odvetniške ter prevajalske storitve. Strošek omenjenih storitev je v letu 2016 znašal 198.895 EUR. S finančnim načrtom za leto 2016 je bilo za to postavko predvidenih 204.506 EUR.

Tabela 4:
Stroški intelektualnih storitev Agencije v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016 ter v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2015 (v EUR)

Vrsta storitve	Leto 2016	Leto 2015	Indeks 16/15
Izobraževanje, seminarji	57.754	26.896	215
Revizorske storitve	13.930	18.690	74
Odvetniške storitve	49.030	9.786	501
Prevajalske storitve	5.354	4.850	110
Svetovanje, org. dogodkov	69.916	51.579	136
Drugo	2.911	4.934	59
Skupaj	**198.895**	**116.735**	**170**

Vir: Podatki Agencije

Stroški službenih poti zaposlenih za leto 2016 znašajo 109.240 EUR. V finančnem načrtu za leto 2016 je bila ta postavka predvidena v višini 105.808 EUR. Stroške službenih poti Agencija zaposlenim obračunava skladno z Uredbo o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino, Kolektivno pogodbo za javni sektor in Kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti ter na podlagi Zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (v nadaljevanju: ZPSDP).

Stroški službenih poti v Sloveniji se nanašajo na preglede poslovanja subjektov nadzora, ki so jih zaposleni Agencije opravili zunaj Ljubljane, in na stroške (dnevnice, kilometrine) udeležbe zaposlenih na strokovnih seminarjih, konferencah in posvetih zunaj Ljubljane, stroški službenih poti v tujini pa predvsem na sodelovanje zaposlenih v odborih in delovnih skupinah EIOPE in Mednarodnega združenja zavarovalnih nadzornikov IAIS, ter izobraževanja zaposlenih v okviru EIOPE.

Stroški najemnin zajemajo najemnino poslovnih prostorov Agencije, obratovalne stroške najema poslovnih prostorov, najem parkirnih mest in najem dvoran za organizacijo posameznih dogodkov Agencije.

V letu 2016 je Agencija za stroške najemnin namenila 263.959 EUR, s finančnim načrtom za leto 2016 pa so bila predvidena sredstva v ta namen 261.535 EUR.

Stroški PTT in telekomunikacijskih storitev za leto 2016 znašajo 50.836 EUR. S finančnim načrtom za leto 2016 so bila za to postavko predvidena sredstva v višini 65.997 EUR.

Tabela 5:
Stroški PTT in telekomunikacijskih storitev Agencije v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016 ter v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2015 (v EUR)

Vrsta storitve	Leto 2016	Leto 2015	Indeks 16/15
Poštne in kurirske storitve	20.120	37.333	54
Uporaba interneta, telefon, antivirusno varov.	6.523	6.320	103
Dostop do portala IUS info	10.541	10.541	100
Storitve GSM/UMTS; služb. telefoni, iPad	13.652	10.453	131
Skupaj stroški PTT in telekomunikacijskih storitev	**50.836**	**64.647**	**79**

Vir: Podatki Agencije

Stroški sejnin v letu 2016 znašajo 56.319 EUR. S finančnim načrtom so predvidena sredstva za to postavko znašala 58.500 EUR.

Pod postavko **druge storitve** je v Izkazu prihodkov in odhodkov za leti 2016 in 2015 združenih več vrst storitev, ki jih Agencija evidentira na različnih kontih.

S finančnim načrtom za leto 2016 je bilo za postavko **druge storitve** v Izkazu prihodkov in odhodkov predvidenih 439.888 EUR sredstev, dejansko nastalih stroškov pa je bilo na tej postavki 418.055 EUR. V postavki druge storitve so zajete storitve za opravljanja dejavnosti (objava v Uradnem listu Republike Slovenije, študentsko delo), storitve tekočega in investicijskega vzdrževanja, stroški rerezentance in stroški drugih storitev (članarine v mednarodnih organizacijah – EIOPA, IAIS, letne licence ...).Članarina v mednarodni organizaciji EIOPA je v letu 2016 znašala 146.971 EUR, v IAIS pa 28.952 EUR.

Tabela 6:
Stroški drugih storitev Agencije v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016 ter v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2015 (v EUR)

Vrsta storitve	Leto 2016	Leto 2015	Indeks 16/15
Storitve za opravljanje dejavnosti	55.868	6.067	921
Storitve tekočega in invest. vzdrževanja	23.657	18.157	130
Reprezentanca	24.376	22.858	107
Druge storitve	314.154	353.494	89
Skupaj	**418.055**	**400.576**	**104**

Vir: Podatki Agencije

STROŠKI DELA predstavljajo bruto plače in nadomestila plač zaposlenih, prispevke in davke na bruto plače, sredstva za posebne projekte, ki terjajo povečan obseg dela, regres za letni dopust in povračila stroškov za prevoz in prehrano ter jubilejne nagrade in strošek za dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev. Število zaposlenih je na dan 31. 12. 2016 znašalo 41, na dan 31. 12. 2015 pa 39, v finančnem načrtu za leto 2016 je Agencija do konca leta načrtovala 41 zaposlenih.

Tabela 7:
Stroški dela v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016

	EUR %	%
Bruto plače	1.573.722	50,4
Regres za letni dopust	15.583	0,5
Prispevki delodajalca na plače	253.391	8,1
Prostovoljno dodatno pokojnin. zavarovanje	2.089	0,1
Drugi stroški dela	70.570	2,3
Skupaj stroški dela	**1.915.355**	**61,4**

Vir: Podatki Agencije

Stroški bruto plač skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom so za leto 2016 znašali 1.915.355 EUR. S finančnim načrtom za leto 2016 je bil predviden obseg sredstev za bruto plače skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom 2.079.258 EUR.

STROŠEK AMORTIZACIJE je obračunan skladno s Pravilnikom o stopnjah in načinih odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Omenjeni pravilnik določa metodo enakomernega časovnega amortiziranja.

Redni odpis oziroma obračun amortizacije je oblikovanje popravkov vrednosti osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev v poslovnih knjigah za znesek amortizacije, obračunan po letnem obračunu. Izredni odpis pa se opravi v primeru odtujitve, trajne izločitve iz uporabe ali zaradi prevrednotenja osnovnih sredstev zaradi oslabitve.

Tabela 8:
Stroški amortizacije Agencije v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016 ter v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2015 (v EUR)

Amortizacija	Leto 2016	Leto 2015
Neopredmetena dolgoročna sredstva	20.311	12.365
Računalniki	17.335	21.459
Druga računalniška oprema	29.176	26.308
Pisarniška oprema, pohištvo	7.071	5.881
Drobni inventar	2.466	1.640
Službena vozila	1.986	1.986
Strošek amortizacije	**78.345**	**69.639**

Vir: Podatki Agencije

Znesek amortizacije za leto 2016 znaša 78.345 EUR. S finančnim načrtom je bil predviden znesek v višini 75.130 EUR.

Od načrtovanih investicij za leto 2016 v višini 255.800 EUR je Agenciji uspelo realizirati investicije v višini 59.778 EUR. Sredstva so bila porabljena za nakup računalniške, strojne in programske opreme, službenih telefonov ter za pisarniško opremo. Agencija je v letu 2016 načrtovala tudi investicijo v posodobitev programske opreme Agencije, namejene prejemanju in analiziranju podatkov zavarovalnic. Postopek javnega naročila do konca leta 2016 še ni bil končan.

C. DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

Čeprav je Agencija javnopravna oseba, ustanovljena po posebnem zakonu za izvajanje z zakonom predpisanih regulativnih in nadzornih pooblastil ter za namen nepridobitnega značaja in tudi dejansko izvaja svoje dejavnosti skladno s posebnim zakonom, plačuje davek od dohodka pravnih oseb, in sicer od dohodkov iz opravljanja pridobitne dejavnosti.

Agencija je v letu 2016 po evidentiranju vseh prihodkov in vseh stroškov ter odhodkov obračunala davek od dohodka v višini 11.299 EUR. Davčna stopnja za leto 2016 znaša 17 %. V letu 2016 je Agencija plačala več davka kot mesečne akontacije glede na obračun v letu 2015, zato je vzpostavila terjatev do Finančne uprave v višini 6.680 EUR.

D. PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI v višini 27.505 EUR

V obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2016 je bilo realiziranih 3.159.178,18 EUR prihodkov in 3.120.374,23 EUR odhodkov, kar pomeni presežek prihodkov nad odhodki v znesku 38.803,95 EUR. Ugotovljeni presežek prihodkov se zmanjša še za obračunani davek od dohodka, ki znaša 11.298,47 EUR. Ugotovljeni presežek prihodkov nad odhodki za leto 2016 tako znaša 27.505,48 EUR. Finančni načrt za leto 2016 je predvideval presežek odhodkov nad prihodki v višini 237.342 EUR. Razloga za nižje realizirane odhodke sta predvsem nižji odhodki za plače zaposlenih in zamik dokončanja javnega razpisa za IT-program v leto 2017.

Agencija skladno z drugim odstavkom 512. člena ZZavar-1 prenese presežek prihodkov v rezerve v okviru skupine 94, in sicer do višine, predvidene s potrjenim finančnim načrtom za leto 2016, ki je predvideval presežek odhodkov v višini 237.342 EUR, torej negativen poslovni rezultat.

Iz zgoraj navedenega sledi, da bo Agencija presežek prihodkov leta 2016, v višini 27.505,48 EUR, usmerila v proračun Republike Slovenije.

2.3.2. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2016

A. Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

V razredu 0 izkazuje Agencija le neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva ter sredstva v upravljanju, ki predstavljajo opremo, prevzeto od Ministrstva za finance 1. 6. 2000, ob ustanovitvi Agencije kot samostojne pravne osebe.

Tabela 9:
Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju Agencije na dan 31. 12. 2016 (v EUR)

	NABAVNA VREDNOST	ODPISANA VREDNOST	SEDANJA VREDNOST
Programska oprema	275.202	208.503	66.699
Programska oprema – tuje financ.	150.914	150.914	0
Oprema – računalniki	98.382	70.077	28.305
Druga računalniška oprema	212.417	163.521	48.896
Oprema pisarniška	90.725	66.467	24.258
Službena vozila	15.890	8.276	7.614
Drobni inventar	74.332	74.332	0
Oprema v upravljanju	3.333	2.492	841
Druga osnovna sredstva – slike	35.130	0	35.130
Skupaj	**956.325**	**744.582**	**211.743**

Vir: Podatki Agencije

Delež dolgoročnih sredstev v aktivi bilance stanja Agencije znaša 5,7 %, medtem ko je v letu 2015 znašal 6,3 % in v letu 2014 4,9 %.

B. Kratkoročna sredstva

Delež kratkoročnih sredstev v vseh sredstvih znaša 94,3 %. Omenjena sredstva zajemajo predvsem denarna sredstva na računu Agencije, ki predstavljajo 12,6 % vseh sredstev, in kratkoročne depozite, ki predstavljajo 81 % vseh sredstev, v manjši meri pa tudi kratkoročne terjatve iz poslovanja in dane predujme ter druge kratkoročne terjatve (0,4 %), kjer je najvišja postavka terjatev do ZZZS za bolniške odsotnosti nad 30 dni oz. od 1. dne dalje v posameznih primerih, in sicer za oktober (delno) in december. Aktivne časovne razmejitve se nanašajo na kratkoročno odložene stroške (naročnine nekaterih strokovnih publikacij za leto 2017); njihov delež v vseh sredstvih Agencije je zanemarljiv.

Agencija je imela ob koncu leta vse depozite naložene pri Enotni zakladnici računa (EZR), in sicer v višini 3.000.000 EUR. Na podlagi Odredbe o vzpostavitvi sistemov enotnega zakladniškega računa je Agencija vključena v sistem EZR države. Odredba določa merila razvrščanja vključenih subjektov, opredelitev sistema, vrste podračunov ipd. Skladno s Pravilnikom o nalaganju prostih denarnih sredstev posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter ožjih delov občin, ki so pravne osebe, mora Agencija prosta denarna sredstva od 50.000 EUR dalje ponuditi EZR. Povprečna obrestna mera EZR za vloge (vezava 1 leto) je leta 2016 znašala 0 %, enako tudi za sredstva na TRR.

C. Obveznosti do virov sredstev

Kratkoročne obveznosti

Tabela 10:
Kratkoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2016

	EUR %	%
Prejeti predujmi, preplačila terjatev	0	0
Obveznosti do zaposlenih	140.962	3,8
Obveznosti do dobaviteljev	81.575	2,2
Druge kratkoročne obveznosti	28.805	0,8
Skupaj	**251.342**	**6,8**

Vir: Podatki Agencije

Delež kratkoročnih obveznosti v pasivi Agencije znaša 6,8 %. Obveznosti do zaposlenih predstavljajo decembrsko bruto plačo zaposlenih. Med obveznostmi do dobaviteljev ni zapadlih obveznosti, ampak le take, ki zapadejo v plačilo v letu 2017, praviloma v januarju.

Druge kratkoročne obveznosti v višini 28.805 EUR obsegajo prispevke na bruto plače zaposlenih, obveznosti zaradi dodatnega pokojninskega zavarovanja in obveznost do uporabnikov enotnega kontega načrta.

Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Tabela 11:
Lastni viri in dolgoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2016

	EUR %	%
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	0	0
Obveznosti za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena OS v upravljanju	841	0,0
Presežek prihodkov nad odhodki l. 2015 in l. 2016	47.780	1,3
Rezerve oblikovane po ZZavar-1	3.403.057	91,9
Skupaj	**3.451.678**	**93,2**

Vir: Podatki Agencije

Delež lastnih virov v pasivi bilance stanja Agencije znaša 93,2 %.

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2016 znaša 27.505 EUR in bo skupaj s presežkom prihodkov leta 2015 v višini 20.275 usmerjen v proračun Republike Slovenije.

Letno poročilo Agencije je bilo sprejeto na 428. seji strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor, dne 21. 3. 2017.

Predsednik strokovnega sveta Agencije
Sergej Simoniti

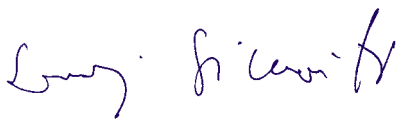

Priloge:

- Priloga 1: Izkaz prihodkov in odhodkov v primerjavi s Finančnim načrtom 2016
- Druge priloge predstavljajo predpisani obrazci (obvezna oddaja Ajpes)

Priloga 1:
IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV V PRIMERJAVI S FINANČNIM NAČRTOM 2016 (v EUR)

		LETO 2016	FN2016	IND
		1	2	1/2
A.	**PRIHODKI**			
1.	Prihodki iz sredstev javnih financ	0	0	
2.	Prihodki od opravljanja dejavnosti (a + b)	3.158.417	3.083.094	102
	a. Letna nadomestila za opravljanje nadzora	2.854.050	2.833.094	101
	b. Takse in pavšalna nadomestila	304.367	250.000	122
I.	**SKUPAJ poslovni prihodki (1 + 2)**	**3.158.417**	**3.083.094**	**102**
II.	**Prihodki iz financiranja**	**651**	**500**	**130**
III.	**Drugi prihodki**	**110**	**0**	
IV.	**Prevrednotovalni prihodki**	**0**	**0**	
	SKUPAJ PRIHODKI (I. + II. + III. + IV.)	**3.159.178**	**3.083.594**	**102**
B.	**ODHODKI**			
I.	**Stroški blaga, materiala in storitev (1 + 2)**	**1.124.642**	**1.165.188**	**97**
1.	Stroški materiala	27.337	28.954	94
2.	Stroški storitev (a + b + c + d + e + f)	1.097.305	1.136.234	97
	a. intelektualne storitve (izobraževalne, svetov., odvetn., prevajalske ...)	198.895	204.506	97
	b. stroški službenih potovanj	109.240	105.808	103
	c. najemnine	263.959	261.535	101
	d. PTT in telekomunikacijske storitve	50.836	65.997	77
	e. sejnine	56.319	58.500	96
	f. avtorske pogodbe, podjemne pogodbe	0	0	
	f. druge storitve	418.055	439.888	95
II.	**Stroški dela (1 + 2 + 3)**	**1.915.355**	**2.079.258**	**92**
	1. Bruto plače zaposlenih in regres za letni dopust	1.589.305	1.731.944	92
	2. Prispevki delodajalca na plače (vključno Pdpz)	255.480	278.607	92
	3. Drugi stroški dela	70.570	68.707	103
III.	**Amortizacija**	**78.345**	**75.130**	**104**
IV.	**Drugi stroški**	**1.747**	**1.210**	**144**
V.	**Finančni odhodki**	**258**	**150**	**172**
VI.	**Drugi odhodki**	**0**	**0**	
VII.	**Prevrednotovalni odhodki**	**27**	**0**	
	SKUPAJ ODHODKI (I. + II. + III. + IV. + V. + VI. +VII.)	**3.120.374**	**3.320.936**	**94**
C.	**PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI**	**38.804**	**-237.342**	**-16**
D.	**Davek od dohodka pravnih oseb**	**11.299**	**0**	
E.	**REZULTAT OBDOBJA**	**27.505**	**-237.342**	**-12**

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 1. 1. 2016 - 31. 12. 2016 (v EUR, brez centov)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	**401**	**3.180.665**	**2.975.541**
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403+420)	**402**	**3.180.665**	**2.975.541**
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ (404+407+410+413+418+419)	**403**	**0**	**0**
	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405+406)	404	0	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	0	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	0	0
	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (408+409)	407	0	0
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	0	0
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0	0
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411+412)	410	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij (414+415+416+417)	413	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0
741	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	0	0
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (421+422+423+424+425+426+427+ 428+429+430)	**420**	**3.180.665**	**2.975.541**
del 7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe	421	3.180.665	2.949.457
del 7102	Prejete obresti	422	0	25.494
del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	0
del 7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	0	0
72	Kapitalski prihodki	425	0	590
730	Prejete donacije iz domačih virov	426	0	0
731	Prejete donacije iz tujine	427	0	0
732	Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428	0	0
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	0	0
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	430	0	0
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432+433+434+435+436)	**431**	**0**	**0**
del 7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	0	0
del 7102	Prejete obresti	433	0	0
del 7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	434	0	0
del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	435	0	0
del 7141	Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz izvajanja javne službe	436	0	0

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	**437**	**3.094.605**	**2.759.866**
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	**438**	**3.094.605**	**2.759.866**
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (440+441+442+443+444+445+446)	**439**	**1.666.776**	**1.522.883**
del 4000	Plače in dodatki	440	1.580.575	1.446.678
del 4001	Regres za letni dopust	441	15.583	1.676
del 4002	Povračila in nadomestila	442	69.896	66.927
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	0	0
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	0	0
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	722	7.602
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448+449+450+451+452)	**447**	**256.575**	**235.478**
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	139.881	128.343
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	112.062	102.820
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	976	912
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	1.581	1.451
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	2.075	1.952
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454+455+456+457+458+459+460+461+462+463)	**453**	**1.116.033**	**898.389**
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	321.231	199.789
del 4021	Posebni material in storitve	455	0	0
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	37.501	62.306
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	2.254	3.204
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	116.621	81.671
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	21.920	18.460
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	258.476	232.518
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0	0
del 4028	Davek na izplačane plače	462	0	0
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	358.030	300.441
403	**D. Plačila domačih obresti**	**464**	**0**	**0**
404	**E. Plačila tujih obresti**	**465**	**0**	**0**
410	**F. Subvencije**	**466**	**0**	**0**
411	**G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom**	**467**	**0**	**0**
412	**H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam**	**468**	**0**	**0**
413	**I. Drugi tekoči domači transferji**	**469**	**0**	**0**
	J. Investicijski odhodki (471+472+473+474+475+476+477+ 478+479+480)	**470**	**55.221**	**103.116**
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	0	0
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	0	0
4202	Nakup opreme	473	55.221	103.116
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	0	0
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0	0
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	0
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	0	0
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	0	0
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482 + 483+ 484)	**481**	**0**	**0**
del 400	**A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**	**482**	**0**	**0**
del 401	**B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**	**483**	**0**	**0**
del 402	**C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**	**484**	**0**	**0**
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	**485**	**86.060**	**215.675**
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	**486**	**0**	**0**

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov od 1. 1. 2016 - 31. 12. 2016 (v EUR, brez centov)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
750	**IV.PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL (501+502+503+504+505+506 +507+508+509+510+511)**	**500**	**0**	**0**
7500	**Prejeta vračila danih posojil od posameznikov in zasebnikov**	**501**	**0**	**0**
7501	**Prejeta vračila danih posojil od javnih skladov**	**502**	**0**	**0**
7502	**Prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin**	**503**	**0**	**0**
7503	Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	504	0	0
7504	Prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij	505	0	0
7505	**Prejeta vračila danih posojil od občin**	**506**	**0**	**0**
7506	Prejeta vračila danih posojil-iz tujine	507	0	0
7507	Prejeta vračila danih posojil-državnemu proračunu	508	0	0
7508	**Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij**	**509**	**0**	**0**
7509	Prejeta vračila plačanih poroštev	510	0	0
751	Prodaja kapitalskih deležev	511	0	0
440	**V.DANA POSOJILA (513+514+515+516+517+518+519+520+521+522+523)**	**512**	**0**	**0**
4400	Dana posojila posameznikom in zasebnikom	513	0	0
4401	Dana posojila javnim skladom	514	0	0
4402	Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515	0	0
4403	Dana posojila finančnim institucijam	516	0	0
4404	**Dana posojila privatnim podjetjem**	**517**	**0**	**0**
4405	**Dana posojila občinam**	**518**	**0**	**0**
4406	**Dana posojila v tujino**	**519**	**0**	**0**
4407	Dana posojila državnemu proračunu	520	0	0
4408	Dana posojila javnim agencijam	521	0	0
4409	Plačila zapadlih poroštev	522	0	0
441	Povečanje kapitalskih deležev in naložb	523	0	0
	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (500-512)	524	0	0
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (512-500)	525	0	0

Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov od 1. 1. 2016 - 31. 12. 2016 (v EUR, brez centov)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
50	**VII. ZADOLŽEVANJE (551+559)**	**550**	**0**	**0**
500	**Domače zadolževanje (552+553+554+555+556+557+558)**	**551**	**0**	**0**
5001	**Najeti krediti pri poslovnih bankah**	**552**	**0**	**0**
5002	**Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah**	**553**	**0**	**0**
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554	0	0
del 5003	Najeti krediti pri proračunih lokalnih skupnosti	555	0	0
del 5003	**Najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja**	**556**	**0**	**0**
del 5003	Najeti krediti pri drugih javnih skladih	557	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558	0	0
501	**Zadolževanje v tujini**	**559**	**0**	**0**
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA (561+569)	560	0	0
550	Odplačila domačega dolga (562+563+564+565+566+567+568)	561	0	0
5501	**Odplačila kreditov poslovnim bankam**	**562**	**0**	**0**
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563	0	0
del 5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu	564	0	0
del 5503	Odplačila kreditov proračunom lokalnih skupnosti	565	0	0
del 5503	Odplačila kreditov skladom socialnega zavarovanja	566	0	0
del 5503	**Odplačila kreditov drugim javnim skladom**	**567**	**0**	**0**
del 5503	**Odplačila kreditov drugim domačim kreditodajalcem**	**568**	**0**	**0**
551	**Odplačila dolga v tujino**	**569**	**0**	**0**
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550-560)	570	0	0
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560-550)	571	0	0
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485+524+570)-(486+525+571)	572	86.060	215.675
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486+525+571)-(485+524+570)	573	0	0

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti od 1. 1. 2016 - 31. 12. 2016 (v EUR, brez centov)

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (661+662-663+664)	**660**	**3.158.417**	**0**
760	**PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV**	**661**	**3.158.417**	**0**
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	**662**	**0**	**0**
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	**663**	**0**	**0**
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664	0	0
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	651	0
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	110	0
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (668+669)	667	0	0
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0	0
del 764	**DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI**	**669**	**0**	**0**
	D) CELOTNI PRIHODKI (660+665+666+667)	670	3.159.178	0
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672+673+674)	671	1.124.642	0
del 466	**NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA**	**672**	**0**	**0**
460	STROŠKI MATERIALA	673	27.337	0
461	STROŠKI STORITEV	674	1.097.305	0
	F) STROŠKI DELA (676+677+678)	675	1.915.355	0
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	1.573.722	0
del 464	**PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV**	**677**	**255.480**	**0**
del 464	**DRUGI STROŠKI DELA**	**678**	**86.153**	**0**
462	**G) AMORTIZACIJA**	**679**	**78.345**	**0**
463	H) REZERVACIJE	680	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	681	1.747	0
467	K) FINANČNI ODHODKI	682	258	0
468	L) DRUGI ODHODKI	683	0	0
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (685+686)	684	27	0
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	27	0
	N) CELOTNI ODHODKI (671+675+679+680+681+682+683+684)	687	3.120.374	0
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (670-687)	688	38.804	0
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (687-670)	689	0	0
del 80	**Davek od dohodka pravnih oseb**	**690**	**11.299**	**0**
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (688-690)	691	27.505	0
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (689+690) oz. (690-688)	692	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0	0

Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (v EUR, brez centov)

Naziv	Oznaka za AOP	Nabavna vrednost (1.1.)	Popravek vrednost (1.1.)	Povečanje nabavne vrednosti	Povečanje popravka vrednosti	Zmanjšanje nabavne vrednosti	Zmanjšanje popravka vrednosti	Amortizacija	Neodpisana vrednost (31.12.)	Prevrednotenje zaradi okrepitve	Prevrednotenje zaradi oslabitve
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (3-4+5-6-7+8-9)	11	12
I. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju (701+702+703+704+705+706+707)	**700**	**841**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**841**	**0**	**0**
A. Dolgoročno odloženi stroški	701	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	702	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	703	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	704	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	705	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	706	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	707	841	0	0	0	0	0	0	841	0	0
II. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v lasti (709+710+711+712+713+714+715)	**708**	**938.850**	**709.381**	**59.778**	**0**	**43.142**	**43.142**	**78.345**	**210.902**	**0**	**0**
A. Dolgoročno odloženi stroški	709	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	710	409.875	339.105	16.242	0	0	0	20.311	66.701	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	711	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	714	496.670	370.276	40.710	0	43.142	43.142	58.034	109.070	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	715	32.305	0	2.826	0	0	0	0	35.131	0	0
III. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v finančnem najemu (717+718+719+720+721+722+723)	**716**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
A. Dolgoročno odloženi stroški	717	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	718	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	719	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	721	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	722	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	723	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (v EUR, brez centov)

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek naložb in danih posojil (1.1.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (1.1.)	Znesek povečanja naložb in danih posojil	Znesek povečanj popravkov naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja popravkov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (31.12.)	Knjigovodska vrednost naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3+5-7)	10 (4+6-8)	11 (9-10)	12
I. Dolgoročne finančne naložbe (801+806+813+814)	**800**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
A. Naložbe v delnice (802+803+804+805)	**801**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Naložbe v delnice v javna podjetja	802	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v delnice v finančne institucije	803	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v delnice v privatna podjetja	804	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v delnice v tujini	805	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Naložbe v deleže (807+808+809+810+811+812)	**806**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Naložbe v deleže v javna podjetja	807	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v deleže v finančne institucije	808	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v deleže v privatna podjetja	809	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.d.	810	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.o.o.	811	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Naložbe v deleže v tujini	812	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Naložbe v plemenite kovine, drage kamne, umetniška dela in podobno	**813**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
D. Druge dolgoročne kapitalske naložbe (815+816+817+818)	**814**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Namensko premoženje, preneseno javnim skladom	815	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Premoženje, preneseno v last drugim pravnim osebam javnega prava, ki imajo premoženje v svoji lasti	816	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Druge dolgoročne kapitalske naložbe doma	817	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Druge dolgoročne kapitalske naložbe v tujini	818	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek naložb in danih posojil (1.1.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (1.1.)	Znesek povečanja naložb in danih posojil	Znesek povečanj popravkov naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja popravkov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (31.12.)	Knjigovodska vrednost naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3+5-7)	10 (4+6-8)	11 (9-10)	12
II. Dolgoročno dana posojila in depoziti (820+829+832+835)	**819**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
A. Dolgoročno dana posojila (821+822+823+824+825+826+827+828)	**820**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Dolgoročno dana posojila posameznikom	821	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Dolgoročno dana posojila javnim skladom	822	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Dolgoročno dana posojila javnim podjetjem	823	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Dolgoročno dana posojila finančnim institucijam	824	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Dolgoročno dana posojila privatnim podjetjem	825	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Dolgoročno dana posojila drugim ravnem države	826	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Dolgoročno dana posojila državnemu proračunu	827	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Druga dolgoročno dana posojila v tujino	828	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročno dana posojila z odkupom vrednostnih papirjev (830+831)	**829**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Domačih vrednostnih papirjev	830	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Tujih vrednostnih papirjev	831	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Dolgoročno dani depoziti (833+834)	**832**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Dolgoročno dani depoziti poslovnim bankam	833	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Drugi dolgoročno dani depoziti	834	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Druga dolgoročno dana posojila	**835**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
III. Skupaj (800+819)	836	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

Trg republike 3, 1000 Ljubljana, Slovenija

telefon: 01 2528 600
telefax: 01 2528 630
e-mail: agencija@a-zn.si

www.a-zn.si

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency